מספר 1813 שנה 36 י"ח סיון תשל"ב 31.5.1972 המחיר 2.00 ל"י

העולם הזה

פסטיבל הפרקליטים

העולם הזה — כוח חדש

סידרת אסיפות ברחבי הארץ בהשתתפות

ח"כ אורי אבנרי

על הנושא:

מי משחית את חיינו?

רמת־גן	ירושלים
יום ה', 8.6.72 שעה 8.30 בערב בית ההסתדרות, רח' הרצל 13	יום ג', 13.6.72 בשעה 8.30 בערב על המקום תבוא הודעה נוספת
חיפה	**רמת־אביב**
יום ה', 15.6.72, בשעה 8.30 בערב על המקום תבוא הודעה נוספת	יום ג', 6.6.72, בשעה 9.00 בערב פגישת חברים ברחוב ברגסון 3, דירה 43 (רמת־ אביב, תל־אביב) עם אלכס מסיס

קריא יקר,

מאז היווסדו היווה העולם הזה קרש קפיצה לקאריקטוריסטים. טובי ציירי־הקאריקטורות של ישראל עשו את דרכם הראשונה בעיתונות היש־ראלית בהעולם הזה, התפרסמו בו לפני שהחלו מציירים קאריקטורות יומיות בעיתונות היומית. כך עשה קריאל („דוש") גרדוש, כיום הקאריי־קטוריסט של מעריב; זאב פרקש, כיום הקאריקטוריסט של הארץ ורענן לוריא, שהוא כיום אחד הקאריקטוריסטים המפורסמים ביותר בארצות־הברית.

רק פעם אחת אירע שצייר קאריקטורות בעיתון יומי עבר לציירן עבור העולם הזה. אני מתכוון לאדר דריאן, שמזה תשעה חודשים מצייר את ה־קאריקטורה השבועית בהעולם הזה. מפתיע עוד יותר שדריאן (41), יליד רומניה שעלה לפני שמונה שנים לישראל, היה במשך חמש שנים הקאריקטו־ריסט של מערכת דבר. יש ודאי משהו מוזר במעבר הקי־צוני הזה מציור קאריקטורות עבור יומון מפלגת השלטון עד לציורן עבור שבועון אופוזיציוני כהעולם הזה.

„בשבילי זו מהפיכה," אומר אדר דריאן, גרא־פיקאי במקצועו, שלפני עלייתו לארץ היה הער־רך הגראפי של השבועון הסאטירי הרומני אורדיקה (קוצים). „בדבר ציירתי בעיקר קאריי־קטורות על נושאי חוץ. זה היה הכי קל. כי בנושאי פנים היו תמיד ויכוחים וחילוקי דיעות בין חברי המערכת. הייתי תמיד צריך לתמרן בין כל הדיעות המיוצגות במערכת. הייתי צריך להתאים את ציורי לטעמם של העורכים השונים. וזה היה די קשה.

„בחמש השנים שעבדתי בדבר התחלפו שם חמישה מזכירי מערכת. כל פעם הייתי צריך לחדש את הקוו כדי לספק את הדרישות של האיש החדש שבא."

דריאן

מבחינה זו אין ל־דריאן מה להתלונן בהעולם הזה. דריאן, שהוא בוגר אקדמיה לאמנות במקצוע התפ־אורה, אך עוסק ב־ציור קאריקטורות מאז היותו בן 16, חופשי לגמרי ב־בחירת נושאי הקאריקטורות שלו, ובמה שהוא רוצה לומר לגביהם.

כמו במחתרת

פעם אחת בשבוע מביא דריאן למערכת ערימה של קאריקטורות המתייחסות לנושאים שונים שאירעו ב־משך השבוע. מתוכן אנו צריכים לבחור אחת לפירסום. בדרך־כלל זוהי מלאכה די קשה, שכן בדרך־כלל יש יותר מאחת הראויה לפירסום. לפעמים אין אנו יכולים לעמוד בפני הפיתוי, ואז אנו משבצים את הקאריקטורות של דריאן גם בעמודים נוס־פים בעיתון, מלבד מאשר במקום הקבוע במדור תשקיף.

כמה מאותן קאריקטורות, שהתייחסו ל־נושאים שעמדו במוקדי ההתעניינות ה־ציבורית בחודשים האחרונים, ושלא נמצא להם בשעתן מקום לפירסום בעמודי הער־לם הזה, אני מוצא לנכון לפרסם בהזדמ־נות זו גם במדור זה.

דריאן המצהיר כי „בשבילי אין דבר חשוב יותר מאשר לצייר קאריקטורות," היה צריך לעבור כמובן את כל שלבי ההסתגלות של עולה חדש. שכן, למרות שהקאריקטורה היא שפה בינלאומית, יש לכל עם את שפת הדימויים שלו. כיום שולט כבר דריאן בצורה די חופשית בלשון הדימויים הישראלית.

„חמש שנות עבודתי בדבר, היו כמו עבודה במחתרת," נוהג דריאן לומר. „כמעט ולא הייתי מקבל תגובות. איש כמעט לא ידע מה אני מצייר ואיפה. כל יום שהייתי בא לעבודה היה כמו הצנת בכורה. אף אחד לא הכיר אותי והייתי צריך להציג את עצמי מחדש. אבל שבוע אחד אחרי שהתחלתי לפרסם את הקאריק־טורות שלי בהעולם הזה, כבר ידע כל מי שפגשתי שאני עובד כאן. זה ממש לא יאומן. אני מתחיל לחשוב שהעולם הזה הוא העיתון של השלטון בישר־אל."

מה ש„דדו" רצה תמיד לדעת על חוקי התחבורה, אבל התבייש לשאול

■ שר האוצר **פנחס ספיר** הופיע ביום השישי ה־אחרון בפני לישכת עורכי־הדין בתל־אביב. בתום נאומו, הודה לו יושב־ראש הלישכה **יצחק טוניק**, תוך ציון ש־ספיר הצליח „לצאת בשלום מ־גוב האריות." הגיב על כך אחד מעורכי־הדין בקריאת ביניים, שהתיחסה להתקפתו של ספיר על שכר הטירחה של פרקלי־טים מסויימים: „אבל האריות לא יצאו בשלום!"

■ על אי התמצאותו של ה־רמטכ"ל, רב־אלוף **דוד** („דדו") **אלעזר**, בחוקי התנועה, יכ־לה ללמוד השבוע אזרחית פשו־טה מפיו של האיש עצמו. היה זה כאשר הבחינה נערה, ביום השישי האחרון, במכוניתו של הרמטכ"ל שחנתה על המדרכה ליד מסעדת אקרופולים ברחוב יצחק שדה בתל־אביב. החוש האזרחי של הנערה התעורר והיא נכנסה למסעדה, ביקשה לדבר עם דדו. נהגו, שעמד ב־פתח המסעדה אסר עליה את הגישה למפקדו בטענה שהוא שקוע בשיחה חשובה ביותר עם שגריר ישראל בארצות־הברית, **יצחק רבין**. הנערה החליטה לחכות. כשיצאו שני האישים מהמסעדה היא פנתה לרמטכ"ל: „אדוני הרמטכ"ל..." דדו האיר לה פנים: „כן, בתי..." „האם אתה חושב שזה בסדר שהמכונית שלך חונה על ה־מדרכה?" שאלה אותו ישי־רות. לרגע נבוך הרמטכ"ל אך מיד השיב: „תראי, אני באמת לא יודע, זה אסור?" הנערה שמרה על ארשת רצינית כ־יאות למעמד: „אני שמחה ל־הודיע לך בהזדמנות זו שה־מדרכה נועדה לשימושם של הולכי הרגל בלבד." „אם ככה, אז זה בסדר, את צודקת," הס־כים עמה דדו. אבל מסתבר שלא קל להרגיע את החוש ה־אזרחי אחרי שכבר התעורר. „האם העובדה שאתה אומר שאני צודקת תבטיח לי שב־עתיד תנהג בהתאם?" המשיכה הנערה להקשות. „זה יהיה ב־סדר, אני מבטיח," אמר הרב־אלוף. „אני אבוא בשבוע הבא לבדוק," הבטיחה לו הנערה ב־תשובה.

■ זכרונות ילדות העלה השבוע הצייר **מנחם גפן**, שבא לתקופת נופש לארץ, אחרי שהרומן הממושך שלו עם **דליה לביא** הגיע ל־סיומו. גפן, יליד קריית־חיים, נזכר כי בעת שהיה חניך ב־תנועת הנוער העובד, היתה מדריכתו לא אחרת מאשר **חנה סנש**, חברת קיבוץ קי־סריה שהוצאה להורג ע"י ה־נאצים, אחרי שצנחה בתקופת מלחמת העולם השניה בהונ־גריה. גפן נזכר אף במתנה שהעניקה לו חנה בעת שהיה כבן 12 — רפרודוקציה קטנה של המונה ליזה.

■ את חברי ועדת־הכספים של הכנסת, שאין בה כל ייצוג לסיעות הקטנות, המשיל ח"כ גח"ל ד"ר **יוחנן בואדר** ל־זבובים בצינצנת דבש: „מי ש־נכנס לתוכה להיכנס, ומי שבפ־נים רוצה לצאת..."

■ אדם אחד, שאינו מאמין בפירסומים האחרונים על ההש־פעה הטובה שיש ליחסי־מין על הגוף בכלל והלב בפרט, הוא משתיל־הלבבות ד"ר **מוריס לוי**. מישגל אחד חוסך בסך הכל 200 קאלוריות. אומר לוי: „תאכל פרוסת־לחם אחת פחות ביום, ותשיג את אותה התו־צאה."

■ מי שחזר לארץ אחרי תקופת העדרות ממושכת הוא **יצחק עדקי**, מי שהיה בזמנו אחד מעמודי התווך של חברת האש. עדקי, שהתיישב עם מש־פחתו בגרינויץ' וילג' בניו־יורק, עבר זמנים קשים, עד שבעזרת חבריו החזר לארץ. חבריו גם סידרו לו עבודה כמנהל ה־אכסניה שהוקמה בעין־גדי. לא מכבר נערכה לכבודו באכסניה מסיבה, שכמותה, כך מספרים, לא נערכה עוד מתקופת ה־מנדט.

■ הזמר **שלמה ארצי** עובר עתה את האוניברסיטה לרוחב. ארצי למד עד כה ב־שלושה חוגים באוניברסיטת תל־אביב: משפטים, תולדות ה־אמנות, ותיאטרון. כעת הוא החליט להצטרף גם לחוג ל־קולנוע וטלוויזיה שהוקם ב־אוניברסיטה.

■ בהופעה של דוגמניות תאילנדיות שהציגו ביריד ה־מזרח אופנה תאית, הופתעו כמה מהצופים לגלות כי אחת הדוגמניות אינה אלא הדוגמנית הישראלית **סמדר דרור**. מס־תבר שלמארגני התצוגה חס־רה דוגמנית תאית אחת שחל־תה לפני הנסיעה. בלית ברירה בחרו בסמדר אחרי שהחליטו כי מבין כל הדוגמניות הישי־ראליות היא הדומה ביותר ל־תאילנדית. ההבדל היחיד: סמ־דר היתה גבוהה בכ־10 ס"מ מ־שאר הדוגמניות התאילנדיות.

■ בהקלטה הטלוויזיונית של מיפגש פולקלור בינלאומי שנערך בתיאטרון הירושלמי, ביוזמת המחלקה לשיתוף פעו־לה בינלאומי במשרד החוץ, ב־הפקתו הטלוויזיונית של **אי־לון גוייטין**, ביקש הבמאי **צבי דורנר** מזמרת קוריאנית, שדיברה אנגלית מגומגמת, ל־תרגם את הוראותיו לאלוף קא־רטה יפאני. היא עשתה זאת בסימני הכתב הסיני, שהוא אמצעי התיקשורת המשותף ה־יחיד לעמי אסיה. באותה הק־לטה פנה גוייטין לאחד המש־תתפים הניגרים וביקש שמש־לחתו תשיר שיר בשפת ני־גריה. השיב הניגרי: „באיזה? יש לנו 250 שפות." לבסוף הו־צע לשיר את ההמנון הניגרי. אלא שאז שרו אותו באנגלית.

■ רבה הראשי של תל־אביב, הרב **שלמה גורן**, הי־סס רבות לפני שנתן הסכמתו להיות גיבורה של אחת מתוכ־ניות הטלוויזיה חיים שכאלה. נראה שחשש מתגובות החוגים הדתיים. אולם לבסוף לא יכול היה גורן לעמוד בפני הפיתוי. בשבוע שעבר הסתיימה הק־לטת התוכנית בהשתתפותו.

האלוף גנדי

אלוף פיקוד המרכז, האלוף רחבעם („גנדי") זאבי, זוכה לחיבוק עז ולנשי־קה מפיה של לאה רבין, אשת שגריר ישראל בוושינגטון, במסיבת הכלולות של בתה, שם היה גנדי מהבודדים שהופיע במדים.

דליה ואברהם בן־ארצי

בתו וחתנו של שגריר ישראל

בוושינגטון, יצחק רבין, בחתונתם, שנערכה בשבוע שעבר בביתו של השגריר שבצהלה. את טקס החתונה ערך הרב הראשי לתל־אביב, שלמה גורן, ובין האורחים נראתה צמרת המדינה. בלט בהיעדרו בחגיגה מעבידו של רבין, שר־החוץ אבא אבן. לעומתו קפץ שר־הבי־טחון משה דיין, למיספר רגעים, כדי לברך את הזוג הצעיר, והסתלק.

דריה הלפרן

הכוכבת היהודיה של „נקודת זברים־קי", סרטו האמריקאי של במאי־הקול־נוע האיטלקי אנטוניוני (במרכז), נישאה לפני שבועיים לשחקן־הקול־נוע האמריקאי דניס („אדם בעקבות גורלו") הופר, בחתונה יהודית, שנערכה במרומי גיבעה המשקיפה על מיפרץ סאן־פרנציסקו. המיוחד שבחתונה: מוסיקה תימנית, שהוקלטה במיוחד עבור החתונה, והעובדה שבתום המכס רקדו החתן והכלה, יחד עם 55 אורחיהם, הורה לפי מנגינת „הבה נגילה", שעובדה לגיטרה ולתופי קונגו.

מיכל נוי

הזמרת הישראלית שכיכבה בגירסה הישראלית של המחזמר „שיער", הופיעה במיפגש מיוחד שנערך ב„סנטרל פארק" בניו־יורק, ושנקרא בשם „שיער־בינלאומי", בו השתתפו והופיעו נציגים מ־22 המדינות, בהן הוצג עד כה המחזמר. מיכל הופיעה בפני קהל האלפים, שנקבץ לחוות במופע, כשהיא מלווה בחברי הצוות המקורי של ההצגה, כפי שהוצגה בברודוויי. אחרי המופע נפגשה מיכל, המופיעה עתה בסיבוב בארצות־הברית של „איש חסיד היה", עם מחברי ההצגה.

תשקיף

אפי עברון מסית נגד רבין

נראה כי הסערה שהתעוררה בין עובדי משרד־החוץ נגד הפגיעה כביכול בכבודם, שהשתמעה מ־דבריו של שגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, לא היתה ספונטאנית, אלא יזומה.

לפי כל הידיעות, האיש העומד מאחורי התארגנותם של עובדי משרד החוץ אינו אלא אפי עברון, מי שהיה ציר ישראל בוושינגטון בעת שרבין מונה לתפקידו, ושנאיץ לפרוש מתפקידו בגלל חילוקי דיעות עם רבין.

אחוז־חסימה באמצעות הכסף?

קנוניה חדשה צצה מאחורי הקזעים של המיפלגות הגדולות: להרוג את הסיעות הקטנות כבחירות הבאות ע"י חוסר־כסף.

מזימה זו עלולה לבוא במקום העלאת אחוז־החסימה, שלא תתבצע כנראה, בגלל חששן של המיפלגות הגדולות שהיא תגרום לסערה ציבורית ולתמיכה מוגברת של הציבור בסיעות קטנות מסויימות.

המזימה הכספית היא זו: יחוקק חוק למימון ממלכתי של הבחירות, כמו בפעם שעברה. אלא שהפעם לא תשולם למיפלגות שום מפרעה למימון מערכת־הבחירות שלהן, והתשלום כולו יהיה רק אחרי הבחירות, לפי התוצאות.

העוקץ: המיפלגות הגדולות יקבלו בדי קושי הלוואות מבנקים למימון הבחירות, תוך שיעמוד התשלום הצפוי אחרי הבחירות, ובנק ישראל יתיר מתן הלוואות כאלה. לעומת זאת לא יתנו הבנקים הלוואות כאלה לסיעות הקטנות, וחן תעמודנה בבחירות בלי כל אפשרות להתחרות עם המיפלגות הגדולות.

המיכשול העיקרי בדרך לביצוע הקנוניה: החשש שמא בית־המישפט הגבוה לצדק יבטל את החוק, אם יתקבל, בטענה שהוא פוגע בשיוויון הבחירות.

שר־המשפטים האל־טרנטיבי: חיים צדוק

אף שאין מניחים שיעקב שמשון שפירא יתפטר מתפקיד שר־המשפטים, התחילו מאחורי הקלעים ב־כנסת בחישובים לגבי יורשו, אם בכל זאת יוכרח להתפטר.

המועמד האפשרי היחיד — הוא ח"כ חיים צדוק, יו"ר ועדת החוץ והביטחון, מי שהיה שר־המסחר־והתעשייה.

צדוק הוא עורך־דין מצליח ביותר, וגם הוא התפרסם בשכר הטירחה הגבוה שקיבל עבור עבודתו, שאינו נופל מזה שקיבל שפירא לפני שהתמנה לשר. כמו שפירא, נחשב גם צדוק ליונה.

אין להניח שצדוק מעוניין במישרה זו, שתביא לו הפסד כספי עצום. **יש המאמינים כי צדוק בא בחשבון כראש הממשלה במצבים מסויימים בעתיד.**

מועמד אחר לתפקיד שר־המשפטים הוא היועץ המשפטי לממשלה, מאיר שמגר. אולם אין מניחים שהדבר בא בחשבון בעתיד הקרוב, לפני ששמגר יצבור ותק רב יותר בצמרת. שמגר, שיש לו עבר רביזיוניסטי, מקורב למשה דיין.

שבוע מפלגת העבודה מחולק לחיילי צה"ל

בניגוד לאיסור הקיים על ניהול תעמולה מפלגתית במחנות צה"ל שלא בתקופת הבחירות, הוחל לאחרונה בהפצת כמויות של שבועון מפלגת העבודה, אות, בקרב חיילי צה"ל.

צה"ל אומנם אינו משלם תמורת גליונות השבוע, אולם עוזר בהפצתם של הגליונות הנתרמים חינם.

לכמה זמן נסע שפיגלר?

נסיעתו של כוכב הכדורגל הישראלי מרדכי („מוטלה") שפיגלר לבריטניה, כדי להשתלם כמאמן ולשחק בשוורוויהיה של קבוצת ווסטהאם המקצוענית, אמורה לפי כל הפירסומים, ההודעות וההצהרות של הנוגעים בדבר להימשך שנה אחת בלבד. בתום שנה זו אמור שפיגלר לחזור ולשחק בשורות קבוצתו, מכבי נתניה.

למרות כל זאת, השכיר „מוטקה" את דירתו בנתניה לתקופה של שלוש שנים.

חתונה צבאית לדליה רבין

מלבד החתונה האזרחית שנערכה לבתו של שגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, ושעליה דווח בהרחבה, נערכה השבוע גם מסיבת חתונה צבאית לדליה רבין, בתו של השגריר ולבעלה, סגן אברהם בן־ארצי.

השניים הכירו זה את זו בעת שדליה שירתה ביחידה בה משרת אברהם. בסכס הצבאי המיוחד שנערך ביחידה, הופיעו קציני היחידה בפראקים וצלינדרים. אחד ממפקדי היחידה הקריא פואימה שחיבר בעצמו על הנושא: מדוע כדאי להתחתן? באמצע הקראת הפואימה, פרצו אל החדר שלושה ממפקדי היחידה, כולם גרושים, שיסעו את דברי הפואימה, בצעקות: „לא נכון! זה בלוף! לא כדאי להתחתן! משוגעים! מדוע התחתנתם?" אבל את הנעשה אי־אפשר היה כבר להשיב.

רישום חולי־נפש מסוכנים במישטרה?

הפשע ברחוב המאספים בתל־אביב, שבו ניספה השוטר וייצמן, יחריף מחדש את המאבק בין מישרדי המישטרה והבריאות על רישום חולי־הנפש המסוכנים.

המישטרה מעוניינת שמישרד־הבריאות ידווח למישטרה על כל מקרה של חולה־נפש מסוכן, ובייחוד על יציאותיו מבית־החולים. המישטרה גם רוצה לקבל טביעת־אצבעות של כל חולה כזה.

לעומת זאת טוען מישרד־הבריאות שזאת תהיה פגיעה באתיקה המקצועית, ושהדבר ירתיע חולי־נפש מלפנות לרופאים.

אישום נוסף נגד אלי אביבי

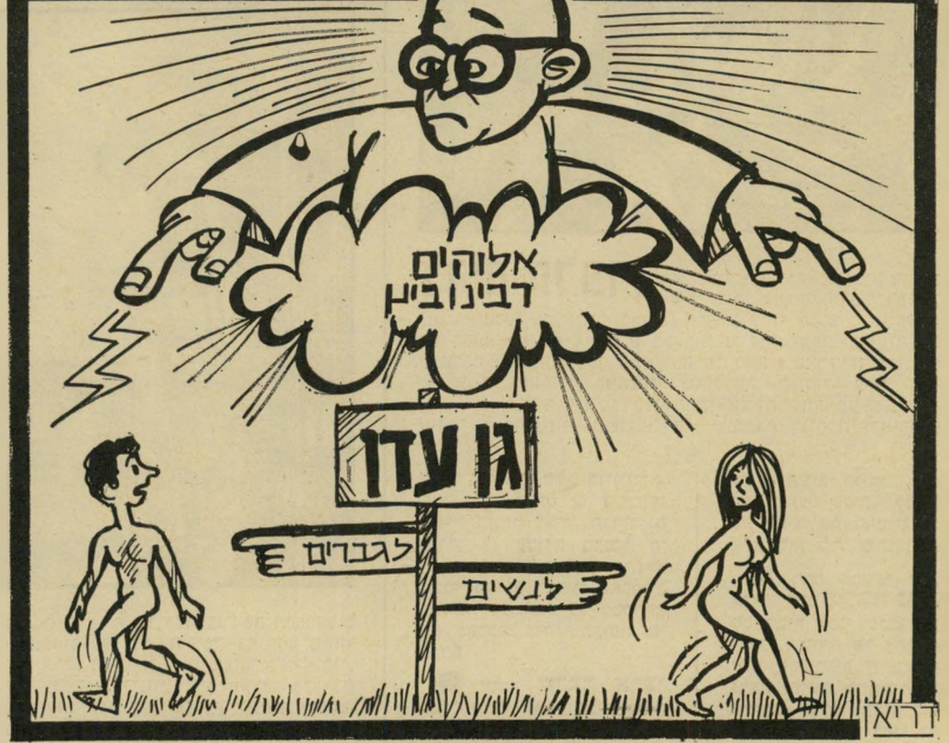
אלי אביבי יועמד לדין בהוראת שר־הפנים, על שהחזיר את תעודת־הזהות שלו כמחאה נגד גידור איזור מגוריו על־ידי המוסד עצה המקומית סולם צור.

אביבי שלח את תעודת־הזהות לשר־הפנים, והשר, ד"ר יוסף בורג, שלח את התעודה למישטרת נהריה.

המישטרה הגיעה לביתו של אביבי, ערכה חיפוש, והחרימה מעטפות עם הכתובת „מדינת אכזיב", וכן את החותמת שבאמצעותה היה אביבי מחתים את דרכוניהם של התיירים שהיו מבקרים אצלו.

קולנוע דרייב אין ייפתח בקרוב

נשלמו ההכנות לפתיחת בית־קולנוע למכוניות, בשיטת דרייב אין. בית הקולנוע, הממוקם מערבית לגני התערוכה בתל־אביב, ליד פסי הרכבת, הוקם על־ידי החברה האנגלו־סכסית לנכסים. פתיחתו המשוערת נקבעה לעוד כחודשיים.

עץ הדעת

המשך הישראלי

אופנת א.ב.ג. מסריגי דימונה

סריגי דימונה

מיוצרים ע"י סיבי דימונה בע"מ

הסריג ללא בעיות - עשוי 100% פוליאסטר,
שומר על צורת הלבוש, אינו מתכווץ,
קל לכיבוס - בלי גיהוץ.
א. ב. ג. בתי ההלבשה האכסקלוסיביים לגבר בישראל
מגישים לך מגוון עשיר של חליפות, מכנסיים וז'קטים
בסריג האפנה החדיש.

א.ב.ג. תל אביב: רח' אלנבי 43, רח' נחלת בנימין 39 • חיפה: רח' הבנקים 8, רח' הרצל 28/א • ירושלים: רח' יפו 25.

תמורים

נפטר • בפאריס, בגיל 78, מלך בריטניה לשעבר, **אדוארד השמיני, הדוכס מוינדזור** מאז פרישתו. אדוארד חי בגלות מאז סוף 1936, כאשר ויתר על כס מלכותו, כדי לשאת את וואליס סימפסון, "האשה אשר אהבתי". הוא יובא לקבורה בארמון וינדזור.

נפטרה • השחקנית הבריטית שזכתה באוסקאר בהיותה בת 72, **דיים מרגארט רות'רפורד**, בת ה־80. השחקנית, שנודעה בעיקר בסידרת הסרטים בהם גילמה בלשית חובבת מזדקנת בשם הגב־

מרגארט רות'רפורד
אוסקר בגיל 72

רת מארפל, נישאה בגיל 51 לסטרינגר דיווים שהופיע לצידה ברוב סרטיה.

פרש • בראשית יולי, סמנכ"ל רשות־השידור, **ארנון צוקרמן**. המניעים ש־נתן לפרישתו הוגדרו כאישיים.

זכה • בפרס ראש ממשלת־ישראל ל־שירות מעולה למען ישראל, השחקן־בדרן **סמי דייוויס**. הפרס הוענק לו בסעודת־ערב מטעם מילווה הפיתוח שנערכה במונ־טריאול.

נבחר • בכנס בינלאומי של הארגון הבינלאומי להשקייה ולניקוז שנערך ב־בולגריה בעיר ורונה, סמנכ"ל מקורות להנדסה, **שמואל קאנטור**, לסגן נשיא הארגון, שבו מאוגדות 60 מדינות.

התגרשה • בתו של המולטי־מיליונר היהודי־יווני **אריסטוטלס אונאסיס, כריסטינה** (22), מבעלה הפרקליט היהודי, **ג'וזף קולקר** בן ה־48. השניים נפרדו בלוס־אנג'לס כשכריסטינה אינה נוכחת במקום.

נפטר • הכוכב השמן (120 קילו) של סידרת הטלוויזיה בוננזה שהוצגה בארץ, **דן בלוקר** בגיל 43. הוא עבר לאחרונה ניתוח בכיס־המרה, החלים וחזר לביתו, שם חש ברע ונפטר.

נישא • בפעם ה־31 עורך עיתון במכ־סיקו־סיטי, **אלפונסו הולהאנריי**, בן 90. רעייתו הטרייה היא בת 25. כשנשאל העורך על נשותיו האחרות השיב: "כמה מהן מתו ואחרות הזדקנו."

נפטר • מציל הבארות במידבר המער־בי, ראש שבט בדואי, השייך **עבד אל סאדאם אל נאנאשי**. השייך שיכנע את מפקדי הכוחות הבריטיים שנסוגו מן המידבר במילחמת־העולם השנייה, לא להרעיל את הבארות נגד הגרמנים ול־הרסן לעולם, כי אם להמליחן בלבד.

נפרד • צמד השחקנים **אורסולה אנ־דרס וז'אן פול בלמונדו**. השניים נודעו בעולם השעשועים מזה שלוש שנים כזוג קבוע.

נפטר • ראש ישיבת חב"ד בירושלים: תורת אמת, **הרב משה לויב שפירא**. הרב שמת בן 85, היה ראש ישיבה זו במשך 50 שנה.

זכה • בפסטיבל קאן בתואר השחקן ה־טוב ביותר, **הצרפתי ז'אן יאן**. הוא עזב את קאן טרם חלוקת הפרסים, בהיותו משוכנע כי לא יזכה. בחיפושים שנערכו לצורך הבאתו לטקס נתגלה כשהוא מבלה בחופשה בישראל.

BROADWAY 100:
טעמו של העולם הגדול.
בשורה אחת עם הסיגריות המפורסמות ביותר בעולם.
סופר קינג סייז. תערובת אמריקאית.
מיוצרת ע"י דובק מטבק עשיר ומעולה.

הפסטיבל

ה עיצתי לד"ר אליעזר ויתקון הו־לכת וגוברת משבוע לשבוע. הנה איש!

כסילים אינם מבינים אותו. הם משמי־צים אותו בחצי־פה ואף בסה מלא.

אין הם מסוגלים לתפוס, כמוחם המוגבל, שהאיש קיבל על עצמו משימה כבירה. משימה שהוא קבע אותה לעצמו.

הוא מבצע אותה, צעד אחרי צעד, בי־כישרון גאוני.

■ ■ ■

א ני מודה שגם אני לא תפסתי, תחי־לה, את כוונתו ושיטתו.

חשבתי שהוא עושה מה שהוא עושה באקראי, מתוך תמימות. שהוא גורם למה שהוא גורם בהיסח־הדעת, בעל כורחו.

אבל כשצירפתי דבר לדבר, אמרתי לעצמי: הרי זה לא יכול להיות!

ואז, לפתע, נפקחו עיני.

התוכנית כולה נתגלתה לי, כלאורו של ברק.

לרגע נעצרה נשימתי. איזו חוכ־מה! איזה תיחכום! איזו הבנה נדירה בפסיכולוגיה של האדם ושל ההמון! איזה כישרון פדגוגי יחיד־במינו!

שהרי זוהי התוכנית:

לעורר את הקהל הישראלי על־ידי הלם חזק.

לחשוף לעיניו את המציאות שבה הוא חי.

לקומם אותו נגד השחיתות הי־מקיפה אותו מכל עבר.

להכריח אותו להסתכל בראי ולהתבייש באדישותו.

לקרוא לו: קח את העניינים בידיך!

וכל זה — במיבצע־יחיד כפוי־טובה, מבלי שאיש יתפוס את כוונתו, בידעו ש־התודה היחידה שיזכה בה תהיה קיתון של עלבונות מפי טיפשים.

אולי ישאף, חיוס, מעט עידוד וסיפוק מן הידיעה שאדם אחד, לפחות, מבין אותו.

■ ■ ■

ה הלם הראשון שהנחית ד"ר ויתקון על הקהל הישראלי היה באמצעות הדו"ח המפורסם, שכלל את מימצאיו והמ־לצותיו.

איש לא הבין אז את גאוניותה של מלאכת־מחשבת זו.

הכל דיברו על „סתירה", על „המלצה בלתי־מובנת", על „תעלומה".

אך ברגע שתופסים את השיטה, נעלמת התעלומה.

הדבר ברור, הגיוני ועיקבי לחלוטין.

כי מה אמר הדו"ח?

תחילה באו המימצאים. הם לא השאירו שום ספק לגבי מה שהתרחש בפרשת נתיבי נפט.

כל מי שיודע לקרוא הבין כי מוטי פרידמן ביצע כאן עיסקה, המסריחה ללב השמיים.

הוא קנה ציוד עלוב במחיר נמוך, מכר אותו לעצמו במחיר מפולפל, ולאחר מכן מכר אותו במחיר עצום לחברה זרה, ש־רצתה לרכוש את חסדיו.

במכה כפולה זו, הרוויח מוטי פרידמן משחו בסביבות שלושה מיליון לירות, לפי ערכן הנוכחי.

לא היתה זאת הכנסה החייבת במס־הכ־נסה כמו הכנסותיך שלך. היה זה רווח על עיסקת־רכוש, המשוחררת ממסים לגמ־רי, או כימעט לגמרי.

(כל קורא של דו"ח ויתקון אמר לעצמו: ריבונו של עולם, אני צריך לעבוד 300 שנה כדי להרוויח סכום כזה נטו!)

וזה, כמובן, אינו הכל.

על הציוד הזה יכול היה לקבל פחת לפי מחירו הנקוב — פחת עצום, המשחרר ממס גם את שאר הכנסותיו.

הוא יכול היה להוציא מן הארץ מאות אלפי דולארים במטבע זה, כדי לקנות, כביכול, את הציוד מן „החברה הבאהאמית", שהיא היתה אדא הוא עצמו.

וגם זה, כמובן, אינו הכל.

■ ■ ■

א חרי המימצאים האלה באו ה־המלצות של ד"ר ויתקון.

הוא אמר, למעשה, כך:

מוטי פרידמן הרוויח הון־תועפות בעיסקה בלתי־כשרה, העלים מס, הבריח מטבע, ומי יודע מה עוד.

הוא גם לקח כסף שהיה שייך למערכת־הביטחון (זו הפרה הקדושה ביותר!) שם אותו בחשבונו הפרטי בחו"ל, ועשה בו עסקים פרטיים, והחזיר אותו (ולא את כולו) רק אחרי שהעניין נתגלה.

אתם רואים את האיש הזה?

וכעת, דעו לכם: בישראל של 1972, איש זה ראוי לחיות מנכ"ל של חברה ציבורית עצומה!

מפני שהוא אינו שונה מאחרים.

מפני שכולם עושים זאת.

מפני שהוא שייך לשיכבה העומדת מעל לחוק.

כל אזרח יכול היה לעשות לעצמו את החשבון: כמה אני צריך לעבוד כדי להרוויח את ה־סכום שמקבל עורך־דין כזה ביום אחד?!

■ ■ ■

ה הלם היה מלא. הזעם עבר על גדותיו. אבל ד"ר ויתקון לא הסתפק בזה.

הוא, ושאר המעורבים בעניין, הודיעו לציבור: זהו מה שמקובל אצל עורכי־דין מסויימים.

בן־לילה נתבררו לציבור דברים שהיו ידועים עד כה רק למעטים. שיש קבוצה קטנטנה של פרקליטים, המקורבים קירבה אינטימית לשילטון. אנשים המקבלים חצי מיליון לירות עבור עריכת חוזה או תקנון של חברה ממשלתית. היכולים להרוויח בחודש, מקופת המדינה, את אשר מרוויח עובד נורמלי בכל ימי חייו.

אותו עובד נורמלי, המשלם את מיסיו כדי למלא את קופת ה־מדינה.

זוהי קבוצת הפרוטקציונרים של הצמרת — פרקליטים של חברות ממשלתיות, צי־בוריות, סוכנויות, הסתדרותיות.

והפרקליטים אינם אלא חלק אחד של מחנה הרבה יותר גדול, הפרוטקציונרים של הצמרת — תעשיינים, בנקאים, אנשי־ביטוח, עסקני־מיפלגות, סוחרים, אדריכ־לים, קבלנים, טפילים למיניהם.

דעו לכם — אמר ויתקון למעשה — יש שני עמים בארץ, עם־אדונים ועם־משרתים.

יום בחייו של בן העם האחד שווה לארבעה חודשים בחייו של בן העם השני. בן העם האחד שודד מיליון, וזהו מעשה פטריוטי. בן העם השני דורש העלאת־שכר של לירה ליום, וזוהי חבלה נפשעת בי־משק המדינה המוקפת אויבים.

זה לא מוצא חן בעיניך? אתה מזדעזע?

אז קום ועשה משהו!

■ ■ ■

ה פעם, שזא כמו בפעם הקודמת, לא שתק הד"ר ויתקון. הוא לא סמך רק על המיסמך שהוציא מתחת ידיו. הוא הוסיף פרשנות על־פה.

הוא יצר את אחת האימרות הגדולות של 1972:

„חעם צריך לדעת שפפטיכלים עולים כסף!"

כשקראתי פסוק זה בעיתון, הייתי מוכן לנשק אותו.

כסילים רואים בזה פליטת־פה. איזו פליטת־פה? דברי־חוכמה עמוקים!

כי פירושו של הפסוק הוא זה:

אם אתם רציניים, אם אתם ציבור מבוגר — קומו והסיקו מסקנות. סלקו את כל המימסד הזה, על הגורמות המושחתות שלו, על מנכ"לי־הזהב ופרקליטי־הכסף שלו, על המתעשרים ובעלי־השררה ה־יחידים.

יש בכוחכם לעשות זאת — כי קלות. ביום הבחירות.

אבל אם לא תעשו זאת, את תסתפקו שוב באורגיה קטנה של נאומים חסודים ומאמרים חסרי־מסקנות, אם תבחרו בפעם השמינית את אותה הממשלה ואותה ה־כנסת ואותן המפלגות שיצרו מציאות זו — כי אז אינכם רציניים.

כי אז זהו פסטיבל.

וכשביל פסטיבל? — תשלמו, בבקשה!

הפרקליטים בפני ועדת ויתקון *

מפני שבראש המדינה אינם עומדים „צדיקים" ו„איסטניסים", אלא חבורת בי־צועיסטים המצפצפים על הכל והדואגים לעצמם.

ככה זה. זוהי הנורמה של המימסד הזה!

ואם זה לא מוצא חן בעיניכם, סלקו את המימסד!

■ ■ ■

ל תכן שד"ר ויתקון האמין כי ההלם הזה יספיק כדי להביא להתקוממות כללית, ובעיקבותיה לשינוי ראדיקלי.

אולי חשב שהכנסת תקום ותמלא את תפקידה, שהממשלה תיפול, שתריסר ראשי־ציבור יסול־קו מתפקידיהם, שצעירי כל המיפ־לגות יתמרדו, שתפרוץ שביתה כללית.

משהו.

אינם שום דבר לא קרה.

כמובן, כל העסקנצ'יקים התחרו איש ברעהו בנאומים נוטפי צביעות נגד השחי־תות. תוך כדי כך פולו לעבר בעלי־שררה, כדי לוודא שלא יתרגזו יותר מדי. פה ושם גם קרצו איש לרעהו.

הפרשנים הטובים בעיתונים, גם אותם הנוסעים ארבע פעמים בשנה לחו"ל על חשבון הציבור, המטירו אש וגפרית על ויתקון ועל השחיתות ועל הממשלה. זה לא יכול להימשך ככה, זה סקנדל, צריכים להדיח את סלוני, וכו' וכו'.

היו עצומות, אסיפות, החלטות מפגנתיות, חינגא בכנסת.

וזה הכל.

הממשלה הכריחה את מוטי פרידמן להתפטר. הכל כאו על סי־פוקם. וכעבור שבוע הצטרפה ה־„פרשה" למאות „פרשות" קודי־מות, שנגנזו ונשכחו.

■ ■ ■

א דם אחר היה, אולי, מתייאש ואומר: הציבור הזה הוא ללא תקנה. הוא ראוי לממשלה כזאת.

אך לא הד"ר ויתקון, למרבה המזל.

הוא אדם עקשני. אדם שיטתי. אדם יסודי.

אם ההלם הראשון לא הספיק — כך אמר לעצמו — הבה ננסה הלם שני.

וכך נולדה ההחלטה על שכר־הטירחה של הפרקליטים.

גם היא היתה, לכאורה, מזעזעת.

פרקליט א' בא להגן על מוטי פרידמן, האיש שעשה שלושה מיליון לירות במכה אחת, נקי ממס־הכנסה.

עבור ההגנה הזאת יקבל הפרק־ליט 178,625,000 לירות. לא מ־פרידמן. מן הציבור.

פרקליט ב' בא להגן על דויד ניב — זה האידיאליסט הצרוף, שסיכן את כל הקאריירה שלו כדי למנוע שחיתות ולחסוך את כספי הציבור.

עבור ההגנה על האידיאליסט חוסך־כספי־הציבור צריך הפרקליט לקבל 128,945,000 לירות. מכספי אותו ציבור.

וכן הלאה. עבור יום עבודה של פרקליט — משכורת חודשית של שני חברי־כנסת, ארבעה פועלי־שימורים.

---

* מימין: עורכי־הדין ליפשיץ וסלומון, פרקליטי מוטי פרידמן; היועץ המשפטי מאיר שמגר, פרקליט המדינה גבריאל בך.

מכתבים

כישרונו של משה דיין

„העולם הזה" 1811, מאמרו של אורי אבנרי, „כל הכבוד לדיין," על חלקו של שר־החביטחון בפרשת מטוס „סבנה".

אפילו אורי אבנרי אינו מעריך את מלוא כישרונו של דיין, כאמן ההונאה והמשיכה באף.

דיין לא הצליח לרמות רק את ארבעת החוטפים, עד שניתן היה להסתער עליהם. הוא הצליח גם להעלים מן הציבור הישראלי את המחיר ששולם (הפצועים האנושים) עד למחרת המיבצע. בינתיים כבר הפך לגיבור לאומי, והקורבנות לא יכלו עוד לשנות את דעת־הקהל.

איזיעזר בראון, נתניה

איפה אתם?

ואיפה דיין?

אזולאי

איפה הייתם, גיבורים גדולים, כשדיין־המלך היה במטוס? אתם גברים רק בשביל לדבר, נראה אתכם מרביצים איזה פעולה כזאת כמו שהוא עשה במטוס.

משה אזולאי,
תל־אביב

בלי ידיים!

„העולם הזה" 1810, הנדון: „הנדון," על סרבן הגיוס גיורא נוימן.

איך אתה מרשה לעצמך, חבר־כנסת יקר, להציע שיש לכבד את דיעותיו של גיורא נוימן ולשחררו מצה"ל. כל חייל יישב 175 יום ואתה תקום ותאמר שיש לכבד זאת ולשחררו מצה"ל. שים לב למה שאתה מביע על הצבא ושמור ידיך בכיסך במקום לכתוב דברים כאלה.

סג"מ שוקי דהט, צה"ל

כביש עד כאן

רבים טוענים כי מאחר ומזרחית ליודפת יש רק כפרים ערביים, לא התחשק למישרד העבודה להמשיך בסלילת הקטע הסופי של הכביש שכבר לא כביש. אורכו של הקטע שנשאר קרוב ל־13 קילומטר.

לאחראים במישרד העבודה אני לוחש שחיוני וכדאי מאוד להמשיך בסלילת הקטע הנ"ל על מנת לא לאמת את טענת ההפלייה.

ובסוף אני אומר שלא רק ערבים נוסעים בכביש זה המקשר את עכו עם טבריה, נצרת, צפת ועפולה.

מוסטפא דהוני, עראבה

שעיר וצורח

„העולם הזה" 1812, „עובדי אלילים," על ההיסטריה שבאה עם מייק בראנט.

ארבי

עד שלא ראיתי את התמונות לא האמנתי שגם אלינו זה הגיע. להשתולל ככה בגלל טיפוס מגודל־שיער וצרחני? אני מבין שבשלב ההתקדמות הבא, תתחלנה נקבותינו להתפשט בזמן הופעותיו!

אמנון ארבי,
חיפה

הספורט

האבוד

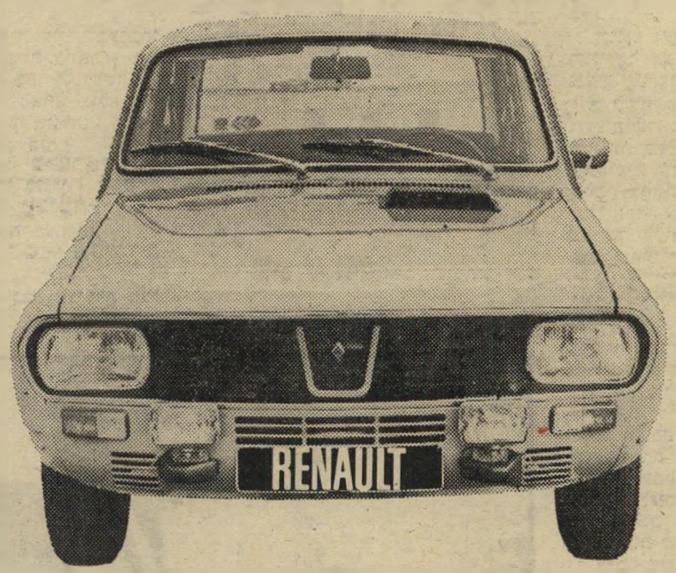
תגידו מה עשה לכם הספורט שאתם לא כותבים עליו מילה לרפואה בעיתון, לא

ש"רנו" מחזיקה בשיא המכירות של מכוניות מתוצרת צרפת!
להלן סיכומי מספרי המכירות (של כל הדגמים) בשנת 1971 כפי שפורסמו בעתון התחבורה החשוב בצרפת L'ARGUS מיום 10.2.72.

"רנו"	1.069.070
"ציטרואן"	578.328
"פז'ו"	559.481
"סימקה - קרייזלר"	484.267

הידעת?..

המספרים מדברים בעד עצמם - מכונית מספר 1 היא "רנו"!
דגמים לכל צורך ולכל דרישה: R16, R 12, R 6, R 4
בקרו באולמי התצוגה החדשים - המפוארים ביותר ותוכלו להתרשם ולנסות את דגמי "רנו" המצויינים.

רנו-היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית

בני משה קרסו בע"מ

תל-אביב:	רח' ריב"ל 26 טל. 33241
ירושלים:	רח' הס 4 טל. 226491
חיפה:	„רכב חיפה" רח' יפו 32 טל. 523359
נתניה:	סנדלוב רח' הרצל 54 טל. 23852
באר-שבע:	עגון רח' החלוץ 124 טל. 4533

כרסום כלד Dasile

ספר התנ"ך והברית החדשה

בכריכה אחת (בשפה העברית)
במחיר הזדמנותי של —.4 ל"י.
כתוב וצרף את התשלום לפי הכתובת:
ת.ד. 7089 — ירושלים.

מרכז עדשות מגע

CONTACT LENS CENTER
„גרוזובסקי — אישון לנם"
תל־אביב, רחוב שניאור 5,
טל. 50220

שעות קבלה 17—9
נשמח לשלוח חוברת הסברה לפי בקשה.

שמעתם אף פעם על כדורגל? דחילאק, שימו איזה מדור לחילוץ עצמות.
אין ברי־נור, חיפה

■ איפה, איפה

חן?

מה קרה לחתיכות בעיתון שלכם? האי־כות יורדת פלאים. לא גוף לא פרצוף. עם חתיכות כאלה כמה שתפשיטו להן לא יעזור. מוטב כבר בלעדיהן מאשר איתן.
ירון חכצלת, רמת־השרון

■ יום

החסימה

הבחירות קרובות ויום־הדין מתדפק ב־שער! שום אחוז חסימה לא יעביר מן הכנסת את הרוח החדשה שהכנסתם בה. יבוא יום וההיסטוריה תשפוט את אורי אבנרי כפי שהיום אנחנו שופטים את נביאי הזעם וההחורבן.
משה יחזקאלי, ירושלים

■ ההכנה באה

עם ההתפשטות

„העולם הזה" 1809, „משוררת מופשטת."

אני לא קורא שירים, כי אני לא מבין שם אף מילה. אבל את ההסבר שנתנה מרגרט הראל לשירים שלה תפשתי תיכף.

מופשטת הראל
עירום במקום מלל

למה שעסקנינו הפוליטיים לא יאמצו להם את השיטה־המופשטת של מרגרט, ובמקום נאומים ארוכים ומייגעים ירביצו איזה סט־ריפטיז קטן ומהנה.
יחזמיאל פוטסדם, מטולה

■ כל הכבוד

אבל...

כל הכבוד על המאמר משתמט ליומיים, זה סיפור שכתוב בצורה הומוריסטית מ־דרגה ראשונה ואפשר לקרוא אותו כמה פעמים.

דבר אחר זה המילון של דן בן־אמוץ. טוב לראות אותו פעם פעמיים, אבל לא בתור מדור־קבוע.
יעקב אלמוזלינו, תל־אביב

●

קוראים חשוחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמר־נות למכתביהם.

בגדי חוף
ובגדים לשעות הפנאי, לגברים ולנשים,
מבד פרוטה (Walk Frottier) מרוקם,
קליל, רך ונעים! • בדיגום רענן!

מווה-אפנת המווה!

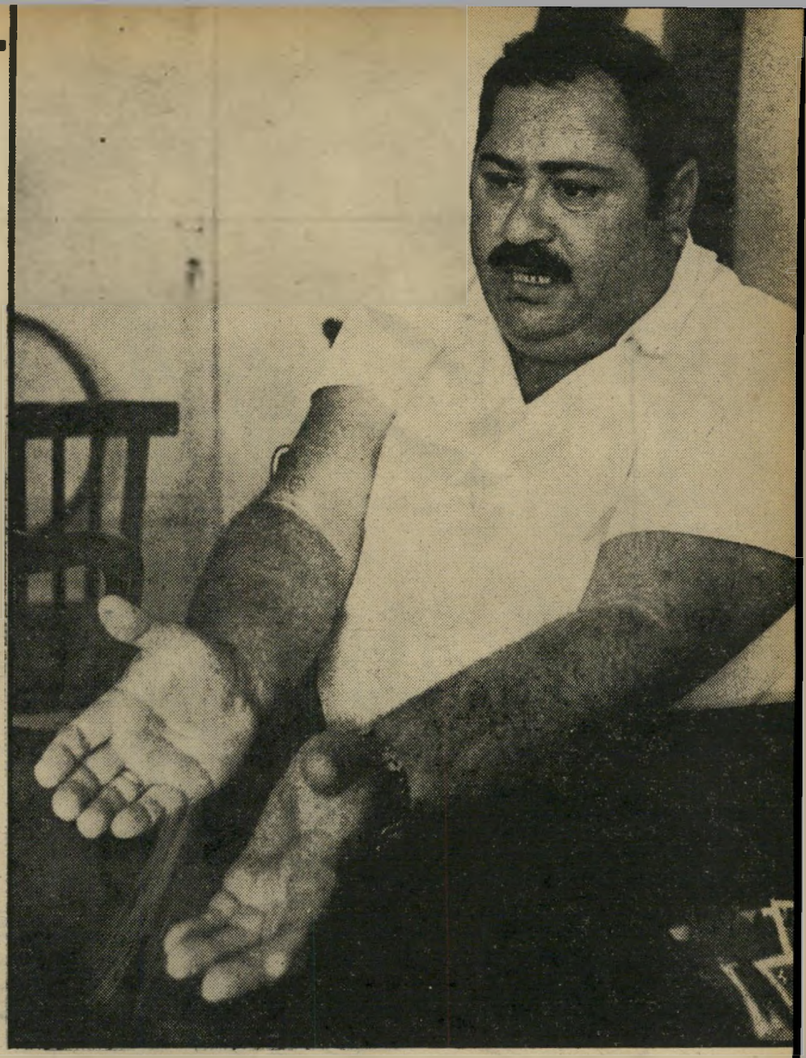
תעשיות מווה ירושלים בע"מ ת.ד. 128 טל 02-65125-6 • ירושלים

פרסום פ.ב.ס.

המונים באו לאור־יהודה להפגנה למען

שעה דרשו שלושה גרוזים במקום כסף

"בגרוזיה הייתי יהודי

אלה חיים אלה?

שואל אהרון ג'אנאשווילי, העולה הגרוזי קטוע הרגליים. אין פרנסה, אין פנסיה לנכה, וכשרק הולכים להוציא פספורט כבר כולם מתחילים לספר שאתה בורח מהארץ."

„אלה היו חיים"!

מראה הנכה בגעגועים תמונת מימי גרוזיה הטובים. לדבריו היתה הממשלה מחליפה לו מידי חמש שנים את המכונית, ובתמונה הוא נראה עם אחת מאותן החלפות.

חתונה בגרוזיה

בחברת כלי־זמר יהודיים ניצב הנכה על רגל אחת ושר בחתונה יהודית בגרוזיה. לדבריו היה ידוע בטבליסי עירו כזמר חתונות מעולה והרוויח סכומי כסף רבים במקצועו זה.

כחרס הנשבר

ארון מלא

בכלי־פורצלן יקרי־ערך הביא עימו ג'אנאשווילי. „ואחרי שאני אמכור הכל, מה יישאר לי?" הוא שואל.

„ב סך הכל הוצאתי לי ולמשפחתי דרכון!" זעק אהרון ג'אנאשווילי, „מה זה איכפת למישהו! מה קורה במדינה הזאת שבודקים כל צעד של הבן אדם. כבר אסור שיהיו לי חיים פרטיים? אם ישראלי רגיל מוציא דרכון, מחשידים אותו מיד ביריידה? למה כל דבר ש־אנחנו עושים, צריך ללכת ישר לעיתון. מה זה פה, מדינת־בולשת?"

לדברי אהרון התפרק אביו בצלאל בן ה־62: „בכל אשמה הסוכנות. כל מי שעו־בד בסוכנות בולש אחרינו. משלמים שם כסף לכל מיני פאראזיטים שמסתובבים בינינו. הם פשוט לא מעוניינים בנו, זה הכל. שיכנעו אותנו לעלות לישראל בש־ביל להרוויח עלינו כסף ועכשיו זורקים אותנו לכלבים."

שיכון גיורא באור־יהודה סער כולו. מש־תכניו, עולים חשים מגרוזיה, האשימו: „יש בינינו מרגלים!" נפוצה שוב השמועה בקרב העולים הגרוזים. „הסוכנות שתלה בינינו מדליפים!" קבעו יודעי דבר גרו־זיים את המקור. עד עתה רווחה הנחה כי בקרב העדה שתול סוכן רוסי המבעיר ומלבה בה את הרוחות. (העולם הזה 1789).

הגורם למהומה לא היתה אלא ידיעה קט־נה שהופיעה בעתוני השבוע שעבר. „4 משפחות מעולי גרוזיה השלימו הכנות ליריידה," נאמר שם.

„איך אפשר לחיות?"

ג'אנאשווילי האב, זקן צמוק הגוף, ניגודו המוחלט של בנו, אהרון הגבר־תן, מביא גם נימוקים להאשמותיו: „הנה, בעתון היה כתוב שאמריקה נותנת לישׂ־ראל 85 מיליון דולר בשביל עולים מה־רפובליקה הרוסית. אז אני שואל איפה הכסף הזה? מי גונב אותו? לאן הוא נעלם? אנחנו בטח שלא רואים מזה כלום."

וקליטתם? והדירות שקיבלו? „זאת דירה זאת? זאת חורבה! בטבליסי חיינו כמו מיליונרים. מכרנו הכל בשביל לבוא לכאן ומה נתנו? כלום! אפס."

הם מצביעים על צנצנות הפורצלן ה־יקרות שהביאו אתם, מראים צילומים של עצמם ליד שולחנות עמוסים כל־טוב, מפ־ליגים נפלאות על החיים שניהלו בטב־ליסי שבגרוזיה. חבורות־חבורות, הם עומ־דים בחצרות הבתים החדשים בשיכון גיו־רא, מתפרצים זה לדברי זה, צועקים ב־זעם נגד ביורוקראטיה ישראלית פגומה, חוסר יחס וחמימות מצד עובדי־הסוכנות ומישרד הקליטה. אך לעזוב?

„מה פתאום?" משתומם משה רובין הצעיר. „כל מה שאנחנו רוצים זה הטבת תנאים ויחס אנושי." הוא מצביע על אדמת החול עליה עומדים הבתים הנאים שהוכנו

השיכון באור־יהודה

זהו אחד הבניינים בשיכון גיורא, שם שוכנו עולים חדשים מגרוזיה. הדירות מרווחות, בנות שלושה וארבעה חדרים, אך הן אינן נושאות חן בעיני הגרוזינים.

שלח את עמי ובאותה כדי לחזור לרוסיה

בשבילם ומאשים: „בתנאים כאלה אפשר לחיות?"

„לא צריך טובות מהציוניסטים!"

הרון ג'אנאשווילי, רחב הכתפיים, הוא נכה. שתי רגליו קטועות. נוסף להכנסתו כאמן־מוזיקאנט, קיבל פנסיה קבועה מהממשלה בגלל נכותו. גם בטבליסי, היה זמר ידוע. הוא טוען כי מכונית נתנו לו בחינם לדבריו „והיו מחליפים אותה כל חמש שניט בהדשה!" וכאן? לא עבודה ולא פנסיה! בשביל להמשיך לחיות אני צריך כנראה לחסל לאט לאט את כל הרהיטים הנהדרים והקריסטאלים היקרים שהבאתי אתי.

אז באיזו תנאים אחיה?" שואל הנכה, „בכלל, למה אני צריך פתאום להוריד את רמת החיים שלי? כששכנעו אותי לעזוב הכל ולבוא לישראל, לא אמרו לי שבישראל לא רוצים אינוואלידים. אם היו אומרים שאין לי פנסיה כאן הייתי אומר תודה רבה, לא צריך."

אנשי משרד הקליטה באור־יהודה יודעים לספר כי ג'אנאשווילי אמר להם שהוא זקוק ל־500 ל"י לחודש רק עבור סיגריות, נסיעות ושתיה עוד לפני שהוא „מתחיל לאכול". הגרוזי המשופם וגדל הגוף הפטיר בזעם: „שקרנים! שקרנים אחד אחד! אני בכלל לא מעשן! משרד הקליטה בטח מקבל כסף בשביל להגיד עלי דברים שלא היו ולא נבראו. זוהי התעללות! זוהי יריקה בפניו של אדם שמכבד את עצמו."

הוא מוציא פנקס בנק ומצביע עליו

„הכל בגלל הסוכנות!"

מאשים בולאל בן־שמעון ג'אנאשווילי, אביו בן ה־62 של הזמר הנכה. „הבטיחו לנו הרים וגבעות, כל השליחים של הסוכנות. ובאנו לארץ ולא מצאנו כלום. הם מתעשרים על חשבוננו, מהתרומות שמקבלים מאמריקה בשביל העולים מרוסיה." האב הצדיק את בנו.

„הנה, נתנו לי הלוואה לחודשים הראשונים בישראל ואני החזרתי להם עד הפרוטה האחרונה. לא צריך טובות מהציוניסטים שמתעשרים על חשבוני. אם עולי גרוזיה לא טובים בשבילם, שילכו כולם לעזאזל, אני לא צריך מהם שום דבר."

תשלום לצורך ירידה

סתבר כי החזרת ההלוואה והוצאת הדרכון היא שהעלתה את החשד ל־ירידת ג'אנאשווילי וחבריו מהארץ. רק לאחר שכינה את הסוכנות ומשרד הקליטה בעשרות שמות גנאי רוסיים, הודה

(המשך בעמוד 16)

-כאן אני גרוזי!"

היו ימים...

ג'אנאשווילי מציג תמונה של אשתו מימי גרוזיה הטובים. „שמה בגרוזיה אשתי לא ידעה מה זה לעבוד, פרוות חיו לה, יהלומים היו לה, היא חיה כמו גברת. ופה בארץ..." בידי חעולה הנכה מיבחר גדול מאוד של תמונות, אותן הוא נוהג לחציג ברבים.

ואיפה הם?

אותה הגברת ללא אדרת בכניסה לאחד הבתים בשיכון גיורא. הסכנים המתגודדים מסביבה עסוקים בוויכוח על מחדלי הסוכנות ומישרד הקליטה. ויכוח בו חיא נוטלת חלק פעיל וקולני. משמאל, ג'אנאשווילי הבעל צולע על רגל אחת מעץ בשיכון.

סיקורת

ספרים

פריס בחודש נואי

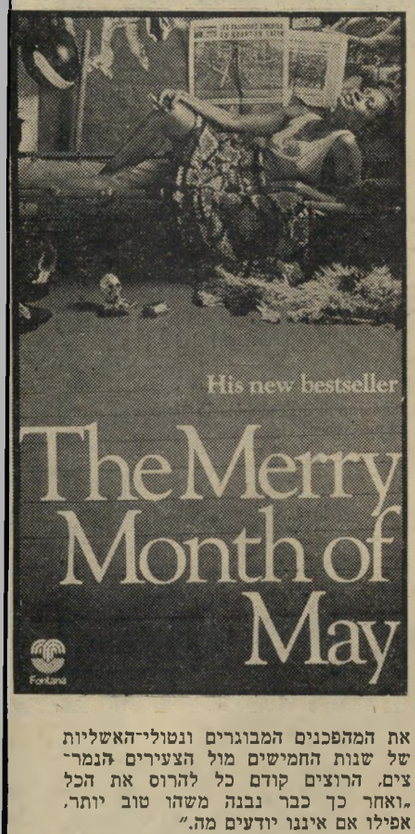
„חודש מאי העליז", מאת ג'יימס ג'ונס, הוצאת פונטנה — 352 עמודים — 6.95 ל"י.

כאשר איש, אשר זכה לתהילה בשיח־זור שפת קסרקטין ואווירת צבא ערב מלחמה, מחליט לעבור מאיי האוקיאנוס השקט אל הטרקלינים הפריזאיים, ולהח־ליף סמלים נוקשים, באינטלקטואלים עדי־ני־נפש, מיד מתבקשת מן הקורא זהירות מכסימלית.

ובמיקרה של ג'יימס ג'ונס, זה מוצדק בהחלט. ג'ונס, שהתקנא, כנראה (כמו רבים אחרים), בדור האבוד של שנות העשרים, בספרים שכתבו אז בפריס, וב־עיקר בהמינגווי, ניסה לשוות ל־1968 אותה תחושת אבדון ששררה בתום מלחמת־העולם הראשונה.

הוא מתאר חוג של משכילים אמריקאים גולים, כמו התסריטאי הארי גאלאגר ש־גורש על־ידי מק־קארתי מהוליבוד ועשה קריירה באירופה, או כמו המספר עצמו, סופר ומשורר כושל (זאת הגדרתו של ג'ונס עצמו) המוציא־לאור ירחון ספרותי, שקיומו תלוי בעזרת ידידים רחבי־לב.

הניצוץ שמציית את היחסים בין אנשי חוג זה הוא מרידת הסטודנטים במאי של אותה השנה, מרידה המעמידה זה מול זה

את המהפכנים המבוגרים ונטולי־האשליות של שנות החמישים מול הצעירים הנמר־צים, הרוצים קודם כל להרוס את הכל „ואחר כך כבר נבנה משהו טוב יותר, אפילו אם איננו יודעים מה."

במה שנוגע למתרחש בצרפת באותה התקופה, למרד הסטודנטים או ליחסים בין אבות ובנים, נראה ג'ונס נבוך והמום למדי. הוא אינו תופס בדיוק את מה ש־רואות עיניו, והוא נתלה באותם סימני חולשה של המהפכנית הצעירים כדי להור־כיח שבעצם כל העניין היה סערה בכוס מים, חינגא ענקית ומבדרת שהכל הש־תעשעו בה.

בעצם, החלק המעניין יותר בספר הוא המתאר את המאורעות עצמם, ותיאור מר־אה פריס באותו חודש מאי מפורסם, על אבני הרחוב המתעופפים באוויר ועל הא־ספסוף המנצל כל הזדמנות להשליך אבן בשוטרים, יחד עם הסטודנטים. זאת, ועוד כמה דמויות־מישנה, כמו אותו וייטראוב, גנן־הגבל הקטן, החולם להיות כוכב־קולנוע ואיש חשוב, או סאמאנתה אברטון, הנערה הכושית נעדרת־המוסר, ההורסת חיי־משפחות בפריס, תוך כדי צבירת ה־כסף הדרוש לרכישת כרטיס טיסה לתל־אביב, שם ממתינה לה ידידתה הלסבית.

כאילו חסרות לנו צרות!

צח וענוג
יהיה עור גופך
בעזרת
דפילטור
הקרם הקוסמטי המושלם
להסרת שיער מיותר

נוח לשמוש השפעתו ארוכת טווח
אינו מכאיב

דפילטור מוצר צמרת נוסף של "וולה"

טיולים
מודרכים
לאירופה
והמזרח הרחוק
•
טיולים מיוחדים
לצעירים וסטודנטים
•
חוברת והרשמה בכל משרדי הנסיעות

הטיול
הטוב ביותר עם

התיאטרון הקטן מציג
דליה פרידלנד (הבימה) זאב רווח (הקאמרי)

בוטיק השקרים*
כתב וביים: יואל זילברג
עפ"י י. וולטר

כפר־סבא, בית־פסמן,
יום ה' 1/6 ב־9.00.
חיפה, אורה,
יום ו' 2/6 ב־9.00.
תל־אביב, בית־המורה,
מוצ"ש 3/6 ב־7.30 וב־9.30.
יפו, אלהמברה,
יום א' 4/6 ב־8.30.
רחובות, בית־העם,
יום ב' 5/6 ב־8.30.
תל־אביב, בית־החייל,
יום ג' 6/6 ב־8.30.
כרטיסים: תל־אביב: „לאן", „רוקוקו" וביתר המשרדים.
חיפה: „קופת־מכבי", „גרבר".
ירושלים:
„כהנא" ו„לאן הערב".
הפצה ראשית:
תל־אביב „לאן", טלפון 231655.

מגיש: צוות בן־ניסים (ויסו) טל. 244044

„פסטיבלים עולים ביוקר!" קבע השופט ויתקון - אבל עם ישראל לא רצה לשלם מחיר מופקע!

הגדה החסידית מספרת על אותו רבי שהחליט ללמד לקח לגביר הקמצן של העיירה. הוא לקח אותו אל החלון והצביע משם אל הרחוב, כשהוא שואל את הגביר: „מה רואות עיניך?"

„אני רואה אנשים ברחוב," השיב הגביר הכילי.

אז לקח הרבי נייר כסף וכיסה בו את החלון. „ומה אתה רואה עכשיו?" שאל הרבי. „את עצמי אני רואה," אמר הגביר, שראה את פניו בחלון שהפך למראה.

„הנה," אמר הרבי, „זוהי אותה זכוכית. אבל מספיק שנצפה אותה במעט כסף וכבר אתה רואה במקום האנשים רק את עצמך."

השבוע עמדה מדינת ישראל במצבו של אותו גביר. היה זה השופט העליון אלפרד ויתקון, שמרח את נייר הכסף על הלון

(צבי דינשטיין ופינחס ספיר)

האומה. שישה שבועות אחרי שגילה חוסר כל רגש לתחושת הציבור וניתוק גמור מהציפיות המוסריות של העם לגבי הנורמות ההייבות לשמש לו כמופת, חזר השופט העליון על טעותו בשנית, גרם הפעם להתרגשות ולסערת רוחות גדולה כפליים.

היה זה כאשר, כיושב־ראש ועדת הית־קון — הוועדה שנקראה על שמו ושנועדה לחקור בפרשת „נתיבי נפט" — פסק השופט ויתקון שכר טירחה לפרקליטים שייצגו את הצדדים השונים שהופיעו בפני הוועדה. לא עצם הסכום הכולל שהסתכם בכחצי מיליון ל"י, אלא הקריטריונים והנורמות לפיהם נקבע שכר יומי של 2625 לירות ליום הופעה לכל פרקליט שהופיע בפני הוועדה, הם שגרמו לזעזוע הכללי.

המצפון הקולקטיבי של עם ישראל ניצב בפני הראי. באמצעות מסך הכסף שמרח השופט ויתקון, יכולה היתה מדינת ישראל לראות את עצמה כפי שהיא, וכפי שלא רצתה לראות את עצמה במשך שנים רבות. והתמונה היתה מזעזעת באמת.

היתה זו תמונה לא רק של פער כלכלי וחברתי המתבטא בכך שהכנסתם היומית של חוגים מסויימים, כולם מחוגי השלטון, שווה להכנסתם החצי שנתית של אבות למשפחות מרובות ילדים; אלא של פער בלתי ניתן לגישור כמעט במושגי יסוד של חברה תקינה, מוסר ציבורי, וצדק חברתי.

הסוללה היקרה

זוהי סוללת עורכי־הדין שהופיעו בפני ועדת ויתקון, שגרמו השבוע לסערה חסרת תקדים, עם פירסום שכר־הטירחה שנקבע להם עבור הופעותיהם בפני הוועדה. מימין לשמאל נראים: עורך־דין צעיד ממשרד ליפשיץ—סלמון בחיפה. עו"ד ליפשיץ (משוחח עם מוטי פרידמן), עו"ד סלומון (מעיין בתיק). מצד שמאל של התמונה נראים היועץ המשפטי מאיר שמגר והפרקליט גבריאל באך משוחחים עם עו"ד שימרון, כשלפניהם, מחוץ לשולחן הפרקליטים, קיצוני משמאל, ניצב עורך־הדין רם כספי שייצג בוועדה את הגיאולוג דוד ניב.

את הכסף!!!

מה גרם לזעזוע?

מה גרם לכך שאיש בישראל, להוציא את הפרקליטים הנהנים בעצמם, לא יכול היה לעבור בשיוויון נפש על החלטה של ועדת ויתקון לפסוק שכר טירחה לפרקליטים שהופיעו בפניה, לפי השער של 2,625 ל"י ליום עבודה? מדוע התעורר הזעם הציבורי בצורה כזו שאילצה את הממשלה ואת שר־המשפטים שסמך את ידיו קודם לכן על החלטת הוועדה, להסתייג ממנה בפומבי?

היו שניסו להסביר זאת ברגישות הציבור לכסף הציבורי. „אילו שילמו מוטי פרידמן או צבי דינשטיין 2.625 ל"י ליום לפרקליט מכיסם הפרטי, אין זה מענייננו של איש. אבל מכספי המדינה?! מקופת המדינה?"

היתה זו טענה נכונה. זכותו של כל אדם לשכור פרקליט לפי יכולתו ולשלם לו לפי דרישתו. אולם המדינה לא רק שאינה זכאית, היא אינה יכולה להרשות לעצמה לאשר תשלומי שכר טירחה בשיעורים אלה. לא ייתכן ששכר הטירחה ששולם לעורכי־דינם של ארבעה אנשים שהופיעו בפני ועדת ויתקון, יה"ה שווה לסכום הכללי שהוציאה מדינת ישראל ב־משך 10 (עשר) שנים כתשלום לסניגורים, שמונו על ידי בתי־המשפט לסייע לנאשמים חסרי אמצעים במשפטים פליליים שהוגשו נגדם.

אבל לא זה מה שהרגיז. במרוצת השנה האחרונה נחשפו לעיני האזרח הישראלי פרשיות ביזבוז ושחיתות נוראות יותר, לפיהן הסתבר כיצד בוזבזו עשרות מיליונים מכספי המדינה בצורה שלומיאלית וחסרת אחריות. פרשיות אוטוקארס וורד, שכל אחת מהן עלתה עשרות מיליוני ל"י לקופת הציבור, גרמו להתרגשות ולבי־קורת. אבל עוצמת הזעזוע לא היתה כמו זו של תשלום השכר המופקע לפרקליטים בסכום של 425,750 ל"י.

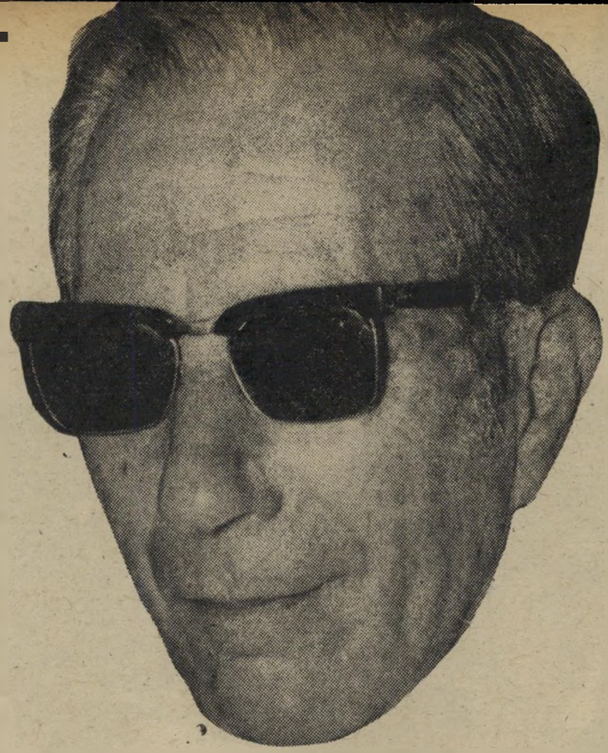
לא עצם הביזבוז והיקפו הוא שקבע כאן. הציבור הישראלי אדיש למאות מיליוני ל"י מכספי המדינה היורדות לטמיון, כך שחצי מיליון לירות נוספות אינן יכולות לשנות לכאן או לכאן?

מה שגרם לזעזוע, היא ההוכחה שניתנה בגלוי ובפרהסיה למציאותן של שתי חברות בישראל, שכל אחת מהן חיה לא רק ברמת חיים שונה, אלא לפי תפיסות חיים שונות, מושגים שונים, ערכים אחרים ועל־פי חוקים אחרים.

הפער אינו הפער שבין העניים והעשירים, לא בין אלה שיש להם לבין אלה שאין להם. הפער הוא בין העם לבין מאה המשפחות המנהיגות, השולטות במדינה ובמשאביה, הקרובות לצלחת השלטונית וחיות לפי אמות מידה שהן בלתי מובנות ובלתי נתפסות לגבי האזרח.

כשם שחוקי העתיקות התופסים לגבי כל אזרח, אינם חלים על שר־הביטחון, כך גם חוקי מס ההכנסה, לפיו נקבעת השומה לכל אזרח, אינם תופסים לגבי אותן המשפחות שבצמרת. כשם שנורמות המוסר המוקנות לנוער אינן מחייבות מנהלי מפעלים ממשלתיים, או שרי ממשלה, כך גם אין ערך הכסף נמדד בצמרת, לפי ערכו לגבי המוני העם.

הדבר הנורא ביותר, שהתחוור גם לאור

שופט עליון ויתקון
ערעור האמון במערכת המשפט

בג"צ נגד ועדת ויתקון

„הוועדה חרגה מסמכותה, פעלה בניגוד למבחנים סבירים ולאמות מידה מקובלות, שקלה נימוקים לא לעניין ופעלה על יסוד הנחיות בלתי מתאימות"

כ אשר התכנסה ממשלת ישראל ביום הראשון השבוע, לדון בהיבטים הציבוריים של שכר הטירחה שנקבע לפרקליטים אשר הופיעו בפני ועדת ויתקון, היא היתה מודעת לא רק לסערה הציבורית העצומה שהתעוררה ועשה כי תוצאה מפירסום התשלום המופרז מכספי הציבור. שר המשפטים יעקב שמשון שפירא, יכול היה למסור לחבריו לממשלה, כי הבעיה עומדת להגיע גם לדיון בפני בית־הדין הגבוה לצדק.

למעשה התנהל אותה שעה מעין מירוץ סמוי בין הממשלה לבין נציגי תנועת העולם־הזה — כוח־חדש, שהתרוצצו במסדרונות בית המשפט העליון בירושלים, במאמץ להוציא צו ביניים, עד להוצאתו של צו על תנאי, שיאסור לבצע את התשלומים לפרקליטים עליהם החליטה ועדת ויתקון.

אילו היה מוצא צו כזה, היה כל העניין הופך לסוג יוצא, וממילא לא היתה הממשלה יכולה להטיל על ועדה מטעמה לקבוע את עתיד שכר־הטירחה, עד שיפסוק בית־הדין העליון בסוגיה.

אלא שהממשלה זכתה במירוץ. עורך־דין אמנון זכרוני, שלפי החלטת הוועדה המרכזת של תנועת העולם־הזה — כוח־חדש, הגיש בשמו את העתירה למתן צו־על־תנאי נגד ועדת ויתקון, שרי האוצר והמשפטים, וכן הדמויות המרכזיות שהופיעו בפני ועדת ויתקון — שיבואו וינמקו מדוע לא תבוטל ההחלטה למתן שכר הטירחה לפרקליטים, או מדוע לא ייקבעו שיעורי שכר טירחה נמוכים יותר — לא הצליח לקבל צו־ביניים עוד ביום הראשון.

שביתת עובדי בתי־המשפט עיכבה את התהליך. אחר־כך, כאשר הוכרה דחיפות הבקשה והיא הובאה בפני השופט התורן, הסתבר שדווקא באותו יום כיהן כשופט תורן בבית המשפט העליון, השופט אלפרד ויתקון, נגדו התבקשה הוצאת הצו בין השאר.

ברור שויתקון לא יכול היה לדון בבקשה. הוא העבירה לשופט העליון אליהו מני. זה, אחרי שעיין בעתירה, החליט שהיא מחייבת דיון בפני הרכב של שלושה שופטים עליונים. כך נדחה הדיון בבקשה. הממשלה יכלה להחליט מה שהחליטה, מבלי להסתכן בבזיון בית־המשפט.

פירסום ראשון ב„העולם הזה"

ד החלטה להגיש את הבקשה להוצאת הצו על תנאי בנוגע לשכר הטירחה המופרז ששולם לפרקליטי ועדת ויתקון התקבלה לנוכח ההתפקיד שמילא העולם הזה בחשיפת פרשיות נתיבי נפט והעלאת התביעה להקמתה של ועדת חקירה בנושא, שפורסמה לראשונה מעל דפי העולם הזה.

כדי להגיש בקשה כזו יש צורך שמגיש הבקשה יהיה צד מעוניין או צד נפגע בגינה של החלטה שהוא מבקש לבטלה. לאמנון זכרוני, שהוא המזכיר הכללי של תנועת העולם־הזה — כוח־חדש, היו סיבות טובות לטעון כי הוא צד מעוניין.

כתב זכרוני בעתירתו:

● העותר הוא עורך־דין במקצועו, בעל משרד עצמאי, העוסק גם בענייני ציבור, ופעיל בכלל זה בענייני כנסת ועתונות. בחודש יולי 1971 נודעו לעותר פרטים שונים שנגעו לעסקי חברת „נתיבי נפט."

● לאחר בדיקת פרטים אלו יום העותר את הפירסום הראשוני של מה שכונה מאוחר יותר „פרשת נתיבי נפט." לדעת העותר חשוב היה להביא את הפרשה לידיעת הציבור, ולא להסתפק בעריכת חקירה בצינעה ובחדרי חדרים. אגב כך גם נודע לעותר כי גורמים שונים הפעילו לחצים למניעת פירסום פרטי הפרשה בעתונות הישראלית.

● כתבה מפורטת בעניין זה נתפרסמה בגליון מס' 1771 של השבועון „העולם הזה" (10.8.71), שהעותר משמש כיועצו המשפטי. הכתבה הנ"ל היתה הפירסום הראשון שהביא את כל פרטי פרשת „נתיבי נפט" לידיעת הציבור. לאחר מכן נטל העותר חלק בפעילות פרלמנטרית בפרשה הנדונה.

● כשנתפרסם ברבים כי הממשלה לא תפעיל את סמכויותיה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט — 1968, ולא תמנה ועדת חקירה לחקירת פרשת „נתיבי נפט," נטל העותר חלק בפעילות ציבורית שמטרתה היתה להגיע את הממשלה ליזום הקמת ועדה כזו, ובסופו של דבר שינה המשים 3 (שר־המשפטים) את דעתו והביא לישיבת הממשלה הצעה למנות ועדת חקירה.

פגיעה אישית בעותר

ב ין ההחלטה להגיש את הבקשה לבין הגשתה, חלפו 48 שעות. עבור עו"ד זכרוני והמהנדס פרץ עופר, אשר סייע לו באיסוף החומר ובהכנת העתירה, היו אלה 48 שעות ללא שינה. שכן הטירה שהוגשה לבית המשפט העליון הכילה את כל הטיעונים והטענות שהושמעו במרוצת השבוע האחרון נגד שערוריית שכר הטירחה המופקע לפרקליטים מקופת הציבור.

בעתירה נטען, בין השאר:

● לטענת העותר, קביעת ועדת ויתקון פוגעת בעקרון השוויון בפני החוק, ומערערת את אמון הציבור במערכת המשפט, ומכאן הצורך ליתן לעותר את הסעד המבוקש על ידו למען הצדק.

נוכח החלטת הוועדה, נוצר מצב לפיו קיימת אפלייה ברורה בין סגן שר ומנהלי חברות לבין אזרחי מדינה הנמנים על שכבות חסרות אמצעים.

● לטענת העותר, טעתה הוועדה בפסקה שיום עבודה במערכת המשפט, הוא בן חמש וחצי שעות, והתעריף הכולל ל־יום עבודה ארוך יותר הוא 2625 ל"י; ההחלטה זו ניתנה שלא כדין.

כהסבר לקביעת הוועדה צוטט יושב ראש הוועדה, שאמר כי 82% ישולם על ידי הפרקליטים למס הכנסה. יוצא איפוא שהוועדה לקחה בחשבון, שעה שקבעה את שכר הטירחה, את שיעורי מס ההכנסה שישתלמו על ידי הפרקליטים מקבלי התשלום. לטענת העותר שיקול זה הוא פסול, ולא היה צריך להנחות את הוועדה בהחלטתה.

● שעה שבאה הוועדה לפסוק את שכר הטירחה, ישב עמה מנכ"ל משרד המשפטים. לטענת העותר, עניין קביעת ההוצאות מסור לשיקולה של הוועדה ולא היה מקום לשתף בעניין זה את מנכ"ל משרד המשפטים.

● לטענת העותר לא היתה הצדקה לפסוק שכר טירחה והוצאות למר מרדכי פרידמן. לגביו צריכה היתה הוועדה לקבוע אם נתגלו או שלא נתגלו פגמים בהתנהגותו. בסיכומי הרוב של הוועדה צויינו ליקויים להם היה אהראי פרידמן, כגון חוסר שמירה על הציוד, פגם בהשתתפותו במיכרז שערכה חברת מדבר לפני רכישת ציודו, ביצוע פגום של מה שכונה „העיסקה", שאלת תשלום ריבית והפרשי פיחות למשרד הבטחון, והקביעה החד־משמעית האומרת שמוטי פרידמן הוא אדם שלמען האינטרס האישי שלו מוכן להגן על עמדות שצדיק או איש טניס לא היה מגן עליהן. בעקבות זאת נאלץ למעשה פרידמן להחפטר מעבודתו בנתיבי נפט, ונסיבות הלחץ הציבורי ידועות ברבים. מערכת עובדות זו ודאי

פרקליט זכרוני
צד מעוניין וצד נפגע

שר־משפטים שפירא
דוגמה אישית

שאינה מצדיקה קביעת שכר טירחה והו־צאות בשיעור כה גבוה, בדומה לשכר הטירחה וההוצאות שנפסקו לדוד ניב ש־התנהגותו לא שימשה נושא לחקירת הוו־עדה.

● אם תישאר בעינה קביעת ועדת ויתקון ייאלץ העותר, ואף אחרים כמותו, להימנע להבא מלתבוע מינוי ועדות חקי־רה בענייניים ציבוריים חיוניים וחשובים, נוכח הצורך לחסוך בכספי המדינה. על פי חוק ועדות חקירה תשכ"ט — 1968, הסמכות למינוי ועדת חקירה לגבי שא־לות בעלות חשיבות ציבורית חיונית, היא בידי הממשלה. מטבע הדברים, שה־ממשלה רגישה ללחץ ציבורי והכרזעותיה לגבי מינוי ועדות חקירה מתקבלות לעי־תים עקב לחץ כזה (כאמור, הוועדה לחקי־רת פרשת נתיבי נפט נתמנתה עקב לחץ ציבורי).

בעקבות ההוצאות הניכרות בהפעלת ועדה כזו, יהססו עתה רבים מלתבוע מי־נוי ועדות חקירה וממילא ייצוק האינטרס הציבורי. לעותר כאיש ציבור יש כמובן עניין רב בכך, ולגבי עצמו ולגבי העתון המיוצג על ידו, יכול העותר להעיד כי יפחד לחצם לחקירת פרשיות חשובות וחיוניות באמצעות ועדות חקירה, נוכח קביעת ועדת ויתקון.

● לטענת העותר החלטת הוועדה פוגעת בו אישית, וכן פוגעת באינטרסים שלו כנמנה על ציבור מסויים. לטענת העותר בעתירה מהסוג המובא בזה, המו־שג של „צד מעוניין" או „צד נפגע" הוא רחב ביותר, והעותר עומד במבחן זה.

● העותר חוזר וטוען כי ועדת ויתקון חרגה מסמכותה, פעלה בניגוד למבחנים סבירים ולאמות מידה מקובלות, שקלה נימוקים שאינם שייכים לעניין, פעלה על יסוד הנחיות בלתי מתאימות, וכי למען הצדק יש להיעתר לעתירה המוגשת בזה.

בקשה לדחיית העתירה

ב**יום השישי** השבוע, נאחזה הממ־שלה בעתירה שהגיש זכרוני כדי למ־נוע דיון בכנסת על „פסטיבל הפרקליטים."

היועץ המשפטי, מאיר שמגר, הגיש לי־ממשלה חוות דעת, לפיה כל דיון בנושא, שהוא „סוב יודיצה", כמוהו כבזיון בית־המשפט העליון.

כדי למנוע ניצול העתירה למניעת הדיון בכנסת, דבר שהממשלה היתה מעוניינת בו, ביקש עו"ד זכרוני מבית־המשפט העל־יון למחוק את עתירתו. בקשתו התקבלה. יחד עם זאת הודיע שאם תוצאות הדיון בכנסת לא יסופקו, תוגש העתירה מחדש לבית־המשפט העליון, והוא יתבקש לדון בה.

מימצאי הרוב בוועדת ויתקון וגם לאור פסיקת שכר הטירחה המופקע לפרקליטים הוא, שלא רק טובות ההנאה ועושרה של המדינה מחולקים בצורה בלתי שווה, אלא שגם הצדק והמשפט מתחלקים בה בצורה דומה. אם שופט עליון יכול להגדיר דיוני ועדת חקירה ממלכתית כ„פסטיבל"; אם הוא יכול להעריך שכרם של עורכי־דין לפי מה שנשאר בידם נטו — הופכת כל מערכת המשפט הישראלית ללעג, לקלס ולקרקס.

שיכבת מאה המשפחות

ד**מפקנה שהיממה את** כל שיכבות העם, היתה העדות על הניתוק הגמור בין מאה משפחות הצמרת, השולטות בכל שטחי החברה בישראל, לבין המוני העם. אין המדובר כאן רק בקהות חושים, ב־עיוורון, או בחוסר טאקט, כפי שניסו להציג זאת. יש כאן עניין בניכור בלתי ניתן לגישור.

אם יתכן מצב בו יכולה המדינה לשלם לעורך־דין אחד עבור הופעה בפני ועדת חקירה, שנוכחותו בה היתה סבילה, אך לא חיונית או נדרשת, סכום השווה למה שבעל משפחה ממוצעת בישראל יכול להרוויח ב־20 שנות עבודה וחיים, יש בכך כדי להצביע על מה שמשחית את כל תחומי החיים החברתיים, התרבותיים והכלכליים במדינה.

אלה שהחליטו לתת סכומים אלה ואלה שהסכימו לקבל אותם, שייכים לאותה שיכ־בה. זוהי שיכבת מאה המשפחות, שבניה יכולים לרכוש דירות במחיר של חצי מיל־יון לירות, ולהעלות בכך את מחיר הדי־רות הכללי לגבי האוכלוסיה כולה; ש־חבריה מוציאים רבבות ל"י על נסיעות הנאה לחו"ל, אך מחליטים שלא להר־שות תוספת קיצבה של כמה לירות לנת־מכי סעד קשישים; שמוכנים לעלות על הבאריקדות נגד העלאת מיסים עירוניים לפני קביעת תשלום תוספת היוקר, אך מאשרים אותם מיסים כאשר כבר אין להם השפעה על השכר; שירדפו עד חור־מה עברייני תנועה, אבל יתעלמו ויסלחו לחבריהם הגונבים עתיקות והמנצלים את מעמדם בצמרת לעיסקות התעשרות פרטיות.

כאשר תבע הציבור הישראלי השבוע בקולי קולות: „את הכסף!" הוא לא הת־כוון רק למניעת התשלום שהוקצב לפרק־ליטים. כמו בהצגות כושלות באה קריאה זו לבטא לא תביעה להחזרת התשלום, אלא הבעת דעה על ההצגה: כישלון, בז־יון, חרפה שאינה שווה כל מחיר!

מי שהיו אחראים לבזיון הפעם לא היו אלה שביצעו את ההצגה, אלא אלה שאיש־שרו אותה, והמאפשרים אותה יום יום בשטחים שאינם כה גלויים וחשופים לעי־ני הציבור.

במדינה

העם

צעיר ושמו

דוויד

האיש שנפטר השבוע שימש בעיקר נושא לטורי־רכילות ולשבועוני־נשים, כ־גיבור של אותה חבורה עלובה הקרויה „החברה הבינלאומית."

קשה היה לזכור כי הדוכס מווינדזור היה פעם — בין השאר — מלך ארץ־ישראל, כאשר נפטר אביו, ג'ורג' ה־5, שבתו בתי־הספר בארץ לאות אבל. עם כניסתו לתפקידו המלכותי, בשם אדוארד ה־8, נתלתה תמונתו בכל מישרדי הממ־שלה בארץ. כאשר התפטר באופן דרמתי, מכיוון שדעת־הקהל הבריטית השמרנית לא היתה מוכנה לקבל את אשתו המיוע־דת, גרושה אמריקאית, אפילו כרעייה ל־לא תואר מלכה, היה זה מאורע מקומי בירושלים כמו בלונדון, בדלהי ובפרטו־ריה.

איפה זה? האיש ששמו האמיתי היה דוויד (במישפחת המלוכה הבריטית נהוג לתת לנסיכים שמות פרטיים, השונים מן השמות הציבוריים שבהם הם נודעים) מלך בארץ באחת מתקופות המשבר, כש־שתי מילחמות חשובות (ספרד וחבש) היו בעיצומן. הוא היה אדם בעל רצון טוב, מתקדם יחסית, שניסה להתאים את עצמו לאחר מכן לחיים הסרי־הטעם של גולה שלא הוכשר לחיים רגילים.

רק פעם, בימי מלחמת־העולם השנייה, ביצבץ לרגע מתהומות הנשייה. עם פרוץ המילחמה היה צורך לתת לו תפקיד כל־שהו, כדי שלא ייראה כאילו בן מישפחת המלוכה מובטל בימי המאמץ העליון. הוא נתמנה למושל איי באהאמה.

כשעיתונאי ידוע בירך אותו על המינוי, החמיץ פנים: „אדוני, האם אתה מכיר איזהו שם של אחד מאיי־באהאמה?" האיש הודה שאין לו מושג.

בלב אזרחי ישראל של 1972, לא עו־ררה הידיעה על מותו של המלך לשעבר עניין רב.

מלך פלשתינה (א"י) *
כשאבא מת, שבתו הלימודים

מדיניות

„ועכשיו,"

אמר ניכסון

„ועכשיו," אמר הנשיא ריצ'ארד ניכ־סון, „אחרי שחתמנו על חוזה הגבלת ה־חימוש, בוא נדבר על מלחמת וייטנאם. מה אתה רוצה תמורת הפסקת מילחמת וייטנאם בתנאים שהצעתי בנאומי?"

„האם אתה מוכן לדבר על הסדר מדיני במיזרח התיכון לפי התנאים שאנחנו הצע־נו?" השיב ליאוניד ברז'נייב.

בארבע עיניים. אין לדעת אם דב־רים כאלה, או דומה להם, אמנם הוחלפו, באחת השיחות שקיימו ניכסון וברז'נייב בארבע עיניים. אך אין ספק שהידברות ראשונה כלשהי, עם או בלי תוצאות, היתה במהלך השיחות.

שהרי זאת היתה המגמה העיקרית של ניכסון בבואו למוסקבה: להשיג הסכם על מה שניתן להשיג הסכם, להבהיר את דיעותיו ולשמוע את דיעות הסובייטים בעניינים שעליהם אין עדיין הסכם.

אם אמנם הושג הסכם, או אפילו מעין הסכמה מוקדמת, על פיתרון לסיכסוך ה־ישראלי־ערבי ולמילחמת וייטנאם, יעבור זמן עד שהדבר יתגלה במעשים.

זה תמורת זה. העיסקה שנעשתה בגלוי, ושאינה נוגעת במישרין לישראל, היא זו:

● **הסובייטים** הגישו לניכסון את כל העזרה האפשרית לשם בחירתו מחדש. הם קיבלו את פניו, למרות שבאותה שעה מנהלת אמריקה בוייטנאם מערכת־הפ־צצה הגובלת בהשמדת־מדינה, תוך חיסול שיטתי של מקורות־המחיה של וייטנאם הצפונית. הסובייטים נתנו לביקור את הציבון הטוב ביותר להגברת סיכוי ניכסון.

● **האמריקנים** נתנו לסובייטים, ב־תמורה, את ההזוזה להגבלת החימוש. חוזה זה חוסך לשתי מעצמות־העל הוצאות עצומות, אך מכיוון שארצות־הברית עשי־רה הרבה יותר מבריתֿהמועצות, יצוור חיסכון זה בעיקר לסובייטים. הוא יאפשר להם להעביר משאבים רבים יותר מתקציב הביטחון לתקציב הצריכה, כדי להרגיע את שיכבות־הציבור הדורשות ליברליזציה של המישטר.

ענקים וגמדים. האם עיסקה זו הו־בילה, או תוביל, לעיסקה השנייה — הוצאת ניכסון מן המיצר בווייטנאם, תמו־רת הוצאת אל־סאדאת מן המיצר במר־חב?

למראית עין, התשובה היא שלילית. והסיבה הגלויה: אי־יכולתה של בריתֿהמועצות להשפיע על וייטנאם הצפונית, המתמרנת בינה ובין סין, ואי־יכולת ניכ־סון להרגיז את היהודים, ערב הבחירות.

אך רושם שלילי זה אינו מבוסס די צרכו. אין זה מן הנמנע שהושגה הסכמה בארבע־עיניים — הסכמה שאולי תתגלה רק אחרי הבחירות בארצות־הברית, בעוד המישה חודשים — אם ניכסון ינצח.

מובילה לכך האווירה הכללית של ה־פיסגה. כאשר נפגשו שני הענקים, הם נוכחו לדעת ביתר בהירות עד כמה הגמ־דים הם גמדים.

ניכסון עצמו ביטא זאת, כאשר אמר בשידורו שעל הגדולים לדאוג לכך ש־הקטנים לא יסבכו אותם בסיכסוכיהם.

היה זה רמז ברור. הגדולים צריכים, קודם כל, לדאוג לעצמם — כפי שעשו בירחֿהדבש האמריקאי־סובייטי הקודם, כאשר נפגש הנשיא פראנקלין רוזבלט עם סטאלין בעיירתֿהקיט יאלטה, לפני 27 שנה.

הפגנות

סוגים חדשים

בכיכר המלכים

שתי צורות חדשות של הפגנות נולדו השבוע בתל־אביב: ההפגנה בהשאלה, וההפגנה הכפולה.

שתיהן נולדו בזו אחר זו, בכיכר מלכי ישראל, מול בניין עיריית תל־אביב.

הפרעה בסדר צבאי. ההפגנה ה־כפולה היא המצאת מישטרת תל־אביב. היא תוכננה כהפגנה יחידה, מטעם התנועה לשלום וביטחון, נגד נישול ה־בדווים בפיתחתֿרפיח.

מעל משאית מקושטת בסיסמאות („שלום וביטחון — כן! התנחלות ונישול — לא!") דיברו בזה אחר זה עודד ליפ־שיץ מקיבוץ ניר עוז, שהסביר את השי־תלשלות פרשת הנישול; אסתר וילנסקה מהמיעוט של מק"י; אורי אבנרי; דני פתר מקבוצת שי"ח; מרדכי אורן ממפ"ם ואלוף־מישנה (מיל.) מאיר פעיל.

(המשך בעמוד 16)

* תצלום מנובמבר 1936, ערב פרי־שתו מכס המלוכה.

החלה ההרשמה לתחרות

מלכת המים 1972

נערות תמירות ונאות

מתבקשות להתקשר

לאולפן לאה פלטשר

טל. 267682

בין השעות 9-1, 4-7

הגרוזים

(המשך מעמוד 11)

ג'אנאשווילי שאכן מתכוון הוא לעזוב את הארץ.

אלא מה: „כבר הפסדתי מספיק מזה שבאתי לכאן ואני רוצה להשיג את זה בחזרה לפני שאעזוב. אני לא צריך את כל הרעש הזה עם העתונים בשביל להפריע לי. אני רוצה לחזור לגרוזיה עשיר כמו שהייתי. שם הייתי אמנם יהודי אבל פה יותר גרוע, פה אני גרוזי."

אשתו של יוסף דבראשווילי, השני מבין הנחשדים בתיכנון ירידה, אף היא נכה, טענה בלהט כי אין בכוונת משפחתה לרדת. טרוניות כלפי המישטר בישראל, יחס מזלזל ופוגע של אנשי הסוכנות ו־משרד הקליטה, יש לה לעומת זאת ל־מכביר.

„הבלוקים האלה שהכניסו אותנו לגור בהם גרועים ממיכלאות," צעקה, „בתוך החול הזה אני צריכה לגדל את הילדים שלי? בגרוזיה חיינו בכבוד וכאן עשו מאתנו קבצנים!"

בעלה, הנתמך בשתי קביים, חוזר מילה במילה על דברי חברו ושכנו אהרון ג'א־נאשווילי. „אני לא מכחיש שאני רוצה לעזוב. כל החיים קיבלתי פנסיה הגונה שאפשר לחיות עליה וכאן אומרים לי שלנכים אין פנסיה, שאשיג אותה מ־גרוזיה. איך אני יכול? „גם הוא רוצה עזרה כספית לצורך הירידה מן הארץ, „בגלל שהאמנתי לשקרים של שליחי־הסוכנות אני צריך עכשיו לסבול," הוא מקשה.

בחצרות הבניינים החדשים שבשיכון גיורא סוערות הרוחות. קבוצות קבוצות מתגודדים בני העדה הגרוזינית ומתווכחים בקולי קולות על בעיית היורדים.

מפעם לפעם, בשיא לוהט של ויכוח, מגיעים גם לידי תיגרות ידיים. „עוכרי ישראל," קוראים אחדים לעבר אלו ששמע ירידתם הקרובה פשטה בציבור.

לעומתם יש כאלה המגינים עליהם. „מה יעשו? איך יתקיימו כל ההבטחות שנתנו להם? הכל באוויר!" והנשים שמסביב מו־סיפות בצעקותיהן למהומה הכללית.

„רוצים להרוס אותי!"

ה שלישי בחבורה, איליה מושיא־שווילי, ממלא פיו מים. הגבר הצעיר והנאה, עובד מזה שישה חודשים כסבל בנמל־התעופה לוד. „הכל בסדר" הוא או־מר. „אני עובד והכל בסדר." דקה לאחר מכן, הוא מצביע על בנו בן השש ונאנח „איזה עתיד יש לו כאן?"

אך הנפגע העיקרי משמיעת הירידה הוא משה ממיסטאבלוב. „להרוג אותם, להרוג את כולם צריך" הוא מתפרץ בחרון ומת־כוון לעתונאים, אנשי הסוכנות ומשרד הקליטה גם יחד. „אז מה אם הוצאתי דרכון?" הוא שואל „זה אומר שאני מוכ־רח לרדת מהארץ?"

לדבריו היה מנהל „חשוב וגדול" ב־מפעל תעשייתי בטבליסי. הוא בוגר אק־דמיה ומחזיק בדיפלומות מרשימות על הישגיו בתחום הניהול. כל אשר היה לו בטבליסי מכר והשקיע ברהיטים. „אני התכוונתי למכור חצי מהריהוט ולקנות בכסף עסק ממנו אפשר להתפרנס ב־כבוד. עכשיו, שהעלילו עלי שמועות־שוא, אני מתבייש אפילו לחזור למקום העבודה שלי."

ממיסטאבלוב עובד כיום כפועל פשוט במחלקת המכונות של אמקור. הוא מצביע על ידיו שניכוו והתייבלו מן העבודה ו־נאנח: „הורסים אותי לא רק נפשית אלא גם פיזית. היום, בעבודה, כשהראו לי את העתון עם הידיעה עלינו, עלה לי הדם לראש. רציתי להרוס כל דבר שמ־סביבי. זוהי התעללות, רוצים להרוס אותי! הוצאתי ממון כדי לבוא לישראל והת־כוונתי להסתדר כאן יפה.

„אני כבר ארבעה חודשים בארץ וה־חפצים שלי עוד לא הגיעו. איך אני יכול לתכנן ירידה כשאני חי בדירה ריקה ואין לי כלום כאן?" והוא מוסיף במרירות: „אני מתבייש עכשיו לחזור לעבודה ב־אמקור. שם כל אחד מאמין שאני עומד לרדת. אני לא חשבתי בכלל על ירידה אך עכשיו בגלל העתון, אני עוד מסוגל להחליט באמת לרדת."

במדינה

(המשך מעמוד 15)

כמה דקות לפני התחלת הנאומים, בעוד הרמקולים הגדולים משדרים את שירי־השלום של חיים טופול, הופיעה לפתע הפגנה שנייה: כחמישים נערים ונערות של בית"ר, איש־איש עם סיסמתו, בסדר צבאי מופתי, בהדרכת מפקדיהם שהשמי־עו פקודות רמות. הם הקיפו בשרשרת סיסמאות את אלף מפגיני־השלום, האשימו אותם בבגידה.

מיברק שה עראפאת. המישטרה, הרגילה להסתער תוך דקות באלות שלו־פות על מפגינים אנטי־ממשלתיים, התייח־סה בסובלנות מוסתית להפגנה בלתי־חוקית זו, שנועדה להפריע להפגנה חו־קית.

היא לא התערבה כאשר ערכו הבית"רים תהלוכה לאורך העצרת הירידה, תלו סביבה שלטים מתגרים, ובסוף חילקו מיברק מזוייף, על טופס ממשלתי, לפי מיטב מסורת התעמולה הנאצית. נוסח המיברק: „אורי אבנרי, מאיר פעיל, אס־תר וילנסקה, פרופיסור אריאלי וידידינו — תודה על קיום עצרת העם בתל־אביב — התמידו במאבק והצליחו בכל תביעו־תיכם — להמשך אדאג אני — שלכם, יאסר עראפאת."

אם קיוו הבית"רים להפריע לעצרת־השלום, טעו. ההשפעה היתה הפוכה: הם הכניסו עניין ומתח לעצרת שיכלה אחרת, להיות שיגרתית למדי. דני פתר

אל"מ פעיל בעצרת־השלום
„שוקיירי דוגל בשלום שלכם!"

הכריז שיאסר עראפאת הוא תמים דעים עם בגין. מאיר פעיל אמר שהוא מתבייש ששיטות כאלה באות במקום ויכוח ענייני על גורל המדינה. אורי אבנרי הצביע על אחת מסיסמות הבית"רים („שוקיירי דוגל בשלום שלכם!") והעיר: „זה לא נכון. אבל נכון ששוקיירי דוגל במלחמה שלכם. אין הבדל בין אנשי ארץ־ישראל השלמה ואנשי פלסטין המשוחררת, בין הערבים המתנכרים לזכותנו הלאומית, ובין הישראלים המתנכרים לזכותם הלאו־מית של הפלסטינים!"

בגלל ההתאפקות הרבה של אנשי־הש־לום מול פני הפרובוקציה, לא קרתה הת־נגשות אמיתית, מלבד כמה התכתשויות קלות. כשפנה אחד ממשתתפי־העצרת, עורך־דין שמואל סגל, אל שוטר, ביקש שיפעל נגד ההפגנה הבלתי־חוקית, והירצה לפניו על המצב החוקי, השיב השוטר: „אני יודע שאתה עורך־דין." סוף פסוק.

הפגנה בהשאילה. הסוג החדש ה־שני של ההפגנה התחיל בשנייה כשנגמרה ההפגנה הראשונה.

המארגנים הסכימו להשאיר במקום את ציודם — המשאית והרמקולים — כדי לאפשר הפגנה שנייה, נגד מסירת חוף שרתון לדתיים. וכך, כאשר נדמו הצלי־לים האחרונים של התיקווה, שסיימה את עצרת־השלום, טיפסו על המשאית הנוא־מים הבאים, החליפו חיש־מהר את הסיס־מאות, והמשיכו במלאכה.

היתה זאת הפגנה־בהשאלה: הן הקהל, הן הרמקולים נשארו מן ההפגנה הקוד־

ספורט טוטו

עוד 4 מחזורים בליגה הלאומית מינימום פרסים השבוע

(כולל העברה)

360 אלף ל"י

*

מינימום פרס ראשון 150 אלף ל"י

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

מת. לעומת האלף שבאו להפגין נגד ה־עוול בפיתחת־רפיח, באו רק כמה עשרות להפגין נגד העוול בחוף שרתון. אפילו הנואמת שייצגה את „נשות תל־אביב,“ היתה צעירה חיננית בשם שולמית רון, מקיבוץ גזית בגליל התחתון.

שקרים ושקרנים. הדיווח בכלי־התקשורת היה אופייני:

● הארץ הקדיש ידיעה גדולה להפ־גנת שרתון, וידיעת־נגס של חצי תריסר שורות לעצרת־השלום הגדולה. הוא טען שפרופיסור אריאלי נאם בה. אריאלי אמ־נם הופיע במודעה — אך לא בעצרת.

● מעריב נתן ידיעה קטנה, דיווח ש־„כמה עשרות איש השתתפו בשתי הפג־נות...“

● ידיעות אחרונות הודיע ש„כמה עשרות צעירים“ הפגינו בעניין שפת־הים, העלים בכלל את עצרת השלום.

ההסתדרות

הענק הצולע

כאשר נודע שהמשביר המרכזי רכש ב־דיזנגוף סנטר — תמורת מיליוני לירות אות, 23.5 מיליון ל״י (כ־46 אחוז מכלל ה־הוצאות) הן הוצאות מימון. עובדי המש־ביר המרכזי טוענים כי „מצב בלתי נסבל זה הוא תוצאה של היעדר הון עצמי ומקו־רות הון. שורש כל הרעה נעוץ בכך שה־מוסד נותן ללקוחותיו אשראי זול — ואילו הוא עצמו נאלץ לשלם ריבית, לעיתים קצוצה, בעד ניהול פעולותיו.“

● רווחיו של הקונצרן ההסתדרותי מצטמקים בהתמדה. בשנת 1971 הרוויח המוסד 9.6 אחוז בלבד על המחזור — לעומת רווח של 10.3 אחוז בשנת 1970. מהרווח הכספי ברוטו, יש עוד לנכות סכומים גדולים לצרכי מס, הוצאות מימון, פחת והוצאות אחרות. הרווח הסופי נטו הוא מינימאלי.

● הגידול בפדיון, עליו הכריז באח־רונה המנכ״ל החדש של הקונצרן הענק, יהודה כספי, אינו נובע בעיקרו מהרחבת היקף המכירות, אלא מהעלאת מחירים שבאה בעקבות הפיחות האחרון. חלקו של המשביר המרכזי באספקת מוצרים לשוק המקומי יורד בהתמדה. עובדה היא ש־המשביר לצרכן הקטין את קניותיו ב־המשביר המרכזי.

קשה. למנכ״ל הקונצרן ההסתדרותי יש הסבר למצב שנתהווה. „בגלל מיגב־לותיו של המוסד, קשה מאוד להשיג רוו־

עודד ז׳יפשיץ נואם בעצרת־השלום*
„כמה עשרות צעירים...“

סימאות ארץ־ישראל השלמה בעצרת השלום
„אין הבדל בין ארץ־ישראל השלמה ופלסטין המשוחררת“

— אולמות רחבי־ידיים, כדי למקם בהם בבוא הזמן כלבו חדיש, עורך הדבר מו־רת־רוח גלויה בוועד־הפועל של ההסתד־רות. הסיבה: מצבו הכספי של הקונצרן ההסתדרותי, שמניותיו מוחזקות בידי ה־התיישבות העובדת, אינו בכי טוב.

ביטוי לכך ניתן היה למצוא בגליון ה־חדש של ביטאון עובדי המוסד, מבוע, שבו נאמר בין השאר: „רק אם תימצא הדרך להבטיח מימון נאות לפעילות המס־חרית השוטפת, ורק אם ילמדו קברניטי המוסד לנהל מדיניות נבונה במישורי ה־מלאי, ההשקעות וההוצאות האחרות — רק אז אפשר יהיה להבטיח רווחים בסוף השנה.“

שורש הרע. כוונת הדברים היתה ל־נקודות הבאות:

● המרכיב הגדול ביותר של ההוצ־חיות.“ מסביר כספי. „אנו מצווים לקיים את המדיניות הממשלתית הרשמית בקשר למחירי המוצרים, ולא להתחרות ברשׁ־תות השיווק הציבוריות האחרות.“

סיכם כספי: „המשלה חייבת לקחת כל זאת בחשבון ולסייע לנו במימון מת־אים. בגלל ההיקף הגדול של פעילותנו והצורך בהשקעות, רובץ עלינו עול כבד של מיסים.“

אולם נראה שהנהלת המשביר המרכזי אינה מאמינה כי בקשתה לסיוע תיענה בחיוב בעתיד הקרוב: היא פנתה לתגו־עות הקיבוציות — שהן בעלות המניות של הקונצרן — בדרישה להגדיל את הונה של החברה.

* מאחורי הקהל — שורת הכרזות של הבית״רים.

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

שנית כך

אֲכַל מֵהַיָד שֶלוֹ התפרנס ממנו, אכל מפיתו ושתה מימיו.

„שנתיים אכל מהיד שלי, ועכשיו הוא עושה לי כזה דבר? אותי לא להזמין לבר־מצווה של בנו?! בסדר, אני דברים כאלה לא שוכח!“ * א: „שלוש שנים אכלת מהיד שלי, ואתה עוד מדבר?“ ב: „מה אכלתי? חרא אכלתי מהיד שלך!“

בא לך? אז ילה!

קֶפֶץ פ׳ צ׳ק, או המחאה, שהבנק לא כיבדו והחזירו לחתום עליו.

„אחרי יומיים הצ׳ק שלו קפץ. אני בא אליו ואומר לו: מה העניין? אז הוא אומר: תראה, אצלי זה עניין עקרוני. אני תמיד משלט בצ׳קים. הכסף הולך, אבל הצ׳ק תמיד חוזר.“

פַרְסְטְקְלֶס ת׳ מעולה, משובח, „סוג־אלף־אלף“.

„ראיתי אותה בבריכה. חתיכה פרסטקלס, בחיי!“ * „עשה עבודה פרסטקלס ברדיו.“

אוֹהָה! קריאה, שמשמעותה: פנה דרך! זוז!

„אוחה! יא ג׳מע! זוזו קצת. תנו לעבור. את, כמו סרדינים.“

הַשֶׁתֵן עָלָה לוֹ לְרֹאש ביטוי שמש־מעותו: הסתאב עקב הצלחתו, התמלא חשי־בות עצמית כתוצאה מהישג כלשהו.

„מאז שראש תעיר הזמין אותו למסיבת־גן לכבוד יום־העצמאות, אי־אפשר לדבר איתו. השתן עלה לו לראש.“ * „השתן עלה לו לראש אחרי שגולדה הצטלמה איתו.“

תראה, זה כל־כך פשוט

סְקֶץ׳ ש׳ מערכון.

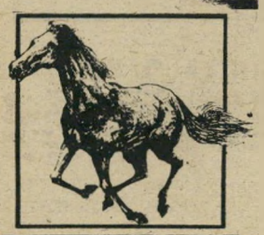
„הסקץ׳ על העוזרת המשתלטת על הגברת... ...הוא בורלסקה נחמדה מאוד.“ (ח. גמזו. „הארץ“, 27.4.72).

עֲבֹר! בשפת הקשרים: אני סיימתי, רשות הדיבור עוברת אליך.

„זה לא בא בחשבון. הערב אני עסוקה. עבור!“

בַּלְבֶּצֶת ש׳ דיבורים חסרי ערך, שטויות, הט־רדה; „בלבול־ביצים“.

„ילה, מספיק עם הבלבצת הזאת. תתחילו לעבוד!“ * „קיבלתי כאב־ראש מהבלבצת שלו.“

קופץ כמו סוס

אֵין מַה לְפַחֵד ביטוי שמשמעותו: אין ממה לפחד; אין כל עילה לחשש.

„אני אומר לך, קצלה: אין מה לפחד. אני אזהר!“ * „אין מה לפחד — מקסימום הוא ישבור לך את העצמות.“

גְּבַהּ דֶשֶׁא ת׳ נמוך בגובהו, אדם שקומתו קטנה.

„כל הזמן שישב ועשה רוח — עוד התחלתי לחשוב. קם — וולק, גובה־דשא!“

מדור זה הוא תוספת למילון המפורסם של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

חמש שנים למלחמת ששת הימים

רב־שיח בהשתתפות:

ח״כ אורי אבנרי

יוסי אמיתי

ח״כ אברהם לבנבראון

שמחה פלפן

ד״ר אמנון קפליוק

יעקב ריפתין

יתקיים בתל־אביב ביום א׳ 4.6.72

בשעה 8.30 בערב בבית סוקולוב

„העולם הזה" שואל קבוצת אזרחים

לדעתם בפרשת שכר־הטירחה של הפרקליטים

נשלם או לא?

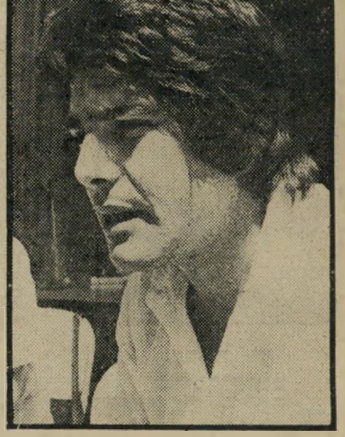

הזעזוע שחקף בציבור למישמע שכר־הטירחה המדהים, שאושר עבידי מדינת ישראל לפרקליטי פסטיכה מוטי פרידמן — רמה בחומרתו רק להלם שגרם פסק־הדין של הוועדה, בקשר לכושרו ויושרו של פרידמן. החלם הראשון התבטא בזעם ציבורי סו־חף, שהביא להתפטרותו של מוטי פרידמן.

הזעזוע הנוכחי הוך ומתגבש, חודך וגואה, ועשוי כך רגע לגרום להתפוצצות אדירה.

מה חושב האזרח הפשוט, המביא הביתה 500, 800, אפילו אלף ל"י לחודש — על אזרחים אחרים, המסוגלים להביא הביתה רבבות ל"י — בחודש דו־מה? מה חושבים על כך חבריהם למקצוע של הפרק־ליטים? איך מתגבש ברחוב וכציבוריות הישראלית הזעם העצור?

חוליות כיסוי של „העולם הזה", שיצאו ברחובות גוש דן, קיבלו את התשובות הבאות:

עמיר גדעון

● עמיר גדעון, 24. צבר, מפיק בטלוויזיה הישראלית, תושב תל־אביב, רווק. משכורת חודשית 700 ל"י נטו:

אין שום פרופורציה בין הסכומים האלה לבין מה שמשלמים בשוק. אני נגד תשלום שכר־טירחה הזה.

שמואל הרציג

● עורך־דין שמואל הרציג, 29. צבר, תושב תל־אביב, נשוי ואב לשניים. שכרו החודשי — מחצית מהשכר החודשי של פרקליט בוועדה:

יש לשלם. בהחלט כן. ועדת החקירה זו החלטה סופית. אפילו אם טעתה צריך לשלם. יש תקדימים לתשלומים מסוג זה גם בעבר. יש אולי מקום לקבוע שינויים לעתיד.

מנחם סלומון

● עורך־דין מנחם סלומון, 48. יליד רומניה, עלה ארצה ב־1935, נשוי ואב לאחד. אינו מוכן לנקוב בשכרו החודשי:

אין שום הצדקה לשלם סכומים אלה. אלה הם כספי המדינה. לו היו אלה כספים של חברות פרטיות לא הייתי אומר מילה נגד.

רינה סולומון

● עורכת־דין רינה סלומון, 26. יהודית פולין, עלתה ארצה ב־1950. תושבת תל־אביב, רווקה. שכרה החודשי — פחות מ־50% מ־שכריו מי של מה שנקרא עורך־דין מן השורה הראשונה:

אין לשלם. הסכום אינו עומד בשום פרופורציה למה שאנחנו מכירים ויודעים בשוק. מגוחך לדעת שמשכורתו החודשית של פרקליט המדינה, שניצב מול הפרקלי־טים מן השורה הראשונה האלה, מגיעה למחצית המשכורת היומית שלהם.

אהרון בנימין

● עורך־דין אהרון בנימין, 30. יליד עיראק, עלה ארצה ב־1950, תושב רמת־גן, נשוי ואב לבן. הכ־נסתו החודשית 1500 ל"י ברוטו:

יש לשלם את הסכום. ישנם פרקליטים מעטים היום שמרשים לעצמם לזרוש סכומים כאלה. אנו חיים במדינה דמוק־ראטית. קיים בה חוק היצע־וביקוש, ואם יש מי שמוכן לשלם — אז מותר לדרוש ולקבל.

מה עוד שעובד־מדינה שהמדינה מא־שימה אותו, זכאי לבחור לעצמו את הטוב בפרקליטים להגנתו. ואם זהו מה שהפרק־ליט דורש — על המדינה לשלם.

רחמים רבי

● רחמים רבי, 34. יליד פרס. עלה ארצה ב־1950, בעל דוכן פלפל בתחנה מרכזית. נשוי ואב לשניים. מרוויח בין 800 ל־1000 ל"י ברוטו לחודש:

לא להת להם. זה כבר יותר מדי!

בנימין קטרסקי

● בנימין קטרסקי, 63. יליד פו־לין. עלה ארצה ב־1935, תושב תל־אביב, קופאי „אגד", נשוי + שני בנים נשואים. משכורתו החודשית 1250 ל"י ברוטו:

אסור לשלם. בשביל בן־אדם שכיר פה בארץ, הסכומים האלה שהוועדה מדברת עליהם זה כמו חלום.

תמירה ירדני

● תמירה ירדני, 24, זמרת. צבי־רית, תושבת רמת־גן. נשואה לשחי־קן לידו ירדני:

משכורת־גג של שחקן בקליבר של רו־בינא ב„הבימה" זה 1400 ל"י לחודש. איך אפשר בכלל לדבר על משכורות כאלה כמו שהוועדה קבעה לפרקליטים?

רם כספי

● עורך־דין רם כספי, 33. צבר, תושב תל־אביב, נשוי + 3. הכי נסה חדשית גבוהה — זה כל מה שהוא מוכן לומר עי משכורתו:

אני ויתרתי על חלק משכר־הטירחה שנפסק לי, ואני חושב שבכך היבעתי את דעתי בעניין.

אלי זוהר

● עורך־דין אלי זוהר, 31. צבר, תושב תל־אביב, נשוי + 2. כל משכורתו השנתית שווה לי משכורת שקיבל פרקליט בוועדה:

אין לשלם. הסכום עולה על כל פרוטה פורצית. בשנת 71/72 שילמו לעורכי־הדין שהגנו על נאשמים סך כולל של 65,000 ל״י. זה בערך שביעית ממה שפרקליטי ויתקון קיבלו ל־49 ישיבות.

נוסף לכך לא יצא אף אחד מהנאשמים בפרשה זכאי לחלוטין. ולפיכך אין כל הצדקה לשכר־הטירחה.

תמר דורון

● תמר דורון, 18. ילידת הונגריה, תושבת תל־אביב. משכירה כיסאות בים. רווחה: 1000 ל״י נקי לחודש:

מגיע להם! הלוואי שגם אני הייתי יכולה להרוויח ככה.

ביאטרים שוורץ

● ביאטרים שוורץ, 18. נולדה בהונגריה, תושבת תל־אביב. דוגי מנית ורווקה. מרוויחה בסביבות 1000 ל״י לחודש:

לא צריך לתת להם. סכומים כאלה צריך לתת למקומות שבאמת צריך אותם.

יהודית בוכוואלד

● יהודית בוכוואלד, 25. צברית, תושבת רמת־גן, רווקה. שכרה החודשי פחות מרבע השכר היומי של פרקליטי ויתקון:

יש לקבוע מחדש את התעריפים למיקרים אלה. אם בכלל חייבת המדינה לשאת בהוצאות מסוג זה. רצוי לדון מחדש בגובה הסכומים שנפסקו ולהנמיכם.

ורדה זינדר

● עורכת־דין ורדה זינדר (פרידי שטיין) 27. צברית, תושבת תל־אביב, נשואה ואם לבת. שכרה החודשי מגיע לשכר של חמישה סכומים היומיים עליהם דיבר בוועדה:

אין לשלם. זהו שכר־טירחה לא פרופורציונאלי לקיים. במצב הנוכחי במשק הישראלי עלול שכר כזה לשמש פתח לדרישות של בעלי מיקצועות אחרים. ואין המדינה כיום במצב שיאפשר זאת.

אברהם לוי

● אברהם לוי, 64. יליד בוקובינה, תושב תל־אביב, נהג במיקצועו. מפאת מחלה, אינו יכול לנהוג. פתח קיוסק בתחנה המרכזית. עדה ארצה ב־1921, נשוי ואב לבן ובת וסבא ל־7 נכדים. מכסימום רווח חודשי מן הקיוסק — 550 ל״י:

אני בכלל לא תופס את הסכומים שהוועדה דיברה עליהם. אם החליטו לשלם לאנשים כספים כאלה, אז אני כבר לא יודע בכלל מה להגיד.

יולנדה מרקוביץ

● יולנדה מרקוביץ, 44. ילידת רומניה, מנהלת חשבונות במיקצועה, כיום מוכרת איגרות־פיס. מתגוררת ברמת־השרון, נשואה ללא ילדים, עלתה ארצה ב־1961:

כשאני שומעת אנשים מרוויחים סכומים כאלה, אני מתביישת להגיד כמה אני מרוויחה לחודש. יש לי 400 ל״י להודש ברוטו — ושמה אנשים מרוויחים אלפים ליום.

אליהו קידר

● עורך־דין אליהו קידר, 40. צבר, תושב תל־אביב, נשוי ואב לשניים. משכורתו החודשית כ־5000 ל״י לחודש:

חייבים לשלם את הסכום שנפסק. ישנו צו של ועדת־חקירה ואין שום עילה חוקית לבטלו. נראה לי שזעם הציבור נגד ועדת ויתקון אינו מוצדק. הזעם צריך להיות מופנה כלפי אלה שסיפקו לוועדה את הנתונים על גובה הסכום שיינתן. דהיינו — מישרד המישפטים והפרקליטים עצמם.

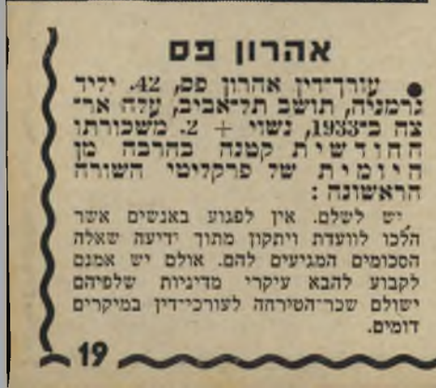
מי שצריך להסיק את המסקנות הם אותם אנשים במישרד המישפטים שהציעו את המחירים לוועדת ויתקון.

מרדכי שורר

● עורך־דין מרדכי שורר, 35. צבר, תושב תל־אביב נשוי + 1. הכנסתו החודשית הרכה פחות ממה שפסקו לפרקליטי הוועדה ליום אחד:

אין לי ספק שהמחיר מוגזם. הפרקליטים עצמם לא ציפו לזה. אך העניין נעוץ בכל השיטה. או שיתקנו את כל השיטה — או שירפו מכל מיני פרטים בודדים שעליהם יוצא הקצף.

אהרון פס

● עורך־דין אהרון פס, 42. יליד גרמניה, תושב תל־אביב, עלה ארצה ב־1933, נשוי + 2. משכורתו החודשית קטנה בהרבה מן היומית של פרקליטי השורה הראשונה:

יש לשלם. אין לפגוע באנשים אשר הלכו לוועדת ויתקון מתוך ידיעה שאלה הסכומים המגיעים להם. אולם יש אמנם לקבוע להבא עיקרי מדיניות שלפיהם ישולם שכר־הטירחה לעורכי־דין במיקרים דומים.

שמואל וידלובסקי

● שמואל וידלובסקי, 39. צבר מראשון־לציון, נהג „אגד", נשוי + 2. שכרו ברוטו 1650 ל״י לחודש:

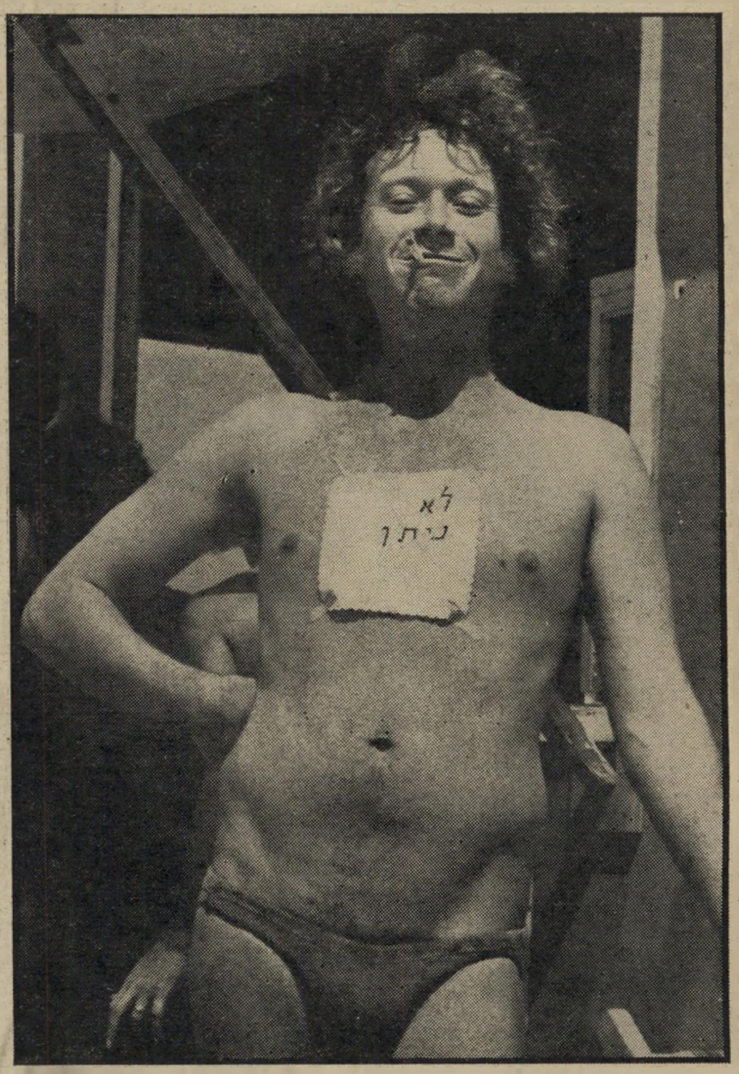
הסכום הזה מוגזם. משהו צריך לתת להם — אבל לא סכומים כאלה.

קומנדו שרתון בפעולה: המתרחצות מסתערות על מתרחץ דת' באמצע התלבשותו

אלוהים בא לשפת הים

„לא ניתן!" צבי שיסל, מפיק סרטים („שבלול"), מעמודי־התווך של הבוהמה התל־אביבית, מפגין נגד הכפייה הדתית, בעזרת מפית־נייר ונייר־דבק, כשהוא חושף חזהו באומץ מול פני הסכנה. שיסל וחבריו, ביניהם אורי זוהר ואריק איינשטיין, היו בקו החזית הראשון של הקרב נגד נסיונות הדיכוי הדתי של רבי רבינוביץ. בשפת ימה של תל־אביב בחוף שליד מלון „שרתון".

ב ראשית נראה עיריית תל־אביב את הקואליציה. חוף שרתון היה תוחו־ובוהו, חושך לעינים שכך רואות, ורוח רבינוביץ מרחפת על פני המים.

ויאמר רבינוביץ: תהי הפרדה בין אדם וחווה, כי טוב הדבר לעסקי הקואליציה שלי. ויבדל רבינוביץ בין גברים ונשים, ויקרא לרצועת החוף שלמרגלות מלון שרתון, **„לנשים בלבד," ולרצועה הגדולה יותר,** זו ממול מגרש החניה, קרא „לגברים בלבד." וישלח את פועלי ופקחי העיריה, ויצוום לגדור ולשמור.

ובני האדם והחווה לובשי המינימום חרה אפם לרוע הגזירה, ויקימו קול צעקה גדולה, ויזלזלו בהחלטת רבי רבינוביץ, ויגרמו למהומה גדולה ויתלוננו על העוול שנעשה להם. ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד.

ויאמר רבינוביץ: תהא גדר בין חוף לחוף, ותהא מבדילה בין מים ומים. ויעשו הפועלים מלאכתם אמונה, ויגדרו ויפרידו, ואף שטח הפקר הקציבו בין חוף לחוף למען לא תראה העין הגברית את החזה הנשי טפו טפו טפו. וייתישבו פקחים בכניסות ההבדלה, והעם ראה וזעם. ויתגודדו ליד שער האלוהים בנות חווה בנויות לתלפיות וירִיבו עם הפקחים, וידחפו אלה את אלה וישברו את חומת השררה. ופקח אחד נזעק, וקרא לשוטרת כשרה למהדרין, ויצווה לה להפיל קולמוסה ולהרשיע אחת הנדחפות. ויירשם הדו"ח כדת וכדין, ויהי ערב ויהי בוקר יום שני.

ותלך למחרת דליה בארי, הלא היא בת החווה הנדחפת והמורשעת, שהיא אדריכלית במקצועה, ותמלא את מצוות הרפורט בצייתנות של אזרחית טובה, ותתייצב בדחילו־ורחימו בפני הממונים על החוק במשטרת צפון תל־אביב. ויסתכלו הממונים על החוק ב„עבירת ברירה לצרכי קנס," וינודו בראשם, וישלחוה לדרכה ולא נקטו עמדה.

ובחלקת האלוהים הקטנה שליד מלון שרתון הכריז שמחה סלמן, זה אשר על המשקאות וכיסאות־הנוח: „הבה נתחכמה לו לרבינוביץ, הרוצה לגשלני מפרנסתי, ואת היורמים והז'וז'ואים מזכותם הפרימיטיבית בילגית על חופם!"

ויגייס שמחה את כל אוהבי הרחצה המעורבת והבלתי כשרה. וימלא החוף את כל המינים ורחשו החולות מחזי תעתוע.

„הכניסה לנשים אסורה!" צמד פקחים נועזים עוצרים את „שרתון", את עיירית דיאמנט, שבאה עם תינוקה כדי להפגין נגד סותמי החופים. מאחורי הפקח משמאל: צלם הטלוויזיה מנציח את גבורת המגינים. בתמונה משמאל: תל־אביביו עליהן את הכניסה ל גנת של כשלושים דת נסוגה במהירות נוכ שבאו למקום כדיל ה

ויאבדו הפקחים את סבלנותם, ויתעלמו מרמיסת הגדרות ופלישת לובשי המינימום, ולא עשו עוד מלאכתם כהלכה. ויהי ערב ויהי בוקר יום שלישי.

ויאמר רבי רבינוביץ: „יקומו ויהיו קנסות לפורצי הגבולות." וישכור שוטרים בשכר — 70 שקל ליום לנפש — ויעמידם בקו אך העם ראה ויצחק למזימה, ויבטלה, ולא נודע שוטרי השכר קיימים בשטח. וישתכשכו יעלות במים האסורים, ויערבבו מין באינו מינו, רחמנא ליצלן. ויהי ערב ויהי בוקר יום רביעי.

וביום חמישי עברה השמועה מאיש לאשה ומלאיש, ויספרו וידווחו כי מחר, יום שישי, הוא מצוות טבילה לאוהדי הקואליציה לובשי המקסימום, ויזממו בני שני המינים הפגנה ברחבת העירייה בצאי־השבת, ואף כרוזים בשפע חילקו. ואת סבעלי הפיאות — קבעו למחרת.

- המתרחץ הדתי נסוג בריצה כל עוד נפשו בו, כשנעליו ומכנסיו בידיו

וכל כך למה? יען כי ראו, לנגד עיניהם, בנות חווה במינימום משתכשכות במים במרחק פסיעה ומעכזות בהילוך מגרה במרחק פסיעותיים.

ויצאו אברכי־המשי מהמים הטמאים ויפנו בחופזה להעלות את השלייקס וכיסויי הגוף השחורים לגופם. אך טרם הספיקו לכסות גופם הערום במלבושים, פרצו לקראתם כוחות הטומאה של קומנדו הנשים של שרתון, ובצעקות נאצות וקללות הקיפו את נציגי האלוהים, ויגרשום מהמקום בבושת־פנים. וינוסו הצדיקים מהים, חציים לבושים וחציים ספקלבושים, ויברחו לנפשם ויבהלו מאוד.

ותרעש תל־אביב הבירה. ויכל רבינוועוד היד נטויה.

והפגנות ההמונים ומעשי הקומנדו הנשי, והתנהגות היורמים והז'וז'ואים, וההתפרעויות, ומורת הרוח, והפלישות, ורמיסות הגדר, וזילזול בפקחים ושוטרי השכר למיניהם, ובושת הפנים של לובשי השלייקס, ומנוסתם המבוהלת, ריפו את יד רבי רבינוביץ. וישמע, ויראה, ויבהל, וישבור מוחו במחשבות עמוקות, וינסה למצוא פרץ בסבכות שהקים, והעיר תל־אביב צהלה ושמחה. וביום הראשון לשבוע זה נודע ברבים כי יתחדש הדיון בהחלטת הגזירה ויש אומרים כי קרוב לוודאי שאלוהים שוב לא יבוא לשפת הים! אמן!

אוי לעיניים אברכים צנועים שבאו לטבול בחוף, שאמור היה להיות טהור, מכסים עיניהם למראה צעירות בביקיני, חברות קומנדו „שרתון" שפרצו לאזור המטוהר במחאה נזעמת נגד השערוריה. ראש עיריית תל־אביב שלח את פקחיו כדי למנוע רחצה משותפת של גברים ונשים בחוף „שרתון".

נזעמות מתווכחות עם פקח עירוני, האוסר עליהן הגברי. ברקע: מלון „שרתון". קבוצה מאורגנת שהגיעה לחוף „שרתון" בבוקר יום השישי, מיתקפת־המחץ של נשות „שרתון" העליזות, נגד הכפייה הדתית בחוף הים של תל־אביב.

ביץ ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, וישבות מכל מלאכתו אשר עשה. ויקללו בני־אדם **חווה**, ויתרחצו בצהלה בחוף, ויספרו בהתלהבות חוויות השבוע, ויחליטו להמשיך במלחמתם בקואליציה, ויחגגו בנאצות במוצאי־השבת.

הייצר הרע צעיר דתי, שהוברח מהחוף ונאלץ להתלבש ביציאה, נכנע לייצר הרע ומציץ בחתיכה הסוקרת אותו בניצחון.

האם רצח

זהו אורי לוי סרן הצנחנים

החשוד בכך שהיה ראש רצח בע"מ

את

עודד קפליצקי ▪ הזוג אורפלי

אילן אשרוב

צ עירים תושבי אילת המשרתים היום שירות סדיר בצה"ל, נדהמו למקרא הידיעה ואמרו: „לא, זה לא ייתכן, לא המורה הנערץ שלנו אורי לוי...".

אקדמאים, בוגרי הפקולטות לפילוסופיה, המזרח הרחוק ואפריקה באוניברסיטת תל־אביב, הרימו גבות עיניים מופתעות והגיבו: „אורי לוי? הסטודנט המצטיין אורי לוי? לא, זה לא ייתכן!"

קציני צנחנים בצבא הקבע הוכו בהלם: „סרן אורי לוי? גיבור מלחמת ששת הימים, רוצח? לא, זה ממש בלתי אפשרי!"

עובדי המיכרה התת־קרקעי במיפעל ה־נחושת בתמנע סירבו להאמין: „מנהל כוח־האדם שלנו לשעבר, אורי לוי? לא, זה לא יכול להיות!"

ואם הגיעה הידיעה עד לזאיר (קונגו לשעבר) תהו ודאי חיילים קונגולזים רבים על אותו קפטן שהעריצו, כשהדריך אותם בקורס צניחה של הצבא הקונגולזי שנערך בישראל: „קפטן אורי לוי — רוצח?"

חברים מכל שיכבות הציבור, מפועלי בניין ועד מורים באוניברסיטאות, כולם הוכו בתדהמה. ובבית דו־קומתי בגבעת־שמואל, ישב דוד לוי, איש קשיש, מצומק, עטור זיפי זקן שיבה בן 30 יום וטען בלהט: „זה לא יכול להיות, בני אינו רוצח!"

דמות מעולם אחר

א ורי לוי הוא החשוד התשיעי ב־מיספר, הנעצר מאז גילתה המישטרה את גופתו מנוקבת הכדורים של איש העולם התחתון אילן אשרוב, וזאת כשבועיים אחרי שכל יודעי־דבר, מלבד המישטרה, ידעו כי אילן אשרוב נרצח.

כל החשודים שנעצרו עד כה, כולל אלה ששוחררו אחרי שלא נמצא כל חשד נגדם, היו קשורים בצורה זו או אחרת בפעילות העולם התחתון בישראל. רק החשוד ה־תשיעי, אורי לוי (33), היה פנים חדשות עבור חוקרי המישטרה.

בבית־המשפט בחדרה, לשם הובל אורי לוי להוצאת פקודת מעצר, טענו אנשי המישטרה כי הוא חשוד בכך שקיבל לידיו את תת־מקלע העוזי שמכדוריו נורה אילן אשרוב. אולם בין חוקרי המישטרה כבר נפוצה הסברה, לה ניסו השבוע למצוא הוכחות של ממש: כי אורי לוי היה אחד מאנשי כנופיית רצח בע"מ, חבורת מחס־לים אכזרית, שתמורת תשלום גבוה (אך נמוך בהרבה מזה של פרקליטי ועדת ויתקון), היתה מוציאה לפועל פסקי־דין מוות בעולם התחתון, על רקע של חיסול חשבונות אישיים בין אנשי עולם הפשע הישראלי.

בשלב זה אורי לוי הוא בבחינת חשוד בלבד. כמו חשודים אחרים בפרשה, שנח־שדו בנטילת חלק במעשה הרצח של אילן אשרוב וששוחררו אחר־כך מבלי שהואש־מו כלל, ייתכן שגם החשדות נגדו יתבדו ויתגלו כמוטעים. למרות זאת היה זה יוצא־דופן לגלות, בגלריה של דמויות העולם התחתון שנקשרו למעשה הרצח את דמותו של מורה תיכון, בוגר אוניברסיטה, מפקד פלוגה בצה"ל. לרגע נראה היה כי הדמות לקוחה לא מהמציאות הישראלית, אלא מאיזה סיפור בלשי של פרי מייסון, או אגאתה כריסטי.

„לא, לא, יש כאן טעות," הזדעזע דוד לוי, פועל בניין בפנסיה, צבר ממוצא תימני, שרק לפני חודש מתה עליו אשתו. עוד בטרם הספיק לסיים את 30 ימי ה־אבל, עצרה המישטרה את בן זקוניו, שזי־פי זקן אבלים עיטרו גם את פניו, כחשוד בשייכות לרצח אילן אשרוב.

„הבן שלי אינו פושע," אמר דוד לוי, „הבן שלי הוא הרבה דברים, הרבה מאוד דברים, אבל לא פושע."

אורי לוי, צבר, יליד תל־אביב, נשלח בילדותו לבית־הספר הדתי ביל"ו. הוא היה תלמיד מצטיין, עם ראש פתוח, אבל לא נמשך במיוחד אחרי ערכי הדת והמסורת, שניסו להטביע בו בבית־הספר הדתי. כשסיים את לימודיו העממיים החליט ללכת לקיבוץ, ודווקא קיבוץ של מפא"י, אשדות־יעקב. נזכר השבוע האב: „כל־כך לא רצינו שילך ויעזוב את הבית. במיוחד אשתי. גם האח שלו הגדול לא הסכים, אבל אורי היה עקשן. כשהיה מחליט על משהו, אי־אפשר היה לעצור אותו."

האיש שנהנה ללמוד

א ורי נכנס לחברת הנוער הישראלית באשדות־יעקב ולמד במגמה הריאלית. חבריו בקיבוץ ראו בו דמות צבר בעל

המשוחרר

אורי לוי בשנת 1963, אחרי ש־השתחרר משירות קבע בצה"ל ונרשם ללי־מודים אקדמאיים בפילוסופיה והיסטוריה של המזרח הרחוק באוניברסיטת תל־אביב.

שאיפה עזה ללימודים. למרות לימודיו ה־ריאליים בלטה נטייתו לקרוא ספרות יפה. הוא היה בולע ספרים חדשים כבלוע לח־מניות טריות. בכל שנות שהותו בקיבוץ

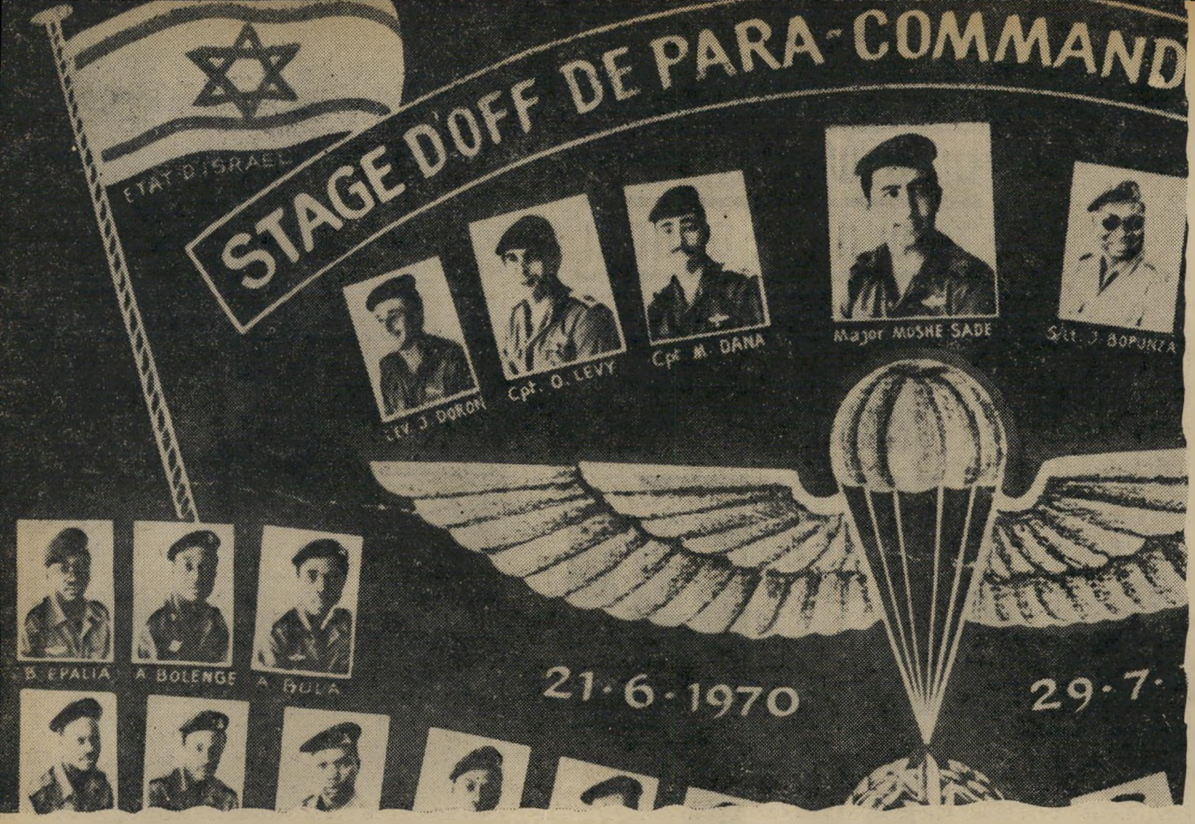
במשך יותר משנה ניצבה מישטרת ישראל חסרת אונים ותושיה כנגד שרשרת של מעשי רצח, שהמכנה המשותף לכולם היה כנראה חיסול חשבונות בין אנשי העולם התחתון. השבוע, נדמה היה לחוקרי המישטרה כי הם מצליחים לפענח את אחת התעלומות הבלשיות המסובכות ביותר בתולדות המדינה — תעלומתה של כנופיית רצח בע"מ, שבראשה, לפי החשד, ניצב סרן צנחנים לשעבר, בוגר אוניברסיטה ומורה בתיכון.

לא העלה איש על דעתו שהוא יעזוב. ראו אותו כבן משק לכל דבר. אבל ב־תקופת שירותו הצבאי שינה אורי את דעתו.

הוא שירת בצנחנים, הגיע עד לדרגת סגן וחתם לשירות קבע. עוד בהיותו ב־מדים המשיך בלימודים אקסטרניים עד ל־קבלת תעודת הבגרות. „כשהלך לצבא," נזכר אביו, „חשבנו שישרת רק שירות חובה. בהתחלה עוד דיבר שאחרי הצבא יחזור לקיבוץ. אבל אחר־כך התחיל מת־ייחס למדים ברצינות. הוא לא דיבר הר־בה. תמיד היה שתקן גדול ומדבר בשקט. אבל כשראינו שהוא עולה בדרגות, הבננו שהחלום שלנו שהוא ילמד באוניברסיטה הולך וגז."

„הוא היה בא הביתה לביקורים," נ־כר הזקן, „תמיד בהפתעה. לפעמים היה מביא חבר. הוא היה נורא טוב. את כל הבגדים שלו היה מחלק לחברים שלו. אחותו היתה סורגת לו סוודרים יפים. בחורף, כשאורי היה מביא חבר, היו ה־חברים מתפעלים מהסוודרים. אורי היה אומר אז: ‚מוצא־חן בעיניך? קח! זה שלך!'"

כשכולם סברו שאורי התחתן עם ה־צבא, הפסיק לפתע את חתימתו ונסע

סרן הצנחנים

אורי לוי, שהשתחרר משירות קבע בצה"ל בדרגת סגן, זכה לדרגת הסרן שלו במלחמת ששת הימים, כשהיה מפקד הפלוגה שכבשה את חאן יונס. אחרי שלוש שנים שחי כאזרח, נקרא שוב לשירות צבאי כדי להעביר קורס צניחה לחיילי צבא זאיר. בצילום הוא נראה שני משמאל בתמונת הסיום של הקורס.

לחוץ־לארץ. לחבריו ומשפחתו הסביר „לפני שאני מחליט מה אעשה עם החיים שלי, אני צריך לראות קצת עולם.“ היה שולח גלויות מהרבה ארצות באירופה ויום אחד הודיע כי התחתן עם בחורה נחמדה. הגלויה היתה מדנמרק, שם נערכו הנשואים האזרחיים. הוא חזר עם אשתו הנוצרייה ארצה, אבל אחרי חודשים ספורים נפרדו.

אף פעם לא סיפר מה בעצם קרה. תקופה קצרה אחרי גירושיו, נרשם לאוניברסיטה, כפי שכל אחד ציפה שיעשה. התחיל ללמוד כמו משוגע. שוב, כבימי הקיבוץ, בלע ספרים לעשרות. כשאמו, רחל, התלוננה שהוא הורס את עצמו, הגיב בשקט: „אבל אמא, אני נהנה מזה!“. כשנשאל למה הוא לומד דווקא פילוסופיה והיסטוריה של המזרח הרחוק ואפריקה, חייך ואמר: „כי זה מעניין. אני לומד בשביל לדעת, לא בשביל מקצוע. אולי פעם אתעסק במחקר, אבל בינתיים אני נהנה ללמוד, פשוט ללמוד.“

האוצר של אמא

אמו אחבה אותו מאוד. היו לה תכשיטים שהוריש לה אביה הצורף. מספר דוד לוי: „יום אחד נכנס לה ג'וק בראש, שאם אורי רוצה ללמוד טוב ובשקט,

האלוף

אורי לוי (קיצוני משמאל) במדי נבחרת הג'ודו של אירגון הספורט האקדמאי אס"א. יחד עם הצטיינותו בלימודים, היה אורי גם אלוף האוניברסיטה בג'ודו.

אז הוא צריך דירה לעצמו. הלכה ומכרה תכשיטים שתמיד החביאה בבית, בכריות, ושכרה לו דירה יפה ברמת־אביב. כבר אז היא שילמה 400 לירות שכר דירה חודשי וזה היה מזמן, עוד לפני המלחמה.

„אני יודעת שהוא רוצה לגור לבד, אבל מתבייש להגיד לנו.“ הצדיקה את עצמה. אורי היה ביישן. אף פעם לא ביקש בשביל עצמו כלום. הספיקו לו מכנסיים פשוטים, חולצה וסנדלים. כל מי שביקר את אורי הסטודנט בדירתו ברמת־אביב, נתקל במאות ספרים ותקליטים.

הוא אהב מוסיקת ג'ז במיוחד ובתקופה האחרונה צירף גם את הפופ אל תחביבו.

הוא קרא את שפינוזה, אפלטון, אריסטו, דקארט, עומר כיאם, ספרות יפה על כל גווניה, הכל.

„צריך לפרק את השריריים!“

ך אז, פרצה מלחמת ששת הימים. לפני המלחמה הוא הספיק עוד להיות מפקד המשמר באחד מתקופות שירות המילואים שלו עוד לפני שקיבל דרגת סרן. במלחמה קיבל פיקוד על פלוגה והשתתף בכיבוש חאן־יונס. היה קלעי טוב. חבריו ליחידה סיפרו שהצטיין במיוחד בטיהור צלפים ערביים.

אחרי המלחמה הפסיק ללמוד וירד לאילת. בהתחלה עבד כמנהל כח־אדם של מכרות הנחושת בתמנע. כדי להבין את העובדים והתפקידים השונים שלהם. עבד כל פעם במקום אחד הפועלים. כשנתבקש על־ידי חבריו להסביר את ירידתו לאילת, אמר: „לאחר האולימפוס הרוחני באוניברסיטה לעומת האוורסט של צה"ל, אני נהנה להיות בין גברים פשוטים ובריאים של מפעל הנחושת. כאן עובדות הידיים ואצלי הצטברו הרבה שרירים שצריך לפרק אותם.“

אבל היתה כבר לאורי חברה שהשאיר

החתן

אורי לוי ביום נשואיו ללנה קנטי, בתו של רופא תל־אביבי. אלה היו נשואיו השניים של אורי. גם מאשתו השנייה הוא נפרד.

באוניברסיטה. שמה: לנה קנטי, בתו של ד"ר יעקב קנטי, רופא שיניים תל־אביבי. סיפר יעקב קנטי: „עשינו לו חתונה יפה ושמנו כסף לשיכון לזוגות צעירים. היא ירדה איתו לאילת ואני חושב שבגללה גם עזב את תמנע והלך להיות מורה בבית־הספר התיכון שם.“ אורי היה מורה שנה וחצי ולימד גיאוגרפיה והיסטוריה בבית־הספר התיכון באילת.

למרות שהתחתן עם לנה, לא התגרש עדיין מהצבא. יותר נכון, הצבא לא רצה לתת לו גט סופי. באמצע שנת 1969 נקרא לצה"ל, התבקש להשתתף בקורס מיוחד אשר הכין קצינים מדריכים שישמשו כמדריכי חיילי הצבא הקונגולזי. מהר מאוד למד אורי לוי צרפתית. היתה גם כוונה לשלוח אותו עם משלחת צה"ל לזאיר אבל אז אירע משהו שמנע את נסיעתו. בתום הקורס נטש אורי את הצבא.

שוב חזר אורי ללימודים, עמד בבחינות האוניברסיטה וקיבל תואר בי.א. בפילוסופיה, ההיסטוריה של המזרח־הרחוק ואפריקה. „אבל הוא לא הסתדר עם אשתו“ — מספר אביו. „גולדה להם ילדה אבל הם לא חיו טוב, לא יודע למה. אורי השאיר לה את הדירה והתחיל לשלם 450 לירות דמי מזונות לחודש וחזר לגור איתנו. הוא נעשה יותר שתקן, התחיל ללכת לכרם התימנים והציעו לו שותפות בדיסקוטק.“

לפי השמועה עמד אורי להיכנס כשותף בדיסקוטק עם עודד קפליצקי, שהיה חברו

המורה

לפני שלוש שנים, בהיותו באילת, הועסק אורי לוי כמורה במקצועות הגיאוגרפיה וההיסטוריה בבית־הספר התיכון באילת. תמונתו מתנוססת בתמונות המחזורים.

עוד מתקופת גן הילדים. הם גדלו יחד והתרועעו גם כשבגרו והפכו לגברים.

ואז יום אחד, לפני 11 חודשים, נרצח עודד קפליצקי בצרור יריות של תת־מקלע עוזי שנורה לעברו, כשישב בחדר אחד עם אלמנתו של גואל תנעמי, שנרצח שנה קודם לכן, בשכונת שבזי.

בשנה האחרונה היה אורי לוי מדוכא ומוטרד. אשתו, שחיה בנפרד ממנו, עשתה לו בעיות עם דמי המזונות. כתוצאה מכך סירבה גם להתיר לו לראות את ילדתם. אורי לא הסתדר בשום עבודה קבועה. הוא קפץ מתעסוקה לתעסוקה. לפעמים כתב מאמרים בכתבי עת שונים. לפעמים עבד כפועל בניין.

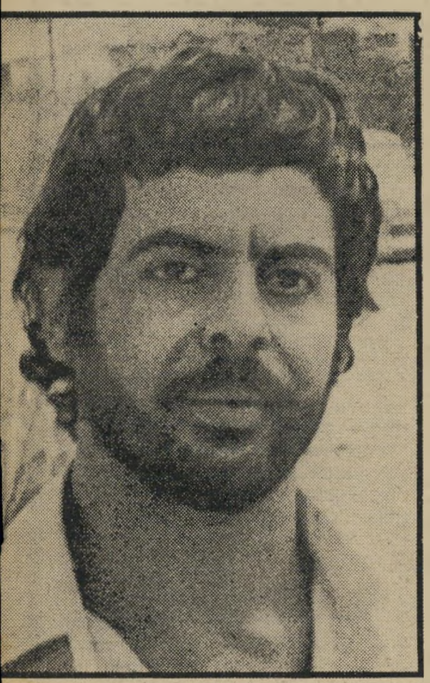
אמר עליו השבוע אחד מידידיו הקרובים: „אורי הוא דמות אופיינית לגיבור ישראלי בן זמננו. ההשכלה הרחבה שלו מצד אחד שלא הובילה אותו לשום מקום, הקאריירה הצבאית שנקטעה באיבה מצד שני, וכשלון חיי נשואיו, הפכו אותו למתוסכל. כל פעם היה חוזר על המשפט לפיו טוב שהמציאו בעברית את המילה תיסכול. הוא היה מודע לתיסכולו.

„התקיים בו מאבק מתמיד בין האינטלקט והכוח הפיזי הרב ששלט בו. גם כשהיה סטודנט היה צריך לתת פורקן לכוחו הפיזי, השתתף בנבחרת הספורט של האוניברסיטה והיה לאלוף הג'ודו של הסטודנטים.“

בשעתו התנדב אורי להדריך נוער עבריין בבית־הכלא בתל־מונד. הוא היה נוסע לשם אחת לשבוע, בקביעות, חוזר מלא סיפוק על שהוא יכול להביא תועלת לנערים אומללים.

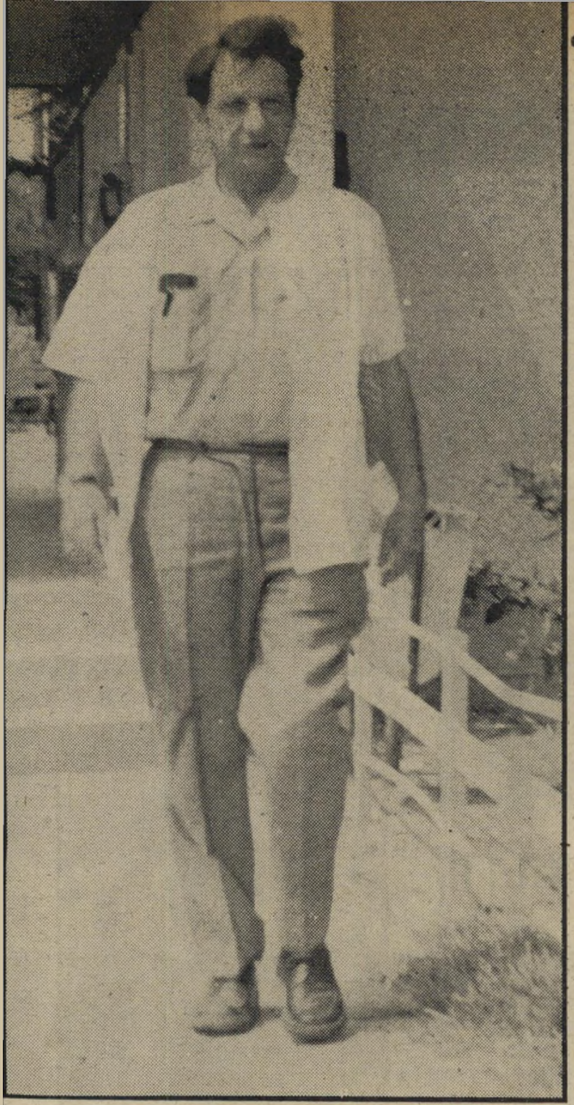
מה שנותר אפוף תעלומה הוא הפרק

(המשך בעמוד 26)

הפושע

כשהוא בלתי מגולח, בגלל האבל על מות אמו, שמתה כשלושה שבועות לפני מעצרו, הובא אורי לוי אל בית־המשפט כחשוד בכך שהיה רוצח שכיר.

יומו המטורף של רוצח -
שהחל בחיפוש סמים
והסתיים ברצח שוטר

הם יורים גם בילדים

החשוד חיים בוסיס

ה טלפון צילצל, וחיים איתן הרים את השפופרת. „בוא מייד,“ שמע את קולה המבוהל של אשתו. „לקחו את גיורא ואת הראל לבית־חולים קפלן.“

כקציץ־צנחנים ותיק, עמד כבר חיים איתן לא פעם בפני סכנות בחייו. למרות זאת, ספק אם ישכח את אותו רגע נורא, בצהרי יום השני שעבר. „רצתי כמו מטורף לקפלן,“ סיפר השבוע, „חשבתי ששני הבנים שלי נדרסו על־ידי מכונית.“

איתן הענק והמשופם נרגע רק כאשר הגיע לבית־החולים, גילה כי ילדיו, הראל בן השמונה וגיורא בן החמש, נורו בסך־הכל על־ידי פושע מטורף.

היה מאושפז בבית־משוגעים

לגבי הפושע מוכה־האמוק, היתה זו רק אמצע הדרך. לפני שהיום ה־עקוב־מדם הסתיים, הוא הספיק עוד להי־מלט מהמקום, לבצע נסיון פריצה, ולרי־צוח שוטר.

השבוע, נתגלו עובדות חדשות בפרשה. חלקן, למשל, ציירו את הרצח באור שונה לגמרי ממה שפורסם בעיתונות. יחד עם זאת, לא הוארה דייה עדיין השאלה העיק־רית: מה הריץ את המטורף לאורך 12 השעות העקובות מדם?

לפי גירסת המשטרה, התחיל חיים בו־סיס, החשוד בירייה בילדים וברצח השו־טר שמואל וייצמן, את יום השני שעבר בחיפוש מטורף אחרי סמים. הוא חיפש אותם בבית־החולים לחולי־נפש בבאר־יעקב — שם היה מאושפז בעבר. לאחר בוקר שלם של חיפושי־שווא, הגיע, ב־12 בצהריים, לביתו של ד״ר ראובן מאיר, מנהל בית־החולים.

על מה שהתרחש שם, סיפר השבוע הראל, ממיטתו בבית־החולים:

„אני ואחי שיחקנו עם רמי *), בבית שלו. פתאום נכנס איש לחצר, ועלה ל־מרפסת. היה לו סכין ביד. הוא שאל איפה ד״ר מאיר, התחיל לחפש בבית.

„רמי צעק עליו: ‚משוגע, מה אתה עושה?‘ האיש הוציא אקדח, ואמר לנו לשבת. רמי ברח. האיש ירה לי ברגל. נפלתי. כאב לי נורא, והתחלתי לבכות.“

הכדור, כפי שהתגלה לאחר מכן, חדר דרך שתי רגליו של הראל. מייד אחרי היריה הראשונה, לחץ הרוצח על ההדק פעם שנייה, פגע ברגלו של גיורא בן החמש. הוא ירה גם פעם שלישית, בלי לפגוע באף אחד.

כמו אצל „המלאך“

„כ שראיתי את הילדים שלי שוכ־בים עם גבם על הרגליים,“ הת־חייך השבוע חיים איתן, „הייתי ממש מאושר. ידעתי שפצע בשרי, ברגל, מ־כדור תשעה מ״מ, זה לא נורא.“

כזו היתה גם דעתם של שני הילדים, לאחר שחלף ההלם הראשון. גיורא הקטן, שרק רגלו האחת היתה בגבס, ישב רגוע במיטתו, עיניו הכחולות נהנות מתשומת־הלב וההתרגשות שמסביבו. אחיו, ששתי רגליו בגבס, נאלץ לשכב, אך גם הוא התייחס לעניין כאל חווייה מרתקת: לא כל יום מזדמנת הרפתקה כזו, בדיוק כמו בסרטי המלאך.

הדבר היחידי שציער את שני האחים, היתה שאלת חבריהם לכיתה, שבאו לבק־רם: „מדוע לא התנפלתם עליו ולא הוצאתם ממנו את האקדח?“ אחרי הכל, המלאך תמיד עושה את זה.

„הסברתי לגיורא והראל שהאיש שירה בהם היה משוגע,“ הסביר אביהם של הילדים בדיבורו השקט. „הם ראו לא פעם משוגעים, כשהייתי לוקח אותם איתי לבקר את ד״ר מאיר, השכן שלנו, במקום־עבודתו בבית־החולים. הם יודעים שמשו־גע הוא אדם בלתי־אחראי.“

המבוגרים, בשכונת הווילות הרחבותית בצלאל, התרשמו מהפרשה בצורה קשה יותר משני הילדים. הם הסתגרו בדירותי־הם, בחנו בחשד כל מכונית זרה שנעצרה בשכונה, רשמו את מספרה, עקבו בקפד־נות אחרי כל זר.

במירוץ אחרי הסמים

מ ה רצה חיים בוסיס מד״ר מאיר?

„גם אני חושב שהוא בא לבקש סמים אצל הרופא. כנראה שהוא היה זקוק לסמים בשביל הפריצה,“ השמיע חיים אי־תן את הסברה שהתקבלה על הדעת.

אם אכן זה מה שאירע, אפשר רק לב־רך על מזלם הגדול של שני הילדים. שכן ברור שבוסיס לא התכוון להורגם, כאשר ירה בהם. הוא כיוון לעבר רגליהם. לדעת חיים איתן, זו גם הסיבה שלא ירה אחרי רמי הנמלט — מחשש שמא יהרגו.

שמונה שעות לאחר מכן, איבד הרוצח חיים בוסיס אף את שמץ השליטה העצ־מית שגילה בצהריים: בעימות עם ה־שוטר, ירה ללא כל שיקול.

הסביר השבוע ד״ר מאיר, שהוא גם הפסיכיאטר המחוזי ומרצה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בר־אילן: „מעולם לא קי־בלתי את בוסיס בביתי, ומובן שמעולם לא נתתי לו סמים בביתי.“

מה הריץ, אם כן, את בוסיס לביתו הפרטי של הרופא?

„יש לי כמה גירסאות,“ הסביר ד״ר מאיר, „אך אינני יכול להשיב.“

בוסיס ירה אמנם בשני ילדים, וכמעט שירה גם בבנו שלו — אולם ד״ר מאיר לא התכוון לשכוח אף לרגע, כי הוא היה גם חולה שלו — ולא התכוון להפר את חובת הסודיות שלו כרופא לגביו.

„ד״ר מאיר, האם קיבלת איומים מ־חולים שלך, שנזקקו לסמים?“

ד״ר מאיר מחייך את חיוכו הנעים: „אינני יכול לענות.“

„האם חולים רבים שלך חוזרים לשם קבלת אישורים לסמים?“

כאן נפל וייצמן

בנקודה המסומנת ב־X, בכניסה לחדר־המדרגות של הבית־המשותף ברחוב המאספים 8 בתל־אביב, נפל רב־שוטר שמואל וייצמן (28), לאחר שירד לבדו, פצוע אנוש, מהקומה השנייה, שם נורה. רק לאחר שנפל, הגיעו אליו חבריו שהמתינו לו במכונית. תמונה זו צולמה בערב המקרה דקות ספורות לאחר שוייצמן נלקח לבית־החולים. בתמונה למעלה מימין: בוסיס, פצוע בידו וכבול בידו השנייה לבלש, בעת השיחזור בחצר הבית.

*) בנו של ד״ר מאיר.

„החולים מבקרים בבית־החולים כדי לקבל את הטיפול הרפואי הדרוש."

חיים בוסיס לא הצליח, באותו יום גורלי, לקבל את הטיפול הדרוש. ב־חיפושיו בבית־החולים, סירב לפנות ל־איש, חיפש רק את ד"ר מאיר. הוא לא מצאו. לאחר שירה בשני הילדים, נמלט מהמקום.

הוא חזר ונתגלה, לפי גירסת המשטרה, כעבור תשע שעות, ברחוב המאספים 8 בתל־אביב.

מדווח כתב „העולם הזה" שי־הגיע למקום דקות ספורות לאחר היריות:

השעה היתה תשע בערב. שבע ניידות קורטינה, אורותיהן הכחולים מהבהבים, כבר היו במקום. אחת מהן יצאה בזינוק לתוך הרמזור האדום, בצופרים מיללים, לעבר בית־החולים איכילוב. בתוכה, פצוע אנוש, שכב רב־שוטר שמואל וייצמן.

דקות ספורות לאחר מכן יצאו מחצר הבית שני שוטרים, אוחזים ביניהם צעיר פצוע. היה זה חיים בוסיס, החשוד ברצח השוטר. לדברי המשטרה, מסר בוסיס ההמום לשוטרים את האקדח העשן בו ירה בווייצמן דקות ספורות לפני כן.

חקירתו של בוסיס התחילה בו במקום. מטר של מכות־רצח ירד עליו. השוטרים ההמומים והנזעמים כילו בו את חמתם. בוסיס הוכנס למכונית. „מי היו השותפים שלך?" בוסיס שותק, חוטף בעיטה בפר־צוף. „נרצח אותך, יא מניאק."

שוטרים אחרים החלו מפזרים את הקהל הנדהם. השוטרים הנרעשים, שאיבדו את עשתונותיהם כתוצאה מהפגיעה בחברם, הסתערו על הקהל כשהם מנופפים באק־דחים ועונים: „להתפזר. נהרוג את כול־כם." זעקו בהיסטריה, „העוזי שלי דרוך, הסתלק," זעק כמטורף אחד השוטרים, ו־בעט בחייל, טכנאי של גל־צה"ל.

כאשר נסוג הקהל, ניסו השוטרים להת־ארגן לפעולה. החלו מתרוצצים מניידת לניידת, שואלים מה לעשות.

התמוטט במדרגות

ד כאן דיווחו של הכתב.

בימים שחלפו מאז הרצח, הצטיי־רה תמונה מדוייקת יותר על מה שאירע בדקות שלפניו. בניגוד למה שפורסם ב־עיתונים, זינק שמואל וייצמן לבדו, במע־לה המדרגות של הבית המשותף.

היה זה לאחר שבמוקד נתקבלה הידיעה משכנים כי פורצים חדרו לדירה של רפאל מרינוב, מנכ"ל המשביר לצרכן, שנמצא עם אשתו בחו"ל. הניידת של וייצמן הי־תה הקרובה ביותר.

שני הבלשים שהיו עם וייצמן נשארו

החקירה למשך ימים מספר. שכן המשטרה התרכזה באזולאי, הקדישה את כל מאמ־ציה למציאת הוכחות נגדו.

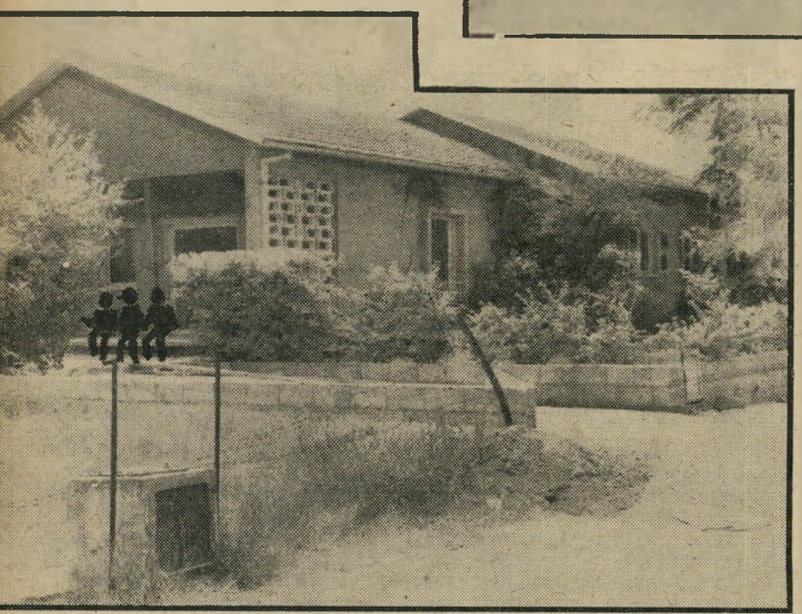
אלא שההוכחות לא נמצאו. אדרבא, לאט לאט התאספו יותר ויותר הוכחות כי אזולאי חף מפשע.

לאחר שלושה ימי יסורים, שוחרר אזו־לאי. באיחור של שלושה ימים, עצרו ה־חוקרים את מיכאל ספיר (שפיה) תושב שכונת שפירא, בן 24.

במיסדר־זיהוי, ביום ה' שעבר בערב, זיהו את שפירא שניים מהדיירים ברחוב המאספים 8, כי הוא זה הפורץ שאיתו נאבקו, שלושה ערבים לפני כן.

בכך הסתיים הסיבוב הראשון בפרשה — סיבוב שהחל כאשר עבריין מטורף לסמים יצא לשחר אחריהם, ותוך 12 שעות הירשה לעצמו לירות בילדים ולרצוח שוטר.

הסיבוב החל — אך לא הסתיים. הכדור שהרג את וייצמן הצעיר, ניפץ לרסיסים את שיווי־המשקל המתוח שהיה קיים ב־

השלושה

מימין לשמאל: גיורא (5) ואחיו הראל (8) איתן, שנורו בידי הפו־שע, וחברם רמי מאיר, שנמלט מידיו.

יושבים במכונית. וייצמן עלה לקומה ה־שנייה, צילצל בדלת של דויד צוקר, שכנם של המרינובים, שברשותו היו מפ־תחות הדירה. עם המפתח שקיבל מצוקר, פתח וייצמן את הדלת, קרא לאלמונים בפנים להסגיר את עצמם. הבטיח לא לפ־גוע בהם.

התשובה היתה מטח יריות. וייצמן נא־נק, התחיל להתמוטט במורד המדרגות. הוא הגיע עד לתחתית חדר־המדרגות, יצא בפתח, ונפל. שם אספוהו שני חבריו, שלשמע היריות יצאו ממכוניתם.

הרוצח יצא בהול לחדר־המדרגות, ו־דרך חלון־איוורור קפץ, מגובה שתי קו־מות, לחצר. שם, מצאו השוטרים את חיים בוסיס, עומד המום, פצוע בידו, אוחז אקדח עשן בידו השנייה.

שותפו של הרוצח הצליח בינתיים להי־מלט. הוא יצא במרוצה מהדירה של מש־פחת מרינוב, פרץ לדירה אחרת, איים על יושביה. היושבים התנפלו עליו, הצ־ליחו להבריחו.

הוא ברח — ונעלם. כיצד הצליח לעזוב את השטח, כאשר המשטרה, לפי דבריה, הקיפה מייד את הבית? השבוע, נשארה שאלה זו עדיין בגדר תעלומה.

בוסיס, בינתיים, הצליח לחזור ל־עשתונותיו במהירות. תחת מטר מה־לומות, פצוע ומואשם ברצח, לא גילה את

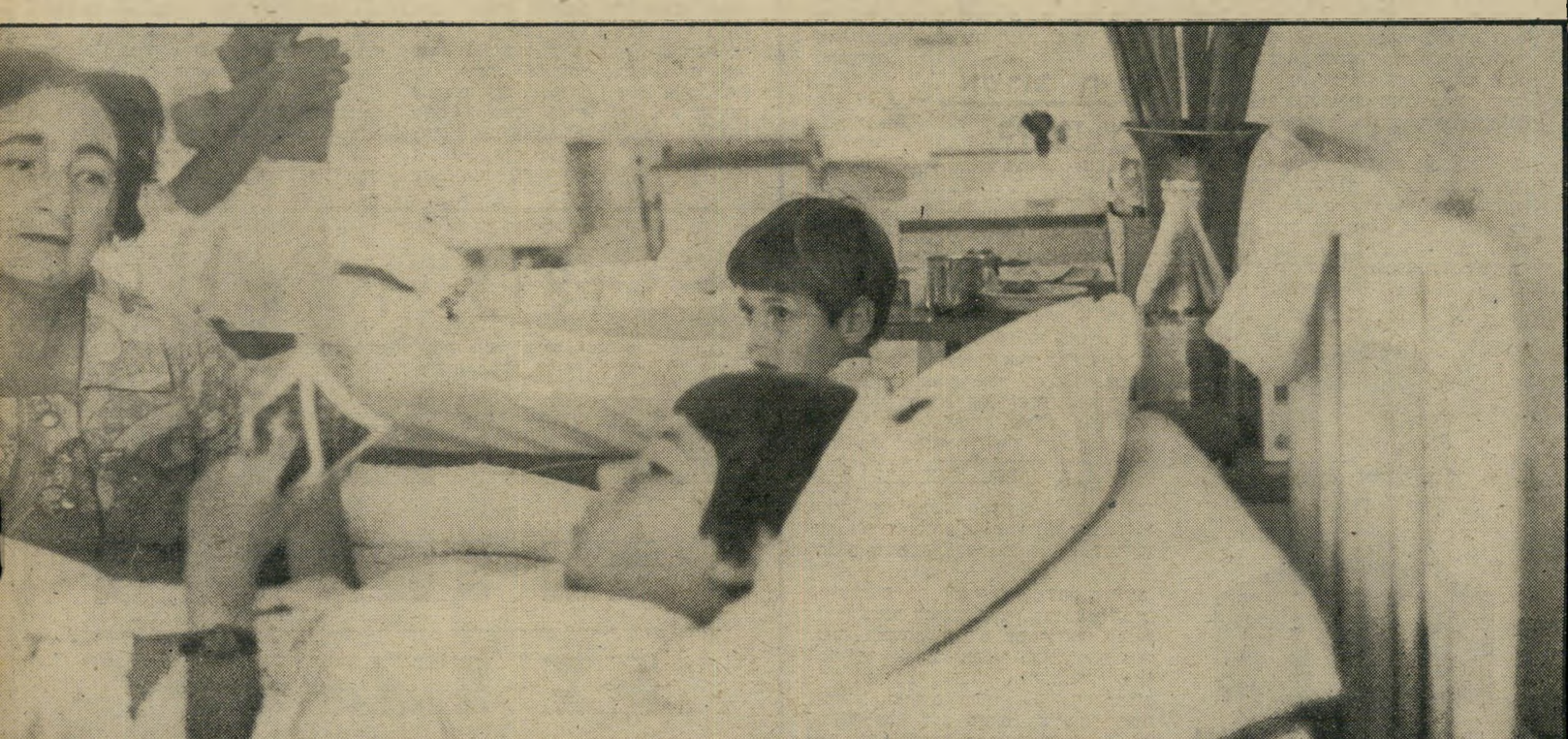
מקום הפשע

ביתו של ד"ר מאיר, בשכונת חבצלת ברחובות. בוסיס נכנס בשביל המוביל למרפסת, תחל מחפש בבית. כאשר התרנז על הילדים, ציווה עליהם לשבת על המירפסת (שלוש הדמויות המצויירות בתמונה). רמי, בנו של ד"ר מאיר, נמלט אל מאחורי הבית, ובוסיס ירה בשניים שנשארו.

שמו של שותפו לפשע. מסר במקום זה שם אחר — מאיר אזולאי.

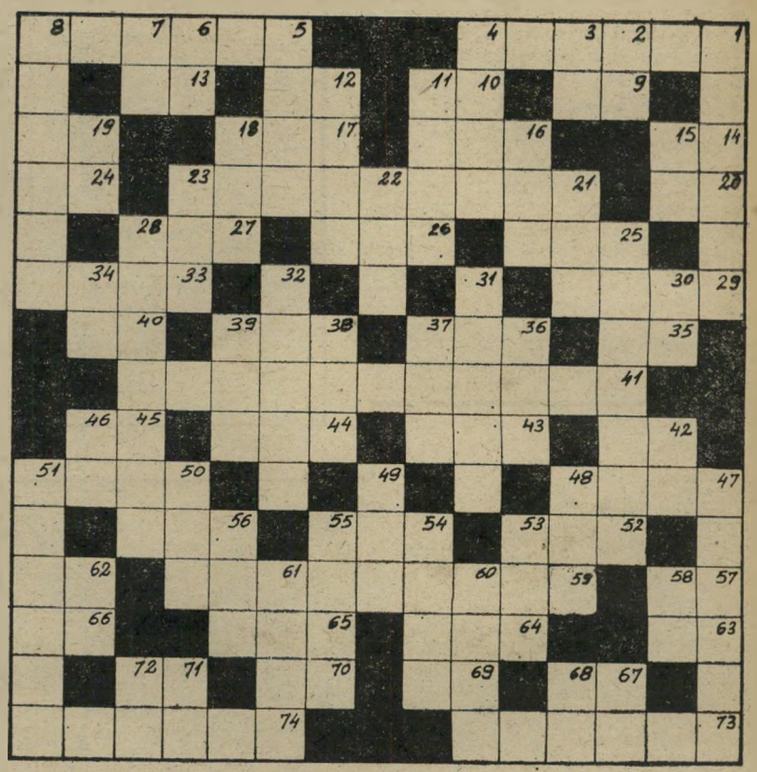
בכך, הצליח בוסיס להטעות את כיוון ארץ בין העולם התחתון למשטרה.

המאבק בין נציגי החוק לעולם הפשע, הפך עתה למלחמה לחיים ולמוות.

תמונת סקופ: הסבתא מבקרת את גיורא והראל איתן בבית־החולים קפלן ברחובות

תשבץ העולם הזה 1813

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1813". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן:

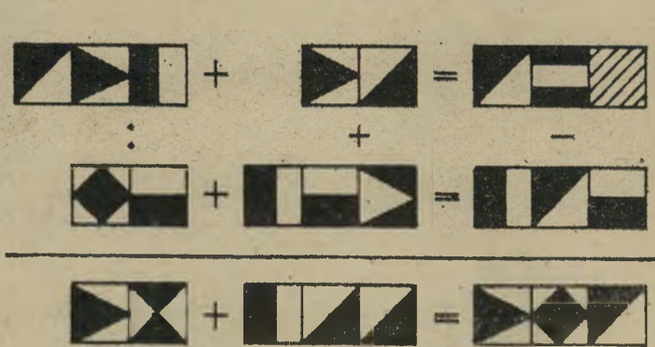
1) עיר קדושה לנצרות. 5) העזה, גבורה. 9) קולב. 10) בהמה דקה. 12) אות. 13) זקן, בא בימים. 14) נמצא. 16) קלל. 17) מאמץ. 19) עיר פלישתית. 20) תו נגינה. 21) זמרת הרבה מלחמות. 24) להבה. 25) חסר השכלה. 26) נשק. 27) וירוס. 29) שליט. 33) חלק הצמח. 35) נערה, ילדה. 36) סוללה. 38) בושם קדום. 40) דש, מועך. 41) עיר נמל בדרום נורבגיה. 42) בוסתן. 43) מגיבורי פרשת „נתיבי נפט". 44) כסף רב. 45) מגיע. 47) „שמעו בני ..... אביך". 50) תבלין. 52) בן צאן. 54) נהרה. 56) חיבור, מאמר. 57) דגל. 59) מרמטכ"לי צה"ל. 62) אבר חיוני. 63) לא מסובך, פשוט לעשיה. 64) מאן. 65) מבני נוח. 66) תבליין. 67) קמין. 69) קידומת שם צרפתי. 70) עמוד מים. 71) לאום. 73) בירת מסצ'וסטס. 74) מסדרי המשנה.

מאונך:

1) אחד השבטים. 2) אות באלפבית. 3) מילת תנאי. 4) בה התחבא אליהו הנביא. 5) משקה חריף בלקני. 6) תשלום לרשות. 7) בעל חי איטי. 8) יישוב במרכז הארץ. 11) קל תנועה. 12) ג'וק. 15) דורון. 16) אבק הנותר אחרי שריפה. 18) עב. 19) יהיר. 21) מטרה. 22) מדון. 23) שאינו לח. 25) מוסד שנוצר בעת גלות בבל. 28) היה שגריר ארצות־הברית באו"ם. 30) בור מים. 31) עורך העיתון האידי „העתיד" בתחילת המאה, ע"ש נקרא אולם הרצאות ובית תרבות בתל־אביב. 32) צורה גיאומטרית. 34) אביון. 36) משפט. 37) ציר. 38) עשר עשרות. 39) דרגת קצונה (ר"ת). 42) „יש דברים ב....", 46) מצב צבירה של מים. 47) ראש ממשלת בריתהמועצות 1955—1953. 48) אחד החושים. 49) ענף חקלאי מפותח בארץ. 50) כלי נשק קדום. 51) עיר בטוּלין, שהיתה מרכז יהודי, ושהיתה בה ישיבה מפורסמת עד מלחמת העולם השנייה. 53) אבן קשה. 54) בעל חיים נחות, המתרבה על ידי חלוקה. 55) סופר צרפתי מימי לואי הארבעה־עשר („פדרה"). 56) סימן. 58) טנא. 60) נהר בארץ. 61) „לא הביישן למד, ולא ה.... מלמד". 62) תו נגינה. 67) קלף גבוה. 68) שן פיל. 71) תל־חרבות. 72) ריקבון.

חשבץ 1813

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל ספירה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של סעולות חיבור וחיסור. יש למצוא איזו ספירה בדיוק מציין כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת. ד. 136, ת"א, ולציין על־גבי הגלוייה: „חשבץ 1813". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 8.6.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

אורי לוי

(המשך מעמוד 23)

האחרון בחייו, זה המשתרע על פני השנתיים האחרונות.

לחוקרי המשטרה, שחודשים רבים ייגעו את מוחותיהם בפיענוח חידות הרצח המיסתוריות בעולם התחתון הישראלי, נדמה כי יש להם תשובה לכך. אלא שלא תמיד אפשר לסמוך כל כך על התיאוריות של חוקרי משטרת ישראל. גם כשהן נראות משכנעות, הם מתקשים למצוא להן הוכחות של ממש.

לפי התיאוריה האחרונה שבנו חוקרי המשטרה, היה אורי לוי חרב להשכיר, ביצע תמורת תשלום, מעשי רצח שלא היה לו כל אינטרס אישי בהם, או מניע כלשהו נגד הקורבנות.

הפקעת הסבוכה הותרה רק בשבועיים האחרונים, כאשר חוקרי משטרת ישראל ניסו למצוא את האשמים לרצח אילן אשרוב, איש ביניים ושומר־ראש ידוע בעולם התחתון.

מזה כחודש ימים מחזיקה המשטרה ללונדון כדי לגבות מקישון חלק מחובותיו, רימה את שאר השותפים והגדיל את חלקו בשלל. לפי גירסה אחרת רצו השותפים להיפטר מאשרוב כיוון שחלקו בכסף היה בידם. הם חיפשו מישהו שיחסל אותו. ואז הם פנו לכנופיית „רצח בע"מ", שלפי השמועה כבר ביצעה מספר מעשי רצח בשנתיים האחרונות.

תמורת תשלום של 50 אלף ל"י, שלפי חשד המשטרה שולם ע"י יוז'י מהכספים שהיה שייך לאילן אשרוב, חוסל גם אילן אשרוב עצמו.

המועמד לתואר „מר פשע!"

חשד המשטרה גדל כיוון שחוקריה. שעסקו כל הזמן בחיפוש אחרי „כנופיה צרפתית" שהוציאה כביכול את אילן אשרוב להורג, טוענים כי היה זה יוז'י שהיטעה אותם לחשוב שאנשי „הכנופיה הצרפתית" מעורבים בפרשה, וזאת על מנת להטות

מחיר הפשע?

אחת הטענות שהעלתה המישטרה כנגד אורי לוי היא שלאחרונה רכש מכונית פלימות, הפלימות, הנמצא בבעלותו של אורי מזה שמונה חודשים, היא מכונה ישנה משנת 1958, שלדברי אביו קנה אותם תמורת 700 ל"י בלבד. „הבן שלי אינו רוצח!" טען האב ההמום.

במעצר שני אנשים, הנראים בעיניה כדמויות מפתח בכל הפרשה. אלה הם יוסף („יוז'י") לריאה, בעל הביסטרו הידוע בפורטוריקו ברחוב דינגוף ואחד מעובדיו, יוסף עמיאל, שהיה ידידו הטוב של אשרוב. יוז'י, לשעבר קצין מיבצעים באצ"ל, נמנה על משפחה בולגרית מכובדת. אביו, לפי הסיפור, היה היינן של מלך בולגריה. במשך שנים רבות היה הביסטרו שלו יודע כמקום מיפגש לאנשי העולם התחתון ולאנשי המשטרה גם יחד. היו ליוז'י יחסים מצויינים עם אנשי המשטרה, שכמה מקציניה הגבוהים היו ידידיו האישיים.

אשרוב חוסל בכספו שלו

לפי גירסת חוקרי המשטרה, המבוססת עתה על עדויות של שניים מאנשי ליגה ב' של העולם התחתון בישראל העצורים בידי המשטרה — לוסיאן ליאונטה וראובן („הדייג") מזרחי, סרץ סיכסוך בין יוז'י לבין אשרוב, שהיה שותפו ואחד מעובדיו. רקע הסיכסוך — מיליונר אנגלי בשם בוריס קישון.

קישון, יהודי אנגלי בן 57, מהנדס כימי במקצועו, היה בשעתו אחד המייסדים של רשת וימפי בארץ. אחר כך נאלץ למכור את חלקו בחברה. הוא הפסיד סכומים של מיליוני ל"י בעסקים שעשה עם בית־החרושת למשקאות באחד הקיבוצים. הוא נשאר קשור במפעלי מזון אחרים בארץ, כשם שהוא קשור בתעשיית המזון בברי־טניה. הוא מבעלי חברת מדיד'וס למוצרי פרי־הדר בתל־אביב, ובבעלותו נמצאת גם חברה בשם המעבדה הישראלית בפרדס־חנה.

חולשתו של קישון היא משחק הקלפים. לפני כשנה הסתבך קישון, לפי טענת המשטרה, במשחקי קלפים עם לריאה, עמיאל ואשרוב ואחרים, הפסיד סכומי כסף גדולים. על סמך הפסדיו אלה הוציאו ממנו אשרוב ואחרים סכומי כסף המסתכמים ב־800 אלף ל"י, כשהם מאיימים לרצוח את בנו, הנמצא בקיבוץ גן־שמואל, אם לא יפרע את חובותיו.

בין השותפים שרצו להתחלק בכסף זה התעורר החשד כי אשרוב, שיצא בשעתו את כיוון החקירה.

כך הגיעו חוקרי המשטרה אל אורי לוי. הם מצאו בחשבון הבנק שלו סכומים גדולים, שלטענתם לא היה לאורי הסבר למקורם. הם מצאו בחדרו שתי מחסניות של כדורי תת־מקלע עוזי. היו עוד מספר מימצאים מחשידים, שעתה עוסקים במציאת ההוכחות להם.

עכשיו, כשנדמה היה לחוקרי המשטרה כי הצליחו לשים יד על מי שרצח את אילן אשרוב, הם החלו להעלות את ההשערות שאולי אותו אדם עצמו ואותה כנופיה שהוא עמד, כביכול, בראשה, הם שחיסלו גם את עודד קפליצקי, את אהוד אורפלי ואשתו, שנרצחו לפני תשעה חודשים בביתם בתל־אביב, ואולי גם את סוחר הסמים גואל תנעמי, שנרצח לפני שנתיים בדרך לירושלים.

היה זה מפתיע שהאיש המועמד, לפי גירסת המשטרה, להיות „מר פשע" של ישראל, הוא אדם שהקשר היחיד שלו עד היום עם עולם הפשע נעוץ בעובדה ששאשתו היא שתירגמה לעברית את זכרונותיו של הפורץ הצרפתי הנודע „פפיון" — הפרפר.

הקורבן

זחו המיליונר היהודי הבריטי בוריס קישון, ממנו סחטו אילן אשרוב וחבריו 800 אלף ל"י, אחרי שהסתבך במשחקי קלפים איתם.

במדינה

סטודנטים

מסביב לעולם

ב־30 איש

עשרה סטודנטים ישראלים ייצאו בקיץ הקרוב לטיול סביב העולם — בלא לשלם אף פרוטה אחת. הכל בזכות העובדה, ש־שידלו עשרות סטודנטים אחרים לעשות כמוהם — אלא שבתשלום מלא.

אחד הנהנים משיטול־החינם הוא דויד (דודו) דיאמנשטיין (24) צעיר בריא־גוף, סטודנט למשפטים שנה שלישית בתל־אביב, שהופך במשך מחצית שנת הלימודים ל־משרד נסיעות, לא על חשבונו כמובן.

מספר דודו: „הכל התחיל לפני שלוש שנים כשנודע בין הסטודנטים שכל מי שמקבץ 30 איש לטיול מאורגן, מקבל מידי חברת־הנסיעות גרטיס טיסה חינם. הרעיון קסם, אבל אף אחד לא חשב ש־יצליח לארגן 30 חבר׳ה לנסיעה לחוץ־לארץ. לפני שנתיים היה רק משוגע אחד שניסה. לפני שנה כבר היו שלושה. והשנה יש כבר קרוב לעשרה משרדי נסיעות ניידים, כשכל אחד מתחרה באחרים.

„זה בכדי יא בעיה!״ איך מצליחים לארגן 30 חבר׳ה לנסיעה מסוג זה? מסביר דיאמנשטיין כשהוא פורס עשרות מפות־מסלולים ופולט ארצות ומקומות בקצב של סוכן־נוסע: „מחלקים פלקטים, נותנים מודעות בעתונים, הכי־טוב במדור שידוכים, זה המדור הנקרא ביותר בישראל, מפיצים כרוזים בין חברים ונקצת עם קבלני־מישנה.״

למי שעדיין לא שמע מה פירוש קבלני־משנה, מוכן דיאמנשטיין להסביר: „יש לי סטודנט בכל אחד מהאוניברסיטאות בארץ שעושה את כל מה שאני עושה אחרי שלימדתי אותו היטב. רק מה, הם לא מקבלים נסיעה חינם אלא 50 לירות עבור כל נוסע. בהוצאה זו לא אני נושא כי אם חברת־הנסיעות, כך שזה בכלל לא בעייה לאסוף 30 חבר׳ה. ובסוף אני מצטרף אליהם לטיול. מה יש, לא מגיע לי אחרי שארגנתי להם הכל?

משפט

דין ללא עורך־דין

מאיר שירי (25) הואשם בנסיון לגניבת קטנוע. נגד הבחור תלה ועמד מאסר־על־תנאי על עבירה דומה, והוא החליט לא להודות. השופט בוריס רפופורט הבטיח, כי אם הוא יודה, לא יופעל נגדו התנאי, אלא יוארך בלבד. שירי הודה והתנאי הוארך לעוד שנתיים.

„לך תגיש תלונה!״ בסוף המשפט אמר שירי לשופט כי היה צריך לייצג אותו עורך־דין אהרון ברקאי, שלא הופיע לדיון. „שילמתי לו 600 ל״י והוא לא בא.״ התלונן שירי.

התכעס השופט ואמר לו:

„רוץ מיד ללישכת עורכי־הדין ותגיש נגדו תלונה. הפקרות כזו לא תתכן.״

שירי רץ ללא היסוס ללישכת עורכי־הדין והגיש שם תביעה משפטית נגד עורך־דינו לשעבר. נוסף על הכסף ששילם לו, דורש שירי ממנו גם פיצוי בסך של 1500 ל״י עבור ההזנחה בטיפול.

טענתו של עו״ד ברקאי: „חלה כאן אי־הבנה. ביום רביעי היתה שביתה של העובדים בבית־המשפט וכאשר הגעתי לשם נאמר לי שאין משפטים.״

כל הדרכים

מובילות למעצר

אלי אלוני • בן ה־16, מוכר היטב בבית־המשפט בתל־אביב. הוא מופיע שם צמוד לשוטר בתדירות גבוהה. לאחרונה עלה בידו להגיע לשיא של תדירות יומיומית.

ביום השלישי האחרון נעצר אלי על שוטטות למטרות בלתי־חוקיות. ביום הרביעי — שוחרר בערבות. עוד באותו יום, בדרכו מן המעצר הביתה — נעצר שוב. על נסיון לפריצה.

ביום חמישי הוא נשאל על־ידי השופט ד״ר יוסף מגורי־כהן מדוע עשה זאת שוב. ענה אלוני: „הייתי מסטול מרוב שימחה כשיצאתי מהקלאבוש, אז לא ידעתי מה אני עושה.״

השופט נאנח וציווה לעצרו ל־8 ימים.

• שמו המוסווה של קטין.

הנהלה

סיכום

ביניים

„אם הממשלה היתה מרוצה מהטלוויזיה, הייתי צריך לחשוד בעצמי,״ אמר השבוע ישעיהו תדמור, הממונה על הטלוויזיה, הפוען כי בכל ארצות אירופה קיימת אותה הבעייה: „כל ממשלה נוטה בדרך־כלל לראות בעין לא טובה שיפול בתופעות שליליות. היא תמיד תחשוד, כי הטיפול בתופעות האלה הוא אינטנסיבי מדי ורציני או מוגזם.״

תדמור, בעל החזות הנערית, חזר לא מכבר מלא רשמים מביקור ראשון בתחנות טלוויזיה בחו״ל. „הרגשתי כמו בבית,״ הוא מספר, „כי מצאתי שם את כל מכלול המתיחויות בין הטלוויזיה לממשלה,

ממונה תדמור
„אינני נקי מחלושות״

את הלובינג (השתדלנות והלחצים), עיתונות בלתי מרוצה, תיסכול של אנשי רדיו, תלונות מצד איגודים מקצועיים, תרעומת בחוגים אקדמאיים והרגשת קיפוח של יישובי ספר.״

ספרות מחתרתית. „בתחום יחסי העובדים וההנהלה הבעיות באירופה הן בדיוק אותן הבעיות כמו שלנו,״ צוהל תדמור. „על דלת המעלית שלנו חורט מישהו מדי שבוע מילות גנאי נגדי. בבי.בי.סי. ראיתי ספרות מחתרתית שלמה כנגד ההנהלה. זוהי ספרות בוטה וגסה. אצלנו יש למשל מתיחות בין צלמים בעלי ותק של ארבע שנים ההולכים ממורמרים, על ההנהלה כמובן, כאשר הם צריכים להישמע להוראות של כתבים צעירים ומתחילים. בבי.בי.סי. עובדים צלמים מתיקי מלחמת העולם והם עושים צרות צרורות לכתבים בגיל העשרה.״

כילד שהראו לו צעצוע חדש, היה תדמור המום מביקור בחדר הבקרה של מערכת יורוויזיון בבריסל. „זהו חדר קטן יחסית, בו מתאספת פעמיים ביום חבורת אנשים די מצומצמת ומנהלת את כל חדשות העולם כולו. ב־10 בבוקר מדי יום נערכת באותו חדר ישיבה משותפת לכל תחנות אירופה באמצעות טלפון, אלחוט כבלים ומיקרו־גל, וכל תחנה עורכת הזמנות אצל חברתה לכיסוי אירועי חדשות, כתבות ותוכניות. בשעה חמש אחר־הצהריים מועברות בשידור ישיר, דרך אותו מרכז, כל החדשות המוזמנות באמצעות כבלים ומיקרו־גל, ולארצות אמריקה באמצעות לווין תקשורת.״

על הרמה המקצועית של העובדים באירופה הוא אומר: „רוב עובדי הטלוויזיה הישראלית היו יכולים מבחינת אימון הפרט להיקלט בצורה מכובדת ביותר בכל תחנה אירופית, המכבדת את עצמה. אך יש עובדים, רבים מדי, שיש להם עוד מה ללמוד בתחום אימון הפרט. יותר מזה — הבעייה העיקרית היא בתחום הפעלת צוות.״

תוכניות

המימסד משתלט

על יום שישי

גדעון זינגר ויוסף („בומבה״) צור יניפיעו מעל מסכי הטלוויזיה הישראלית בכל יום שישי בערב החל מסוף יוני, בשיר שבוע סאטירי בתוכניתו החדשה של יעקב בן־הרצל. תהא זו התוכנית הרביעית או החמישית במיספר מאז הוקמה הטלוויזיה שתנסה לתת טעם מיוחד לערבי שבתות. היא תבוא במקום סידרת המתח הוואי חמש אפס ותשודר לפני יומן אירועי השבוע.

הרעיון הוא חדש־נושן: ערב ראיונות עם אישים שונים, ההכנות, שהוכנסו למיטת סדום של זמן, נמצאות כבר בעיצומן. בן־הרצל כבר נכנס למשטר של דיאטה חריפה ביותר והוריד כמה קילוגרמים מיותרים לקראת הופעתו החדשה על המסך. מאות אלפי הצופים יוכלו לר־

פרשן הדיוי
מרד נגד הראיס

אותו רזה ומגודל שיער, אבל רק פעם אחת בחודש. בכל שבוע יופיע מראיין אחר.

המועמדים האחרים לערבי הראיונות הטלוויזיוניים: מנהלת האגף לתרבות במשרד החינוך והתרבות, לאה פורת; דובר התעשייה האווירית, אלקנה גלי, מי שהיה עורך בטאון רפ״י מבט חדש; ועורך ירחון האשה את, בעל ההומור הסינטטי, יוסף (טומי) לפיד.

גילם הגבוה של המראיינים והעובדה שכולם נחשבים לנציגיו המובהקים של הזמימסד הישראלי, מרמזים על אופי התוכנית. אין כל מקום להשוואה בינה לבין התוכנית לא הכל עובר ז׳ל. לא תהיה זו תוכנית סאטירית וכתבנים נועזים לא ישמשו בה. למרות העובדה שישובצו בה זמרים פופולאריים ולהקות כגון הטוב, הרע והנערה, ושחקנים שינסו להציג על המסך את התפקיד שהוא חלום חייהם הגדול ביותר, תהא זו תוכנית מיושבת.

אורחי התוכנית יהיו משוגעים לדבר אחד, בעלי תחביבים מוזרים, בעלי זכרונות פיקנטיים, מספרי סיפורי עם, אנשים בחדשות ובשולי החדשות. רק מדור אחד ייוחד לתחקיר על נושא מחדשות השבוע והוא ייעשה בתיאום עם מחלקת החדשות של הטלוויזיה.

„אין לנו כל מחשבות שתהיה זו תוכנית יוקרה של הטלוויזיה,״ ביקש בן־הרצל להבהיר לקהל הצופים. „גם לא תהיה זו תוכנית פאשירה, אלא פשוט ערב הדומה בעקרון למוסף סוף השבוע בעתונים.״ השאלה היא רק: מי צריך עוד מוסף אחד?

עובדים רבים בטלוויזיה טוענים, כי הטלוויזיה פשוט אינה מנוהלת. תגובתו של תדמור היא: „אולי זה נכון. אולי אני חלש. איננו נקי מחולשות. איננו יודע עדיין מהי בדיוק הדרך. בכל מקום עבודה נורמלי קיים יחס של שינה כלפי ההנהלה, קיימים אנשים ממורמרים ויש הרבה אשליות. מצפים ממני, משום מה, למניגות אוטוריטטיבית ולמתן פקודות — וחושבים שאני מגלה חולשה.״

עובדים

עבודה

ערבית

יצחק הלוי, הפרשן לענייניים מדיניים של חטיבת החדשות בערבית בטלוויזיה, התפטר בשבוע שעבר, וביקש לחזור לתפקידו הקודם ברדיו. סגן מנהל החטיבה, ויקטור נחמיאס, שקל התפטרות. העורך הבכיר, עזרא בינו, עזב לא מכבר את הטלוויזיה מאותה סיבה. העילה היא אחת: מנהל המחלקה — יוסף בר־אל.

הלוי, שזכה לפופולאריות רבה ברחוב הערבי ובשטחים, תחת הכינוי הערבי עבדול בדייע יחיא, נימק את סרישתו ביחסו הגס של המנהל כלפיו. „איני נרתע מחילוקי דיעות ומקבלת מרות,״ אמר, „אבל בצעקות ועלבונות אי־אפשר לנהל מחלקה.״

ראש המערכת נחמיאס הודה במפורש: „כן, עבר ביני ובין בר־אל חתול שחור.״ את פרשת היחסים במחלקה תיאר נחמיאס תוך השוואה למהפכה במצריים: „היינו קבוצה של יוצאי מצריים, שנכנסו לטלוויזיה ועשו בה מהפכה. כתוצאה ממנה מוצאו כל העיראקים. אחר־כך התחלנו להסתכסך בינינו לבין עצמנו, משום שבראל החל להתנהג כראיס לכל דבר.״

יחסי אמון מועררים היו גם הסיבה להתפטרותם בעבר של גליה ואדי סופר והעורך הבכיר יעקב למדן, שעבר להיות מפיק תוכנית יש לי שאלה בערבית. מאוחה סיבה סולק לאחרונה גם הכתב הדרוזי פואז קאמל מדלית־אל־כרמל, שבסך־הכל הסליט באחת ההזדמנויות הערה ביקורתית כלפי הממונה עליו.

עובדי המחלקה הוותיקים, שלא הגיעו לידי עימות גלוי עם מנהלם, חוששים כי התפתחויות אלו יביאו בסופו של דבר למשבר אמון מצידו של קהל הצופים הערבי ולירידת הרמה של שידורי הטלוויזיה בערבית.

תדריך

● **פרט טלוויזיה** (יום ד׳ 31/5, 20.45) — הם — בעולם של 1990 שולטים הצעירים, בעוד הקשישים מבודדים במחנות ריכוז מרגע שהם מגלים סימן ראשון של חולשה ומחלה ועד ליום מותם. הם — הם אמנים יוצאי דופן בני הדור הישן, המבודדים בקוטג׳ מבודד על חוף הים ולא במחנה הכללי, כיוון, שאינם מתאימים לנורמות הסטאנדרטיות של המחשב האלקטרוני.

● **מאז הם חיים באושר** (יום ה׳ 1/6, 20.20) — המדינה ה־51 — השחקנית ג׳ודי גייסון מגלמת תפקיד של נערה היודעת יותר מדי ומהווה סיכון ביטחוני, מאחר שבטעות הגיע לידה מיסמך מסווג כסודי ביותר. אך האיש שנשלח לעקוב אחריה מתאהב בה ללא תקנה.

● **אהבת אם** (יום ו׳ 2/6, 21.15) — סרט טלוויזיה לפי הסיפור אשה בת 50 מאת סומרסט מוהם, אודות מורה אמריקאית הפוגשת בשעת חופשה קייצית בפלורנץ את טיטו (פיטר אינגן) הצעיר ממנה בכמה שנים טובות, נישאת לו, אך מסתבכת בקשרים רגשיים עם אביו האציל המקומי (רוזאנו בראצ׳י).

● **רחל** (יום א׳ 4/6, 21.10) — תוכנית תעודה על שנותיה האחרונות של המשוררת נגועת השחפת רחל. את שיריה מנתחים פרופסור האפרתי מאוניברסיטת תל־אביב והמשוררת דליה רביקוביץ.

קולנוע

שחקנים

מעולם הקולנוע אל העולם הבא

הם נפטרים אחד אחד. וכל פעם שזה קורה — כואב הלב מחדש. אצל הקשישים זה היה צפוי. אצל הצעירים זה בא בהפתעה. אבל בכל מקרה — צר לך.

דיים* מארגארט ראתרפורד. גב' מארפל הנצחית. אחת השחקניות הגדולות של הבמה הבריטית במאה־העשרים. בשבוע שעבר מלאו לה 80. אבל היא כבר לא חגגה אותו. כל המרץ, הכוחות והיוזמה — עזבו אותה על ערש־דווי. רק חוש־ההומור נשאר, אבל לא היה מי שיצחק. כי כולם ידעו שהיא גוססת, וזה היה עצוב.

עצובים מאוד היו גם ידידיו של הבמאי האמריקני פראנק טאשלין (59), שנפטר בהוליבוד. טאשלין היה זה שהוריד את דוריס דיי מן המסך ביגון שאולה: הסרטים הצחיקים שביים עבורה בכישרון

דיים ראתרפורד
גברת מארפל הנצחית

רב, היו נחותי־דרגה („הסירה בעלת תחתית הזכוכית"). המבקרים הרגיזו אותו תמיד. משום שהפריע לכשרונו הקומי של ג'רי לואיס למצוא פורקן אבסורדי ומטורף.

ובכל זאת — הוא היה מלך ה„גאגים' והסלאפסטיק של שנות החמישים והשישים. אצלו מירדף היה מירדף, צחוק היה צחוק, אבל עכשיו כבר לא יהיה מי שיצחק. כי מעט מאוד במאים יש להם את החוש לסוג הקומדיות המשגעות, בנוסח מק־סאנט. טאשלין היה אחד מהם, אבל עכשיו הוא מת. מהתקפת־לב.

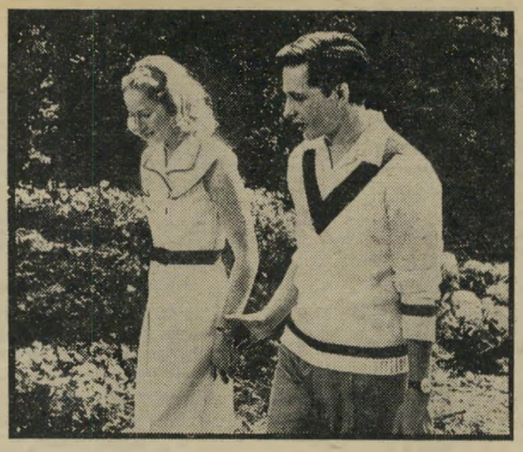
יותר צעיר ממנו היה דן בלוקר. בן 43. הוא היה רחב וגדול, והרשים את כל אמריקה, אירופה ואוסטרליה — ובכל מקום בו הוצגה הסידרה הפופולארית בונאנזה. הוא היה הוס קארטרייט במשך 14 שנה והפך למיליונר. עכשיו הכסף כבר לא יעזור לו יותר.

עוד יותר צעיר היה סטיב אינהאט. הוא נפטר בגיל 37. הוא הספיק לביים הרבה סרטים, כי לפני כן היה שחקן ועשה הרבה תפקידים של הגבר הרע והקשוח. הסרט החשוב ביותר שסטיב עשה, נקרא השור המסוכן, והוא יצא בימים אלה אל המסכים בניו־יורק. הביקורת לא אהבה את הסרט וקטלה אותו. כנראה שאצל מבקרים לא מקובל, שלא מדברים רע על אדם שנפח את נישמתו. סטיב אינהאט עשה את זה באמצע פסטיבל קאן. מהתקפת־לב.

זוכרים את הסרט הבלתי־נשכח האדמה הטובה? ביים אותו סידני פראנקלין. גם הוא נפטר בשבוע שעבר. הוא היה הקשיש בחבורה. בן 80. בתחילת הקאריירה — שיחק בסרטים של דיוד וורק גריפית. בשיא הקאריירה — זכה באוסקר על הפקת גברת מיניבר הנפלאה (1942). בסוף הקאריירה — שכב זמן רב מחוסר־הכרה, עד מותו לפני שבוע, בסאנטה מוניקה. הוא באמת כבר היה זקן.

* התואר הנשי המקביל ל„סר" הגברי.

גן הבאושים

סאנדה וקאפוליצ'ין: איפה הקשר?

הגן של פינצי קונטיני (גורדון, תל־אביב, איטליה) — מה שקרה ל„גן של פינצי קונטיני", קורה בדרך־כלל לעיבוד בלתי־זהיר של יצירת־מופת של הקולנוע. אם לא היתה זו יצירה דגולה — ספק אם למישהו היה איכפת. אבל כשנוטלים את הרומאן של ג'ורג'יו בסאני, שהוא מלא כאב, עוצמה והתרפקות על גאוותה ועושרה של יהדות פוארה באיטליה; תיאור מרטיט של הדיקאדנט המנטאלי, כאשר שואת מלחמת העולם השנייה משלימה, פיזית, את הכחדתם של יהודי פוארה; כשנוטלים את סיפור האהבה בין הנער הבורגני והנערה האריסטוקראטית ומעמידים אותו במרכז הסרט, מתעלמים מכל ההקשר עליו מובאת הנימה הרומאנטית — הרי שבאמת קשה לקבל את הסרט של ויטוריו דה־סיקה.

דה־סיקה הפסיק מזמן להיות הניאו־ריאליסט המצוי, אם כי הוא עדיין רצוי מאוד בכל פינה בעולם. ב„גן של פינצי קונטיני" הוא חוזר על התיאור המלודראמאטי־רומאנטי שהעניק למיספר סרטים לפני כן („הנאהבים", „החמניה"). תיאור זה כולו פיוט, רוך, נשמה — המורכבים בעיקר בעזרת צילומים מקסימים של אניו גארנייריי ומוסיקה בנוסח שופן, שכתב מנואל דה־סיקה — אך ללא אהבה.

אבל דבר לא נעזר בפיתוח הדמויות: באשמת התסריט, שנכתב ועובד מיספר פעמים על־ידי מיספר תסריטאים, ושבסאני התכחש אליו בתרועות חצוצרה — נשארים הגיבורים מיקול (דומיניק סאנדה), אחיה אלברטו (הלמוט ברגר) וג'ורג'יו (לינו קאפוליצ'יו) חיוורים, ערפיליים ושטוחים כנייר לבן. זוהי הסיבה גם מדוע אף אחד משלושת השחקנים המוכשרים הללו לא הצליח להתרומם מעל לדרגת מישחק כמו־חובבנית.

לכן, גם אם נוותר לעיבוד המסורס שנעשה לסיפורו של בסאני, הרי שגם את סיפור האהבה נוסח יחדות פוארה, קשה לקבל: הדמויות זרות, רחוקות, לא נוגעות לנו כלל. למרות ה„טאצ' היהודי של הסרט, הוא מתנהל ברובו על מי־מנוחות מרדימים, להוציא את הסצינה האחרונה, שבה מובלים היהודים אל מחנות־ההסגר, ותחנתם הראשונה היא בית־הספר בו למדו פעם מיקול וג'ורג'יו.

דה־סיקה חובש כאן בבת־אחת את כתר הפאר שלו: זוהי סצינה מזעזעת, בנויה על־פי כללי הניאוריאליזם בדקדקנות מרובה, כשלהרגשה הפאטטית שלנו כיהודים מוסיף ה„קדיש" המר והצובט את הלב. זוהי סצינה שלא תישכח מזכרונכם זמן רב, ותישאר הפרח היפהפה היחיד בין הקוצים, הדרדרים והבאושים שצימח ה„גן של פינצי קונטיני".

אהבה שהתייבשה

החתול (בן־יהודה, תל־אביב, צרפת) — שיהיה ברור מראש: ההמלצה על הסרט אינה נובעת ממיבנהו או מתוכנו. היא נובעת אך ורק מכוחם של זוג שחקני־ענק, החוזרים ב„טריומף" מרשים ומהמם, בסרט עצוב ונוגה: ז'אן גאבן וסימון סיניורה.

„החתול" מבוסס על סיפורו של ז'ורז' סימנון, וזהו אינו עוד רומן בלשי, כפי שסברו רבים שצפו על קופות הקולנוע — ותתאכזבו. זהו סיפור אינטימי, מופנם, שקט מחוץ — אך סוער מבפנים. סיפור על אהבה שחלפה ואינה עוד. אהבה שהתייבשה והצטמקה לאיטה במשך שנים, ומותירה את שני בני־הזוג הזקנים בבדידות נוראה.

ז'אן גאבן, פועל בבית־חרושת לשעבר ועתה בפנסיה, מנסה להימלט מן הבדידות באמצעות חתול־רחוב שהוא מאמץ. הדבר אינו לרוחה של סימון סיניורה, החושבת שאהבת החתול גוזלת את אהבתה. סיניורה משכיחה את עצבית המרוטים בשתייה. היא חולת־לב והשתייה מסכנת את חייה, אבל הגיל עשה את שלו. היא אינה עוד לולייניית קירקס מפורסמת, שנפלה ונשארה נכה לכל חייה. היא אשה נרגנת, רוטנת, מעצבנת — ובשל כך גם רחוקה, מנוכרת כלשהו, זרה ולא אהודה. זה לא מפריע לה להפגין מישחק מעולה.

אבל במרכז עומד ז'אן גאבן. אריה אדיר, שלעומתו נראים כל כוכבי צרפת כאווזים מכרכרים. הוא ממעיט לדבר. אבל כל מבט, כל זיק, כל תנועה קלה בפניו — מדברת יותר משלושים רפליקות.

גאבן וסיניורה: במקום אשה, חתול

זהו התפקיד הטוב ביותר שהיה לגאבן בעשרים השנים האחרונות. הבימוי של פייר גארנייה־דפר הוא שקט, בעל קצב איטי, כשהוא מדקדק בפרטי־פרטים בכל הנוגע לצד האנושי־אישי שבפרשת יחסי גאבן־סיניורה.

כל מי שרוצה לראות איך הוא עלול להיראות בגיל שישים — שיילך ויראה את הסרט. כל מי שרוצה להתפעל ממישחק מרשים ואדיר בעוצמתו ובכאבו — שירוץ מהר אל אולם הקולנוע, לפני שהסרט ירד. חבל שתחמיצו.

תדריך

תל־אביב

★ **כוחם היו בניו** (אלנבי, ארצות־הברית) — פול ניומן ביים מלודראמה משפחתית על־פי סיפורו של קן קייזי, לפעמים תחושה נפלאה. בימוי מכוון וסלקטיבי. מישחק מצויין של פול ניומן, הנרי פונדה, ריצ'ארד ג'קל ולי רמיק.

★★ **היהלום הזוהם** (תל־אביב, ארצות־הברית) — מירדפון אחרי יהלום יקר שהלך לאיבוד באמצע השוד. הומור טוב, בימוי מבריק של פיטר ייטס (בוליט). עם רוברט ראדפורד וג'ורג' סיגל. זירו מוסטאל. רע ותיאטרלי.

● **החתול בעד תשע הזנבות** (צפון, איטליה) — בל תיגררו אחר הבלות משטה זו. סרט מתח (?) עקר ומשעמם להחריד.

★★★★ **הקונפורמיסט** (תכלת, איטליה) — קייס' פסיכולוגי משומש כבסיס לפעילות פוליטית פאשיסטית. ביימוי מבריק, עשיר, מגוון ומורכב של ברנארדו ברטולוצ'י. הגאון האיטלקי התורן שהתממסד. מישחק מרשים של ז'אן לואי טריניטיניאן, דומיניק, סאנדה ו־סטפאניה סנדארלי. אסור להחמיץ!

חיפה

★★★ **האריי המזוהם** (מירון, ארצות־הברית) — סרט אלים ואכזרי, על לכידת רוצח מסוכן. בימוי וירטואוזי. מעמיד בסימן שאלה כמה מחוקי היסוד של ארצות־הברית. הסרט הטוב ביותר של קלינט איסטווד.

ירושלים

★★★★ **ריציחות קטנות** (ירושלים, ארצות־הברית) — סאטירה מעוותת וקריצונית, עם דמויות שהן קאריקאטורה המשרטטת את אימי החברה האמריקנית. האוכלת את יושביה. הסרט הטוב ביותר של אליוט גולד. בימוי קורקטי של אלן ארקין.

★★★ **ד"ר ז'יוואגו** (סמדר, ארצות־הברית) — פאתוס ופיוט, רומאנטיקה ומרחב, בערבוביה נפלאה של צליל וצבע, על פי הרומן המפורסם של פאסטרנאק. בימוי: דוד לין.

במדינה

משטרה

לאט לאט

ולא בטוח

יושבי קפה ורד ברחוב דיזנגוף בתל־אביב התבוננו בבהלה ניכרת בגבר גבה קומה כבן חמישים שחצה בריצה את בית־הקפה ומיהר לעבר הטלפון שעל הבר, כשהוא זועק: מישטרה! מישטרה!

בדברו לשפורפרת הסביר לשוטר: „שמי אברהם בנטל, אני עברתי עכשיו בשדרות קרן קיימת ואדם אחד תקף אותי. בואו מהר.“

איש המשטרה הבטיח לשלוח מייד ניידת ובינתיים סיפר בנטל הדור הלבוש ל־יושבי בית הקפה שהוא בא מארצות־הברית, כתושב חוזר.

מהו שיא האיטיות? כעבור 25 דקות ארכות הגיעה ניידת מנפת־צפון, ה־נמצאת 100 מטר מבית הקפה.

„איפה התוקף?“ שאל השוטר המאוכ־זב, כמו קיווה למצוא את האיש אחז וכפות מתחת לשולחן בית הקפה. לאחר דין ודברים הסכים השוטר לקחת את בנטל לסיור בסביבה, אולי יתגלה המכה.

ואמנם לאחר כמה דקות של סיור ניגש בנטל לגבר שישב בחברת אשה כבת שלושים וחמש בבית קפה והצביע: „זה האיש!“

השוטר שאלו: „אתה מכיר את המתלו־נן?“ והאיש אמנם הודה. „אתה תקפת אותו?“ המשיך השוטר לשאול. „כן.“ „למה?“ „תראה,“ הסביר האיש, „מזה שעה הוא מסתובב אחרינו, הוא התחיל ללכת אח־רינו ברחוב אלנבי ועקב אחרינו עד כאן. פה התישבנו והוא התישב מולנו. נמאס לי ודחפתי אותו ממני.“

בנטל הכחיש כמובן הכל, והשניים נל־קחו אחר כבוד לתחנת־המישטרה.

מה שנשאר סתום בכל הפרשה הוא, כמה לאט חייבת ניידת־מישטרה לנסוע כדי לעבור מרחק של כ־100 מטר ב־25 דקות?

עסקים

סופרים מוכרים

את עצמם

הרעיון של „רכוש ספר מידי המחבר“ צץ לראשונה בראשו של יעקב גרוס (23), סטודנט לסיפרות ויפאנית, שהוציא בהוצ־אה פרטית ספר שלישי, בשם מלך השעות.

„במקום שהאחרים ירוויחו עלי, החלטתי להרוויח לבד,“ החכים גרוס כבר לפני שנה. הוא הקים או דוכן, ועמד בשבוע־הספר כשהוא מכריז על מרכולתו העיונית לפני עם הספר. עקבי ברעיונו, הגיע לכיכר מלכי־ישראל גם השנה והציע למכירה את ספרו בשלוש ל“י החתיכה.

אם חשב כי יעמוד לבד שנית, ציפתה לו הפתעה. מוסי בהרב, משורר ושחקן, אשר חזר ארצה מארצות־הברית שבועיים לפני שבוע־הספר, זכה לאותה הארה. גם הוא הביא דוכן והציע את ספר שיריו ובהם דגים יאמרו אהבה בחמש ל“י + כריכה קשה.

בערב השני של השבוע הצטרפה ל־שניים צלע נשית: נורית ברצקי, הידועה יותר כעיתונאית, הציעה למכירה ספר־שירים וספר־ילדים דימיוני בשם לומפומ־פוס. אלה ברקת, כתבת העולם הזה, צירפה גם היא ארגז משלה, ממנו שלפה לכל דיכפין את סיפרה הראשון, אל שום מקום.

מגן אישי. ביום השלישי לשבוע גדלה פינת הספר־מכר. אפרים רימון, משורר למבוגרים ולילדים, הביא שולחן של ממש, מעליו הציע שניים מספריו. כמוהו ראה וכן עשה יצחק כהן, משורר, צייר ופסל, אשר הציע למעוניינים שירים ראשונים שנכרכו בשם הבהיר והאסוציא־טיבי: סופלידא 69.

בין לקוח ללקוח החליפו השישה רש־מים ורווחים. בסוף שבוע הספר היה ברור כי המעשה הספונטאני הוא תחילתו של עיקרון: „אנחנו נתחיל להכריז על תאריכים קבועים במשך השנה, בהם נקיים את יום הספר המקורי,“ החליטו. „במקום שהספר ייעלם על הדוכן של המפיץ או המוציא־לאור, נבליט אותו על ידי המכי־רה האישית ובעזרת המגע האישי בין הקונה לסופר.“

דפילטור „לון“ פועל על בסיס השיער מבלי לפגוע בעור, הוא ממיס את השיער ומשפיע על שורשיו באופן המונע צמיחה חוזרת מהירה של שיער הרגליים.
השימוש בדפילטור „לון“ אינו גורם לכאבים ואינו מלווה ריח רע.
ככל מוצרי „לון“ כן גם הדפילטור מבוסס על חומרים טבעיים מים-המלח וממעינות זוהר הידועים בהשפעתם הברוכה על גוף האדם.

„דפילטור לון“ הוא התכשיר הטוב ביותר. הנמצא כיום בשוק. להורדת שיער.

להשיג בפרפומריות הנבחרות, נציגות יופי „לון“ וברשת חנויות השק“ם

lon

קץ לבושה!!

בכדי לקנות אמצעי מניעה, אינך צריך להתבייש.

אמצעי מניעה פאר תוצרת אירופה, במחירי הפתעה. פרוספקט חינם.

ו נ ו ס, ת.ד. 29101, תל־אביב

למד לשיר ולנגן

במכון להכשרת זמרים/ות וגיטריסטים הכנה לבחינות כניסה ללהקות צבאיות, ארגון הופעות ופסטיבלים לקידום זמרים צעירים בתנהלת

צבי כספי

בפרטים:
מכון הזמרים
הירקון 51, טל. 58184
תל־אביב

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל“י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
ס י ג נ ל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל־אביב,
טל. 625459, 615362

הכנסת בעיון

מאת אורי אבנרי

24 - 22 במאי 1972

„הציבור הזדעזע נוכח הידיעה ש...“

שוב נפלה עלינו החובה להביא לדיון בכנסת עניין שהממשלה לא היתה מעוניינת להעלותו.

ברגע שנתקבלה הידיעה על החלטת ועדת־ויתקון לשלם 524,750 ל״י לפרקליטים שהופיעו בפניה, הגשנו הצעה דחופה לסדר היום: „עיכוב התשלום של שכר טירחת עורכי־הדין, שהופיעו בפני ועדת־ויתקון.“

נימקנו זאת כך: „הציבור הזדעזע נוכח הידיעה כי הוועדה, יחד עם נציג הממשלה, קבעה לעורכי־הדין שכר־טירחה בסכומים שנקבעו. השכר שנקבע לישיבה אחת שווה כימעט לשכרם של חברי־הכנסת במשך חודשיים, ולשכרם של מועלי־השימורים במשך ארבעה חודשים.

„אם לא יבוטל הדבר, תיקבע דוגמה שלילית ביותר לעיני המדינה כולה. לפיכך אני מציע שהכנסת תדון בעיקרון שעל פיו נקבע שכר זה, בטרם יבוצע התשלום, ועל כן הדבר דחוף ביותר.“

מייד הגישו גם סיעות אחרות הצעות, והכדור התחיל להתגלגל.

לא הסתפקנו בכך, והגשנו באותה שעה שאילתה לשר־המישפטים. תבענו־חסבר מפורט מעל דוכן הכנסת.

■ ■ ■

במיסגרת של שאילתות העלינו חשבוע כמה נושאים אחרים. בין השאר:

- **דברי השגריר בן־נתן על פעולות צרפת נגד ישראל.**
- **ממחלוקת בין חיים בר־לב וראשי ההסתדרות, בעיקבות דברי בר־לב שמיפעלי ההסתדרות מועדפים על פני מיפעלים אחרים. ביקשנו ממנו להסביר ולנמק טענה זו.**
- **פעולת הצנזורה הצבאית לגניזת פרטים בפרשת פיתחת־רפיח.**
- **הפירסומים על עברו הפרו־נאצי כביכול של גונאר יארינג, וחקשר של ישראל לפירסומים אלה.**
- **העלאת שכרם של יעקוב פלד ויעקוב חושי, מנכ״לי חברת החשמל, ל־5000 ל״י לחודש, ערב פרישתם, כדי להעלות את סכום הפנסיה שלהם.**
- **מכירת קרקעות המדינה בגבעתיים במחיר כוזב.**
- **פרשת חדירה המפורסמת של זנבר, נגיד בנק ישראל.**

הפשע גואה - מה עושה הכנסת?

כאשר גואה בארץ גל הפשיעה האלימה, מהו תפקידה של הכנסת?

נאמתי בחודשים האחרונים כמה פעמים על נושא זה, כדי לחזעיק את הכנסת. מסרתי מעל הדוכן מידע על כנופיות שוד ורצח הפועלות בארץ ואפילו שמות.

אך זאת לא היתה הפעולה העיקרית. לפני כמה שבועות שלחתי ליו״ר ועד־הפנים, מרדכי סורקיס, מיכתב בו ביקשתי ממנו לכנס את הוועדה לדיון בל־תי־שיגרתי על נושא זה.

חדבר לא נתקבל על־ידי המישטרה בשימחה. כל חדיון לבש צורה של הצגת שאלות לשר ולמפכ״ל, וחם ענו עליהן בצורה די נרגזת, כאילו כל דאגה בשטח זה מעליבה את המישטרה, ואת ראשיה אישית. חם גם סירבו למסור מידע של ממש של פעולת המישטרה.

אחרי שתי הישיבות, חרצתי מיכתב ליו״ר הוועדה, ובו חעליתי טענה יסודית. חיא מטילה אור על כל חבעייה של פעולת ועדות הכנסת:

מר סורקיס חנכבד,

אני פונה אליך בעניין זה בכתב, מפני שלדעתי מחייב העניין מחשבה ושיקול־דעת יסודי ביותר.

לפני חודש ביקשתי ממך לקיים בוועדת־הפנים דיון על מצב הפשיעה בארץ, בעיקבות מידע מיוחד וסודי שהגיע לידי. הואלת בטובך לזמן דיון כזה, אך לדעתי החשיבה הדיון עצמו את מטרתו כליל.

התכוונתי למסור לוועדה מידע מוסמך, ולבקש את הוועדה להזמין אליה כמה מומחים בעלי מידע בשטח זה, ובכלל זה איש אחד או שניים המצויים היטב בעניניי העולם התחתון, שהודיעו לי שהם מוכנים להסתכן ולמסור מידע זה בישיבה סגורה של הוועדה. כוונתי היתה שהוועדה תשמע את המידע הזה, בנוסף על המידע של המישטרה, ובצורה זו תוכל הכנסת לגבש לעצמה דעה משלה, הן כגוף המפקח על הרשות המבצעת, הן כגוף האחראי לחקיקה.

תחת זאת בא שר־המישטרה יחד עם המפכ״ל וקציניים בכירים אחרים, הקשיב לשאלות ומסר תשובות. מובן שבמיסגרת זו אין כל אפשרות להעלות את הבעיות ואת המידע. התשובות היו שיגרתיות ומרגיעות, ולא היה בהן כדי למצות את הנושא, ולוא אף בחלקו.

מתעוררת כאן שאלה פרלמנטרית, ואולי אפילו קונסטיטוציונית, לגבי תפקידה של הכנסת כגוף המבקר את הרשות המבצעת. האם היא ממלאה את תפקידה בהצגת שאלות לשרים ולפקידים, כשאין באפשרותה להשוות את תשובותיהם למידע אחר, לחקור את הדברים לעומק, וליצור לעצמה תמונה עצמאית?

דעתי היא שהתשובה היא שלילית. במיקרה זה הצעתי שוועדת־הפנים תמנה ועדת־מישנה, שתתמסר באופן יסודי ביותר לנושא זה, המדאיג את הציבור כולו והנוגע לאיכות חיינו. הייתי מציע שוועדה זו תמנה לעצמה פרקליט־חוקר (עורך־הדין אמנון זכרוני, שריכז בידיו חלק מן המידע הזה, היה מוכן להתנדב לתפקיד זה ללא תשלום), תזמין את המומחים והמודיעים המוכנים להופיע בפניה, ותגיש דו״ח למליאת הוועדה.

מובן מאליו שאין המישטרה חייבת למסור לכנסת מידע על חקירות ספציפיות, ואין הכנסת צריכה לבוא במקום בית־המשפט והתביעה הכללית. אך יש לכנסת תפקיד משלה, בשטח זה כמו בכל שאר השטחים הממלכתיים, ואין הנוהלים הקיימים מספיקים למיליוני כראוי.

העתקות של מיכתב זה שלחנו ליו״ר הכנסת, לשר־המישטרה, למפכ״ל, וליועץ המישפטי של הממשלה. יתכן שבהזדמנות זו נגיע סוף־סוף לבירור השאלה: מהו, בעצם, תפקיד הכנסת לגבי מישרדי הממשלה?

„הכנסת מתנגדת לתאונות דרכים!“

לרגע התפתיתי להגיש לכנסת הצעת־החלטה כלהלן: „הכנסת מתנגדת לתאונות־דרכים.“ החצעה היתה נדחית, כמובן, פה אחד, באופן שיגרתי. אבל היא היתה משקפת, פחות או יותר, את תוכן הנאומים בוויכוח על ריבוי תאונות הדרכים. כל הנואמים התנגדו בחחלט לתאונות, והכריזו על כך בפאתוס רב.

כשעליתי לדוכן, לקראת סוף הדיון, התרכזתי בעניינים מעשיים, שגרמו בכמה מיקרים לדו־שיח ענייני ביני ובין סגן שר־התחבורה, גד יעקובי — דבר נדיר למדי בכנסת, שבה התרגלו הכל למונולוגים.

דירה לכל זוג!

הצעת סיכום

לדיון על סקירת שר־השיכון מטעם סיעת העולם הזה — כוח חדש

הכנסת מכריזה —

שלכל זוג צעיר בארץ הזכות לדיור חוגן, בתנאים כלכליים התואמים את רמת הכנסותיו.

הכנסת קובעת —

שלכל אדם שגדל בארץ יש אותן הזכויות כמו לעולים החדשים, המצטרפים אל החברה הישראלית.

הכנסת מטילה —

על הממשלה לבנות לאלתר את כל יחידות־הדיור הדרושות להגשמת עיקרון זה, ולהשכירן לזוגות צעירים בשכר־דירה מדורג, בגובה של רבע מהכנסתם נטו של בני המשפחה הגרים בדירה — או למכרן למי שמבקש זאת, בתנאים כלליים מקבילים.

הכנסת מחליטה —

להקים את מישרד־חבנייה, שיבוא במקום מישרד־השיכון, ושבו ירוכזו כל האמצעים, הקרקעות והסמכויות, הדרושים לביצוע יעיל של משימה סוציאלית מרכזית זו.

(הצעה זו נדחתה על־ידי הכנסת ביום 23.5.72, כשרק סיעתנו מצביעה בעדה.)

חנה כמה נקודות שתעליתי:

• חגורות בטיחות:

אורי אבנרי: ...עדיין אין בארץ החובה להשתמש בחגורות־הבטיחות לפחות בכבישים הבינעירוניים. איני מבין, אדוני סגן שר־התחבורה, מדוע אין לכם דם להנהיג זאת!

יהונתן יפרח: חבר־הכנסת אבנרי, אתה חוגר חגורות־בטיחות?

אורי אבנרי: תמיד. הייתי חושב את עצמי אידיוט מושלם, אילו יצאתי לכביש מבלי לחגור חגורת־בטיחות. הייתי מרגיש את עצמי כמו חייל היוצא לקרב בלי רובה.

זהו ממש טימטום. אין כל אי־נוחיות בחגורת־הבטיחות. אני חוגר חגורה כזו מזה שנים. אינני מסוגל להכין נהג שאינו חוגר אותה, כאשר אתה מכין בפגיעות חוא כליך עצום!

גד יעקבי: ראשית, אני חושב שאתה בהחלט צודק בדיאגנוזה. 30% מכלל התאונות היו נמנעות מבחינת תמותה אם כל הציבור היה חוגר חגורות בטיחות.

שנית, מעטות המדינות בעולם — ודומני שרק שתיים — שהנהיגו חובת שימוש בחגורות בטיחות, מתוך קרוב ל־250 מדינות, אם מביאים בחשבון את כל מדינות־הבת, כמו ה„סטייטס“ בארצות־הברית.

שלישית, יש הצעה כזו במשרד התחבורה, ורבים מצדדים בה, אלא שיש חששות בגלל אי־היכולת לאכוף הוראה זו, לטענת המשטרה, כאשר אין רואים זאת. הנושא הזה טעון עדיין הסברה וחינוך.

אני, כשלעצמי, באופן אישי, אומר שנצטרך להגיע לכך תוך שנה־שנתיים.

אורי אבנרי: אני שמח על כך.

אגב, הסיבה שבגללה אין עדיין חובה לחגור חגורות־בטיחות באמריקה, היא קאפיטאליסטית גרידא. ה„לובי“ הגדול של יצרני־המכוניות, המהווה כוח עצום, איננו

מעוניין בכך. הוא חושש שזה יעורר פחד ורתיעה בפני רכישת מכוניות. קראתי מחקר רציני על נושא זה.

אין מנוס מזה, מוכרחים להגיע לאכיפת הוראה כזו, גם בדרך של השלת קנסות קטנים יותר על עברייני־תנועה שהשתמשו בחגורות, והקטנת פרמיות הביטוח שהם צריכים לשלם.

• מיתקני־בטיחות במכוניות:

אורי אבנרי: ...העניין הזה כבר הפך לפיזמון חוזר אצלי, כמו עניין חגורות־הבטיחות.

נעות בכבישי־הארץ אלפי מכוניות, שאסור להשתמש בהן בארצות ייצורן.

קצרה בינתי מהבין איך אתם סובלים זאת.

אדוני סגן השר, אתה יכול ללכת למיגרש של מכוניות חדשות, ותמצא שם מכוניות אמריקאיות הנושאות כתובת: „לייצוא בלבד.“ מדוע?

באותן מכוניות אסור להשתמש בארצות־הברית, מפני שחסרים בהן מתקני־בטיחות, שהם חובה חוקית בארצות־הברית — הודות לערבי אחד ששמו ראלף נאדר, יוצא סוריה, שחולל את המהפכה הזאת.

מדוע אנחנו מרשים להשתמש בארץ במכוניות אמריקאיות, שבאמריקה אסור להן לנוע?

אמרתי דבר זה לעזור וייצמן, כשהיה שר־התחבורה, הוא התעניין, אבל לא יצא מזה שום דבר.

גד יעקבי: קבענו שבמכוניות המיובאות לישראל מחייב תקן־הבטיחות המקובל באירופה המערבית. זה נקבע לפני חמישה חודשים.

לעניין זה התמנה צוות, בראשותו של פרופיסור שטוקר מהטכניון, מהפקולטה להנדסת מכונות, ולפני שבוע הגיש את הדו״ח שלו.

מכאן ואילך כל אישורי מישרד־הרישוי, וכן אישורי ייצוא על־ידי משרד התחבורה לייבואני כלי־רכב, יהיו בהתאם למיפרטים שהמליצה עליהם אותה ועדה, שהינחתה אותה רמת הבטיחות המחוייבת במערב אירופה.

אי־אפשר לקפוץ בבת אחת לרמה אמריקאית, כי זה ייקר כל מכונית ב־4000 או 5000 לירות.

אורי אבנרי: אני שמח על זה. אבל, עם כל הכבוד, אני חושב שלפחות לגבי מכוניות אמריקאיות

לבטל מ"יד את שכר־הלימוד!

בשיא שביתת הסטודנטים הגשתי הצעה ל־סדר־היום. מכיוון שהיו כמה הצעות כאלה, הח־ליט יגאל אלון למסור הודעה מטעם הממשלה — אך רק אחרי סיום השביתה.

בוויכוח זה היינו הסיעה היחידה שתבעה לבטל כליל ולאלתר את שכר־הלימוד באוניבר־סיטאות. בכך מילאנו שוב את התפקיד שנטלנו על עצמנו: לזרוע רעיון חדש ועקרוני — בבחי־נת „שלח לחמך על פני המים" — מתוך בי־טחון שברבות הימים יתקבל ויתגשם.

אורי אבנרי: אף שאני מחייב בדרך כלל ניתוח לאחר המוות, לא אעסוק בניתוח אחר־המוות של השביתה שהיתה.

חלק מהדברים שנאמרו היום מעל דוכן זה, מפי דוברים שונים, נשמעו בעיני כאילו נגאמו לפני אלפיים שנה. ולא במיקרה: בעשרים השנים האחרונות חלו בעולם שינויים שאינם נופלים מהשינויים שחלו בכל אלפיים השנים שלפני כן, ואילו המימסד הפוליטי בארץ (וגם בארצות אחרות) רחוק עדיין מלתפוס את השינויים העצו־מים, שחוללו מהפכה בכל תחומי החיים.

תפיסותיו של המימסד מפגרות בדור אחד אחרי השינויים.

שכר הלימוד: מיותר!

הקשבתי לדברי השר בתימהון גובר והולך.

על מה כל הוויכוח? מהו גודלו של כל האובייקט הזה, ששמו שכר־לימוד?

התקציבים של כל האוניברסיטאות יחד מגיעים ל־590 מיליון לירות בשנה. בתוך זה מהווה כל שכר־הלימוד המשתלם כיום 41 מיליון לירות.

כל שכר־הלימוד המשתלם על־ידי כל הסטו־דנטים במדינת ישראל כיום אינו מגיע אפילו כדי 6.5% מתקציב האוניברסיטאות!

מאיר אביזוהר: זה לא כסף.

יגאל אלון: אם כן, מה הרעש?

אורי אבנרי: זהו מה שאני שואל אותך, כבוד השר, ובמגמה הפוכה מזו המשתקפת בשא־לתך: מה הרעש?

מדובר כאן על שכר־לימוד, המכסה פחות מ־7% מהוצאות החינוך הגבוה בארץ. שכר־הלימוד מכסה בסך הכל בין 6% ל־20% מההוצאה שמוציאה אוניברסיטה על סטודנט. זאת אומרת שמדובר על חלק קטנטן מהוצאות החינוך הגבוה בארץ. לגבי החלק הזה השאלה היא: מה הרעש.

אני מקבל את השאלה. זוהי שאלה טובה מאוד. לגבי הסטודנט מהווה שכר־הלימוד הי־צאה כבדה. לגבי המדינה, זהו חלק קטנטן מהו־צאותיה על החינוך הגבוה, וחלק אפסי של כדי תקציבה.

להכריח כל צעיר ללמוד!

בא כבוד השר, יחד עם כל חסידי שכר־הלימוד ה־מודרג, ומציג עיקרון אידיאולוגי: אם אנו משחררים את העשירים והאמידים מתשלום שכר־לימוד, הרי זה עוול סוציאלי, כי אז ישלם כל הציבור בעד שכר־הלימוד של בני־העשירים. לכן יש להשאיר את שכר־הלימוד המדורג. העניים לא ישלמו, בני־העשירים ישלמו.

אולם אם נבחן עיקרון זה לגופו, נראה ש־זוהי אידיאולוגיה מרושעת מאוד. על פי אידי־אולוגיה זו, יש לבטל את חינוך־החינם בכל הגילים.

יגאל אלון: אני מבין שאתה נמנה עם העשירים.

אורי אבנרי: לצערי, איני נמנה עם ה־עשירים.

אני שואל: מה ההבדל בין האוניברסיטה לבין בית־הספר היסודי?

אותו עיקרון נכון לגבי כיתה א' כמו לגבי כיתה י"ב, כמו לגבי לימודי ב. א.

אין כל הבדל, אלא אם כן סבור השר — וזהו, אדוני השר, מה שמדאיג אותי! — שיש הבדל מהותי בין חינוך יסודי לבין חינוך אוניברסיטאי.

זה מדאיג אותי, משום שכך אנחנו חוזרים 100 שנה אחורה, ואומרים: החינוך היסודי, המייצר פועלים שחורים לבתי־החרושת, כדאי למדינה, אותי צריכה החברה לממן, זה צריך לחינתך חינם ולכך. אך החינוך האוניברסיטאי הוא לוקסוס, והתלמיד חייב לשלם בעדו.

האם החינוך האוניברסיטאי הוא לוכסוס? האם אין כאן דוגלים הכל, לפחות מן השפה ולחוץ, בעיקרון שחובת המדינה היא לתת לכל אדם את התפתחותו המכ־סימלית בתחום כישוריו?

הכל דוגלים בעיקרון זה, למראית־עין!

יגאל אלון: אתה חוזר על נאומי מלפני חודשיים.

אורי אבנרי: ייתכן שאני חוזר על הנוסח המדוייק של נאומך. הכל דוגלים בזה. השאלה היא: היכן היישום של עקרון זה, כבוד השר?

יצחק ה. קלינגהופר: האם לא היית יכול להחזיר את ההלוואה?

אורי אבנרי: מייד אגיע גם לנקודה זו.

אני דוגל בביטול מוחלט של שכר־הלימוד. אני דוגל בתתן דמי־מחיה לזקוקים לכך.

אני מהפלא לכל רעיון ההלוואה", ואני מתפלא על התפעלותו של הנואם שקדם לי, שראה בזה דבר גדול ויפה.

אין להטיל זאת על אדם, בראשית דרך חייו. גם אין בזה שום צדק.

אם נותנת החברה לאדם את האפשרות למצות את מיזא יכולת התפתחותו, עליו לי־מוד אוניברסיטאי, ואם הודות לכך הוא מת־קדם בחיים ומשתכר יותר, הוא ישלם את המגיע ממנו בצורת מס־הכנסה.

זהו עיקרון סוציאלי יסודי — כל אדם ישלם לפי הכנסתו. אדם כזה ישלם מס־הכנסה גבוה יותר בעתיד.

סטודנטים בקמפוס בירושלים (בעת כיבוש הסינאט)

„מה הרעש?"

אין זו רק חובת המדינה כלפי האזרח, הזכאי לפיתוח כל כישוריו — זוהי גם חובתה של המדינה כלפי עצמה.

לא נעמוד בתחרות, כמדינה וכחברה, ולא נחזיק במקומנו בשורה הראשונה של החברות הטכנולוגיות המתקדמות, אם לא נמריץ כל אדם מוכשר לעבור לימודים גבוהים, אם לא נכריח כל צעיר כזה ללמוד ולהשתלם.

המדינה מעוניינת בזה יותר מן הצעיר עצמו!

גם ההלוואה היא פסולה!

אם אמשיך בדרך מחשבה זו, אגיע למסקנות מרחיקות־לכת מאד — שבעיני אינן מרחיקות־לכת כלל.

בעיני זהו המינימום, ולא המכסימום: יש לבטל את שכר־הלימוד בכללי — גם באוניבר־סיטאות וגם בטכניון.

יותר מזה. יש להרחיק לכת, ולשלם לכל סטודנט הזקוק לכך דמי־מחייה.

שלמה יעקב גרוס: איך זה בארצות־הברית?

אורי אבנרי: כאשר אני הייתי בגיל הזה, אילו היה קיים מישרד־החינוך. אבל אילו היה קיים אז שר־חינוך שהיה מציע לי חינוך בלי שכר־לימוד, גם אז לא הייתי יכול ללכת לאוניברסיטה, וגם לא לבית־הספר התיכון, כי היה עלי להשתתף בפרנסת המשפחה.

בשכבות העניות, לא די בלימוד־חינם. חינוך־חינם הוא חסר תוכן בשכבות אלה, אם אין משלמים לתלמידים את הדרוש להם כדי להתקיים בתקופת הלימודים.

ואז לא יחזיר את אשר הושקע בו, אלא ישלם באותה שנה את הוצאות־החינוך של הסטודנטים שילמדו אז.

מחנה חמוש ומפגר?

העניין כולו נוגע, כמובן, לסדר־העדיפויות של המישטר — של כל מישטר.

יתכן ששר־החינוך־והתרבות מסכים איתי בסתר ליבו, שחלוקת העדיפויות אצלנו רחוקה מלהתאים למדינה שאנחנו רוצים בה, לחברה טכנולוגית מתקדמת ומפותחת.

אנחנו מוציאים הון־תועפות על תקציב־הביטחון, ש־עליו אין לנו, למעשה, פיקוח אמיתי.

כעוד דור עלולה המדינה להיות מעין מחנה צבאי חמוש, אך מפגר, תחת להיות חברה מפו־תחת היודעת להגן על עצמה.

■ ■ ■

בתום היכוח הגשנו את הצעת־הסיכום הבאה, שנדחתה על־ידי הכנסת פה אחד, כשרק סיעתנו מצביעה בעדה:

(1) הכנסת מחליטה שיש לחנהיג במדי־נת ישראל חינוך חינם בכל השלבים, מגן הילדים ועד לגמר החינוך האוניברסיטאי.

(2) הכנסת מטילה על שר החינוך והתר־בות לאחזז באמצעים הדרושים, כדי להנהיג — החל משנת־הלימודים הקרובה — חינוך חינם באוניברסיטאות.

* הצעת מנכ"ל משרד החינוך והתרבות שדמי־הלימוד יירשמו כהלוואה, אותה יחזיר הסטודנט אחרי גמר לימודיו, כשיתחיל להתפרנס.

צריך לשמור על תקן אמריקאי. אני יודע שזה מייקר את המכונית, ובגלל זה עיכבו את הדבר יצרני המכוניות באמריקה עשרות שנים. זה עלה הרבה קורבנות בנפש.

אבל אם זה עוזה יותר, הרי מישרד־התח־בורה צריך לעמוד על כך שמיתקני־בטיחות ישוחררו ממס. הרי זה אבסורד, שעל מיתקני בטיחות יצטרך אדם לשלם מס מאות אחוזים!

● על הכבישים:

אורי אבנרי: ...הבה נתבונן בכביש הראשי במדי־נה, הכביש המוביל מהשפלה לירושלים, 24 שנים אחרי קום המדינה!

רק בקטע אחד, שהושלם לאחרונה, הוא בעל ארבעה נתיבים, ושם אין כניסות ויציאות. בשאר הקטעים, יש כניסות ויציאות בכל כמה קילומטרים.

חלק מאותו כביש הוא בעל שלושה נתיבים. זהו דבר נורא. בייחוד לאיר הפסיכולוגיה של הציבור שלנו. בנתיב האמצעי, אין איש יודע למי זכות־הקדימה, וזה הופך למיבחן של כוח־הרצון בין נהגים הדוהרים זה מול זה משני הכיוונים. קטע גדול אחר הוא בעל שני נתיבים בלבד. כל יציאה וכניסה מזמינה תאונות.

הקטע החדש שנסלל, גם הוא, כנראה, מועד לפורע־נות. קורבן־החיים ששילמה הכנסת עצמה, כאשר נהרגה בתאונה מזכירת יו"ר הכנסת, דפנה קרסו ז"ל, אירע בקטע החדש ביותר של הכביש. גם בקטע שליד מוצא קורה תאונה אחרי תאונה — הכל באשמת מיבנה הכביש.

מי אחראי לכבישים במדינת ישראל? איזה אבסורד עילאי הוא זה, שהכביש — אחד הגורמים העיקריים לתאונות, אחד המרכיבים העיקריים של התחבורה בכלל — אינו נמצא בתחום פעולת מישרד־התחבורה, אלא בידי מישרד־העבודה, שהוא זר לכך לגמרי!

● על הנהגים:

אורי אבנרי: ...אין להשוות נהג ישראלי, שלמד נהיגה לפני שנה־שנתיים, כשהוא כבר בגיל חמימדה, לנהג אמריקאי או גרמני, שגדל במכונית משחר נעוריו, ושכל האינסטינקטים שלו מותאמים לנהיגה מוטורית. רבים מהנהגים שלנו הם חדשים, ואין להם אינסטינקט כזה.

...אין זה נכון לומר ש(הנהג המצוי) נוהג בכוונה בצורה בלתי־זהירה, או שהוא מזלזל בחיים. לרוב הנהגים פשוט חסרה תודעת תחבורה.

גם הולכי־הרגל גדלו בארצות שבהן היתה רק תחבורה מוטורית מצומצמת, ובכללן ארץ זו עצמה.

זוהי משימה מרכזית: להפוך אנשים אדה לנהגים והולכי־רגל בחברה מפותחת כמו שלנו.

למשל: כולנו סובלים מן השירים האידיוטיים, שבהם סותמת הטלוויזיה את חמש הדקות בכל שעה, המוקד־שות בארצות־הברית לפירסומת מיסחרית. אדוני סגן־השר, לך לממשלה, ותכפה עליה לתת לך חמש דקות אלה! במקום שירים אלה, שדר חומר ממדרגה ראשונה על תאונות הדרכים, שיוכן על־ידי מיטב המומחים לשי־דורי טלוויזיה. זה יעניין יותר משיר על שיבולים בשדה, וזה יעזור יותר ממאה אלף גאומים בכנסת!

סמל המעמד כל בחורה שמגיעה למוסד, חותכת במוקדם או במאוחר את זרועותיה בעזרת סכין־גילוח. אפשרות אחרת היא לקעקע את הזרועות ואת הגוף בלבבות שבורים. הבנות יודעות שזה מכוער, ופוחדות תמיד שההורים יגלו זאת. אך השפעת הוותיקות חזקה יותר — במיוחד בשעות של ייאוש. צלקות בזרועות הן חתימה בדם על הצטרפות לעולם האחר, עו־למן של הזרוקות והצהרת ייאוש מהסיכוי לחזור ולהתקבל אי־פעם לחיק החברה.

בלא תקווה, בלא סיכוי

„ד**בעיה העיקרית** שלנו פה,״ אומרת שרית, נערה שחומה גבוהה, המתגאה בחבר שלה, מלך הער־לם התחתון של יפו — „היא שאנחנו סגורות. ואם לפעמים קמים בבוקר עם מצב־רוח רע, אז כל היום דפוק. או לפעמים העובדת הסוציאלית לא נותנת להתקשר לבית, או שרבים עם חברה — אז נהיה רע על הנשמה.״

היינו ישובות במטבח המואר. ריח ה־חביתות המתבשלות לקראת ארוחת ה־ערב ממלא את האוויר. בשעות אלה, כשהן חופשיות לעשות ככל העולה על רוחן, לאחר שהמדריכים פנו איש לחד־רו — אוהבות הבנות של צופיה להת־כנס במטבח ולפטפט. הרבה מה לעשות ממילא אין.

„אל תאמיני למה שהבנות אומרות,״ מזהירה אותי רינה. „אפילו אם טוב להן פה, הן לא יגידו לך. תסתכלי עלי. פה למדתי לדבר יפה, וגם דואגים לי.״

„פה טוב?״ רוטנת לעומתה שרית. „אוי ואבוי לטוב כזה. משעמם פה. מוות. וחוץ מזה,״ היא פונה אלי, „שתדעי לך שהמדריכים מרביצים. וכשרוצים לדבר עם מישהו, אף פעם אין עם מי. תמיד הם עסוקים.״

ציפורה, בת 14 ואחת משתי הבתו־לות במקום, מציגה בפני את זרועותיה: „חתכתי את הידיים. הבנות פיתו אותי. אמרו לי: תחתכי את הידיים, תהיי גזעית כמונו.״

חיתוך הזרועות הוא רק אחד הדברים שבהם באה לידי ביטוי השפעת המנוסות על החדשות בצופיה. קשה למצוא כאן נערה שידיה אינן מצולקות או מקוע־קעות בלבבות שבורים, או בשלוש נקו־דות, שמשמעותן: אני נגד החוק.

הזרועות המצולקות מהוות אחד מכר־טיסי הכניסה שלהן לתת־תרבות של ה־נערות העזובות. כשנערה מיואשת או עצבנית, כשהיא רוצה להטיח בפני הער־לם על העוול שנגרם לה — היא חותכת ידיים.

טרף לציידים

שרית וחברותיה אולי מרגישות שבעייתן העיקרית היא — היותן סגורות במקום. אולם, לדעת מומחים, הבעייה העיקרית של צופיה היא — חו־סר התוחלת שבשהותן שם. היעדר כל תקווה לעתיד שונה. היעדר כל סיכוי להי־חלץ מגורלן.

רבות מבנות צופיה, שמעולם לא עסקו בזנות — חלקן אף בתולות — מגיעות לזנות עם הבריחה הראשונה שלהן מהמו־סד. הפחד מפני המשטרה, והחשש מפני תגובת ההורים על בריחתן — זורקים אותן לרחוב. מצויידות בכתובות של בחו־רים המוכנים לספק להן מקום לינה ואו־כל, הן הופכות להיות טרף קל לציידים חסרי־לב.

זה מה שקרה לרינה. למרות התנאים שבהם גדלה, בשכונת התקווה בתל־אביב, הצליחה רינה להגיע לצופיה חסרת כל נסיון מיני. „חודש וחצי אחרי שהגעתי, ברחתי,״ סיפרה לי אותו ערב במטבח. „היינו בקייטנה בסידני־עלי, קפצתי מקיר בגובה ארבעה מטר, והתחלתי לרוץ. עצר־תי טרמפ, ונסעתי לתל־אביב.

„פחדתי שאמא שלי תשמע שברחתי. אמרתי לה: ‚אמא, באתי לחופש.‘ הייתי כולי רועדת מהפחד שירביצו לי.״

„הייתי איזה שלושה ימים בבית. ביום שישי היכרתי בחור אחד. עלינו לאוטו־בוס ליד הסופרמרקט, והתחלנו לדבר. אמר־תי לו שאני עובדת פקידה. אז הוא אמר לי, שהוא לא מאמין. תוך כדי שיחה סיפרתי לו שאני בצופיה, ושברחתי. וגם סיפרתי לו שאני בתולה. גם לזה הוא לא האמין.

„אני, בדיוק שראיתי אותו — התאהב־תי בו, פתאומית. הוא אמר לי, בואי תשני אצל סבתא שלי. שיקרתי עליו שאני ישנה אצל דודה שלי. אבל איכשהו שיכנע אותי, וישנתי אצל סבתא שלו. ובלילה פתח אותי.

„למחרת הוא הלך לחברים שלו, וסי־פר: ‚פתחתי את הבחורה הזאת, והיא מ־

נערות על קוצים חדר אופייני של קבו־צה ב׳, הוא יותר גדול מהחדרים של קבוצה ג׳. חוץ מהגודל, החדרים דומים. כולם מקושטים, נקיים. הבנות מקפידות מאוד על הסדר. כאן הן שופכות את ליבן באוזני החברה הטובה, מספרות על מעללי העבר — ומתגעגעות לחופש שמעבר לגדר, כאשר הן יושבות על קוצים תוך ציפייה לשיחרורן. למרות ש„צופיה״ לא דומה כלל לכלא, מרגישות הבנות כלואות.

צופיה.' כעסתי עליו נורא. ובדיוק היכר־תי בחור אחר בשם יוסי, שאמר לי שהוא רוצה שאני אישן אצלו. לא היה לי איפה ללכת, אז נשארתי אצלו חודש. הוא רצה שאלך לעבוד. אבל אני פחדתי מהמיש־טרה, וברחתי ממנו. חזרתי הביתה, ואבא שלי החזיר אותי למוסד."

בריחה לתוך הלילה

ה פעם היא השתדלה להיות בסדר. עד שיום אחד, כשחזרה מביקור־בית, התפתתה לאחד מבחוריה של 'בנה הסמו־כה. האורבים לבנות צופיה בדרכן למו־סד. עד שיצאה מחדרו, היתה השעה מאו־חרת. היא פחדה לחזור למוסד. החליטה לברוח. הפעם, היתה דרכה אל חדריהם של גברים שונים, אל הסמים ואל חיי־הלילה, קצרה יותר.

תפסו אותה, החזירו אותה למוסד. כע־בור זמן קצר, היא ברחה שוב: „עצרתי טרמפ ונסעתי לאילת. היו שם שני בחו־רים שלקחו אותי. ישנו בבית־מלון. אחד מהם רצה לשכב איתי. אז ברחתי ממנו. ישבתי שם על סלע, ואמרתי לעצמי: ‚מה יוצא לי מכל זה?' בסוף אני אהיה זונה, ואף גבר לא ירצה להסתכל עלי."

עכשיו, כאשר תצא מהמוסד, היא מקווה להתגייס לצה"ל. שם יש אנשים אחרים. שם תכיר חברה אחרת.

המדריכים מגיבים בספקנות. נסיונם הר־כיח, כי קשה מאוד להסתמך על הכוונות הטובות של בנות צופיה.

הפסקה כל היום

כ נגד פיתוייו של הרחוב, כנגד ה־רעל שכבר נמהל בדמן של הבנות הצעירות — מעמיד צופיה את בית־הספר שלו, את החוגים, ואת צוות העובדים.

בבוקר הראשון שלי, בביקורי בן השבוע בצופיה, סרתי לבית־הספר. שתי הכיתות היו ריקות. הנערות שכבו על הדשא, התי־חממו בשמש. המורות ישבו בחדר המו־רים. רק בחדר הקונפקציה עסקו כמה בנות בתפירה. „עכשיו הפסקה," הס־בירו לי.

חיכיתי איתן לתחילת השיעור. חצי שעה חלפה. המורה לקונפקציה התחילה לכנס את תלמידותיה. שיפרה, אחת הבנות, הל־כה לנקות את הכיתות. המורה נשארה ב־חדר המורים, כשאיתה שתי בנות. אחת מהן היתה שקועה בקריאת סינרומן. ה־שנייה שיחקה במישחק לימודי.

שאר הבנות — להוציא את עובדות המטבח והמחסן, שאינן לומדות כלל — המשיכו לייהנות מקרני החמה. אף אחת לא התרגשה, כשיעל התפרצה לפתע ב־קללות על המוסד ועל המדריכים, קרעה את חולצתה, והשתרעה על הריצפה, מת־ייפחת.

גם אורה בכתה כל אותו בוקר. היא קמה עם כאב־שיניים, וכל הלחי השמאלית שלה היתה נפוחה. נתנו לה אמנם כדור־ריי־הרגעה, אבל הכאבים נמשכו. היא עזי־בה את שטח בית־הספר, חיפשה את אס־תר כהן, העובדת הסוציאלית. אסתר היתה

הזורעות בדמעה

שיעורי החקלאות מטפלות הבנות בגן־היירק ובשני הכבשים שבמוסד. הבנות מתייחסות לשיעור כמו לשאר השיעורים — באדישות, כאל דבר שמוכרחים לעשותו. שיעור חקלאות, המתקיים אחת בשבוע. לצורך זה יש במוסד מדריך חקלאי. במסגרת

שיחה על סרט קולנוע, ובקבוצה ב' בטיול סביב הסרדסים המקיפים את המוסד.

באתי בשינאה ונשארתי בשינאה

„א ני לא יודעת מה בדיוק רוצים ממני פה," אומרת שיפרה עדינת־הפנים, שחיוכה השקט אינו מגלה את רו־חה הסוערת. חבלי הקליטה שלה בצופיה היו קשים במיוחד, התבטאו באינספור נס־יונות ברי־חה — ואפילו בכמה נסיונות הצתה, שבעקבותיהם הוכנסה לכלא־הנשים נווה־תרצה.

שיפרה היא אחת הגזעיות של המוסד. הוא בדרך־כלל קל הרבה יותר מאשר ב־שנים קודמות. בעקבות המגמה החדשה למנוע את הידרדרות הקטינות בשלבים מוקדמים. ישנן היום בצופיה בנות שעבי־רתן היחידה היא בריחה מהבית ושוטטות ברחוב.

מכות על הראש

ב שעות הערב, הייתי יורדת לביתן. מן החדרים בקעו צעקות קבוצת הנע־רות שנכלאו שם. במקרה המסויים הזה — על המכות שקיבלה אחת המדריכות מידיהן.

כתבת „העולם הזה" יונית מנור ממשיכה לדווח על חייה ב„צופיה"

עסוקה עכשיו בשיחה עם הוריה של אחת הבנות.

אורה עמדה וחיכתה. מגבת מלוכלכת עו־טפת את פניה, הדמעות יורדות מעיניה ללא הפוגה, עמדה וחיכתה.

הבוקר נמשך. את הבנות הנמצאות ב־בית־הספר אפשר לספור על יד אחת. ב־חדר הטבע עומדים כמה פוחלצים ומע־לים אבק.

אחר־הצהריים. בשעה זו צריך היה להת־קיים החוג לצורפות. אבל מדריך החוג עסוק בשיחה עם המנהל. הבנות מתפז־רות לחדריהן.

לקראת חמש, הן החלו עולות למועדון. מתיישבות סביב השולחן הארוך, צוחקות, מפטפטות. אין זכר למדריך. ביום השני בשבוע, הן כותבות מכתבים, או רוקדות לצלילי הפטיפון.

רק ביום האחרון לשהותי במוסד, הגיע מדריך לפעולה שהסתכמה, בקבוצה ג', ב־סגורה בתוך עצמה, לעולם לא תתרפק על מדריך, לא תבקש תשומת־לב. רק הכדורים שמספק לה הרופא מצליחים להר־גיע במידת־מה את גופה הרעב לסמים.

„שאני איגמל מסמים? אז מה זה קשור להתנהגות? שלחו אותי לבית־הסוהר אח־רי שברחתי. על זה אני אף פעם לא אסלח להם. עד שהגעתי לפה, אף פעם לא ידע־תי מה זה בית־מעצר או בית־סוהר.

„כשחזרתי מנווה־תרצה, הייתי במצב מזופת. לא היו לי סמים, את כל העצ־בים שלי הייתי מורידה על הבנות. רק מי שלא טוב לה בחוץ, שאין לה הורים טובים אין שאין לה מה לאכול, אוהבת את המוסד.

„אני נכנסתי לפה ברגל שמאל. באתי בשינאה, ונשארתי בשינאה. לא נקלטת. אני אוהבת להיות חופשיה. את המדרי־כים אני רואה כמו שוטרים, אז איך שאני אתקשר אליהם?"

החומר האנושי המגיע כיום לצופיה גם רינה היתה שם — בגלל שהתחצפה למדריך.

„קיבלתי מכות על הראש," בכתה. „אפי־לו שהם יודעים שהראש שלי לא בסדר."

התמרמרותה הגבירה את תוקפנותה, והיא הוכנסה לשעה לתאי־המעצר. חדר קטן עם מיטה בלבד. רינה משתוללת עוד יותר.

כאשר יצאה, צבעה את פניה בשלל צבעים, איימה במטאטא על כל מדריך ש־התקרב אליה.

המקור לאווירה העכורה, בשבוע ביקו־רי, היה דווקא הצוות: המדריכים האשי־מו את המנהל. המנהל האשים אותם ב־חזרה בהתנהגות בריונית.

הנערות היו נייטרליות. יום אחד היו משמיצות את המנהל, למחרת, את המדרי־כים.

התוצאה: עלה מיספר הבריחות מהמו־סד. בנות שיצאו לביקורי־בית, לא חזרו.

בת שנשלחה לרוקן פח אשפה, ניצלה את ההזדמנות, לא חזרה.

„אף פעם לא היה בביתן מצב כזה," הודו המדריכים. „זה מה שקורה כשעול־חים למקום, שהכי קשה לעבוד בו מד־ריכים מחחילים."

עובדה עצובה

ז יהי, אכן אחת הבעיות הכאובות של צופיה: התקן מאפשר אומנם העסקתם של 11 מדריכים — אבל במוסד עובדים רק שישה. מתוכם ארבעה בוגרי המיד־רשה החינוכית בירושלים, השאר חסרי כל הכשרה. מתוך שלוש העובדות הסוציא־ליות, רק אחת היא בוגרת בית־הספר ל־עבודה סוציאלית. השתיים האחרות הן אמנם אקדמאיות, אבל בתחומים אחרים.

בכל המוסד אין אפילו פסיכולוג אחד. הפסיכיאטר — חידוש שהונהג רק לאח־רונה, בגלל שלא היה בשבילו תקן עד עכשיו — מגיע פעם בשבוע. והצוות מו־דה שקשה לו לעשות הרבה, בפעם הבו־דדה הזאת.

המורות הן אמנם מוסמכות, אבל חס־רות כל הכשרה בחינוך מיוחד.

„זה אולי עצוב, אבל עובדה," קובע פסיכולוג המקורב לנושא. „מדינת ישראל לא מוצאת לנכון להקדיש לבנות אלה מא־מצים שייאפשרו את הצלתן: שיאפשרו לשקם אותן, לעקוב אחריהן, אחרי צאתם מהמוסד, לעזור להן בטיפול פסיכיאטרי. בקיצור — לנסות לשלוף אותן מתוך ה־בוץ שלתוכו הן שקעו — לעיתים, אך ורק בגלל נסיבות חייהן.

בצופיה, מעניקה להן המדינה אך ורק אתנחתא קלה, שהות לעצור לרגע ולשאוף אוויר, במרוצתן הנואשת במורד ההר.

„והבנות כמובן מרגישות זאת. הן אינן מטומטמות. הן יודעות בדיוק מה מעניקה להן צופיה — ויותר מכך, מה א י ן מע־ניקה להן צופיה.

והן מגיבות בהתאם: באדישות, בלא־איכפתיות, בידיעה שמכאן לא תצמח להן הישועה."

שריקות מבחוץ

מ י שזוכה לשבחים מפי כל הוא ניסים השומר המסור. לזכותו, ולז־כות שיתוף־הפעולה של משטרת רחובות, זוקפים הכל את העובדה, שבזמן האח־רון התמעט מיספר הסרסורים — וסתם

(המשך בעמוד 34)

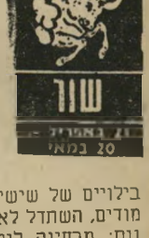
הבילוי

יעל (מימין) ודליה ב־ריים. הבנות של „צופיה" אוהבות להי־כנס למטבח כל פעם שהן עוברות לידו.

נכון שיש אירוניה מסויימת בעובדה ש־ההצלחה באה כשלא זקוקים לה, ושעכשיו, כשאתה מאושר מאוד ביחסיך עם בת זוגך, כולן לפתע רודפות אחריך. יש בכך הגיון מסויים, כי אנשים מ־חפשים את חברתם של חבריהם המאושרים, בתקווה שחלק מהאושר הזה ידבק בהם.

* * *

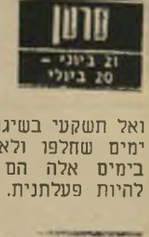
סכנה! אל תלך להת־רחץ בים בימים ג׳ וד׳, ואל תצא לשייט. בת שור, קחי קצת חר־פש, תנוחי, ואל תתני לעייפות הכרונית שלך ליהפך למחלה ממש. מבחינה בירורית, זהו שבוע מצויין ואף משע־שע: הפלירטים חזקים מהאהבות הכאובות, וה־בילויים של שישי—שבת מרתקים מן הלי־מודים, השתדל לא להזניח לימודים או בחי־נות: מבחינה לימודית זהו שבוע מכריע.

* * *

להפתעתך, ואולי למו־רת־רוחך הסמויה, מתחילים העניינים ה־עיסקיים להסתדר — להפליא. אתה חייב לשאול בדעתה של בת־זוגך, ואם גם לא תק־בל את כל דבריה — דע שהיא דורשת את טובתך, ורואה הרבה דברים שאינך מסוגל להשיג, מתוך ריתחת־חושים. בת תאו־מים: כוח הרצון שלך אינו חזק מספיק.

* * *

השיגרה שוב אינה מאפשרת לך להתפתח, בכיוונים שתיכננת. אם־כן — נסה לנצל בתחום הבילוי מה שאינך יכול למצות בתחום העיסקי. פגישה עם אשה בהי־רת־שיעור תפתח בפניך פרק חדש ורומאנטי. בת סרטן: אל תתני לו לנצל את היסוסייך, ואל תשקעי בשיגרה הבלתי־ברוכה של ה־ימים שחלפו ולא צריכים לשוב. מסעות בימים אלה הם בלתי־רצויים. השתדלי להיות פעלתנית. אל תתלבשי ברעשנות.

* * *

שבוע של ספורט — בתנאי שלא התאמץ— ושל מישחקים אסורים וגלויים, לאור השמש ועל החוף. פגישה אחת עם נערה תגרור אח־ריה היכרות עם נערה אחרת — ומזו מוטב להיזהר, כי היא עשו־ייה לסבך אותך בתוכ־ניותיה, בייחוד אם היא בת לביאות, או עקרב. יום א׳ הוא יום קשה, ובו לא כדאי להשתעש.

* * *

תוכלי השבוע להרבות ולהתמסר לתחביבך. פגישות מעניינות עם אנשים חדשים יעלו את שאיפותייך על פסים מציאותיים. הרבי לצאת לבלות, זהי תקופה נה־דרת בשבילך. את רע־ננה, שזופה ופורחת, נצלי את הרגשתך ל־מטרה מועילה. הגיע הזמן לרדת מן האולימפוס, אליו את מת־נשאת. עסקי בשטח האמנות, עליו את חו־למת מאז ומתמיד. את בדרך להצלחה.

בחירה בלתי־מוצלחת — תיגמר רע. הי־זהר! היא רוצה ללכוד אותך, לכן היא מת־נהגת כל־כך יפה. אבל אין זה פרצופה האמי־תי, זאת לא היא. הפר־צוף האמיתי יתגלה לך בזמן הקרוב. לכן, עוד הפעם: היזהר! אם אתה צייר — החלף מהר את המיקצוע! אח־רת עוד תגווע ברעב. ברירה אחרת — למד לצייר. לא עתה הזמן לדרוש העלאה בדרגה, המתן להזדמנות.

* * *

לבת עקרב יהיה זה שבוע נפלא, שפע של בילויים, הצלחות חברתיות ואפילו מזל בהימורים. המרי בעי־קר על קלף לב. אפ־שרויות כלכליות חד־שות מתגלות לעיניך. לא כדאי לך לפנות לידידיך, בייחוד לא בכתב ולא ביום שלי־שי. הם יסרבו — ולאוו־דווקא באדי־בות. היזהרי מפני עליית יתר במשקל, כי חבל לסכן את חייך על הנאה של רגע.

* * *

בעייה אישית המציקה לך מזה זמן רב, תיפתר בעזרתו של אדם קרוב לך. שאלת השכר תצוף שוב על פני השטח — אל תי־כנע לסחטנות, וסמוך על כושר שיפוטך. ב־מישור הרומנטי — תיתקלי, את בת קשת, באופן בלתי צפוי לחלו־טין בבן מזל אריה, לו תהיה השפעה ר־בה על המשך חייך. אל תהססי עוד.

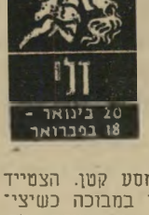

מריבה עם ידיד ותיק בגלל בעייה כספית, עלולה לגרום לך ה־שבוע מתח נפשי עצום, מצד אחד לא יתן לך מצפונך לזנוח ידיד ב־צרה, אך כנגד זאת לא תהיה מסוגל מבחינה נפשית לסייע לו כ־דרוש. כל החלטה ש־תקבל ביחס לדילמה זו תיתן לך הרגשה כי תפסיד משהו חשוב.

* * *

הדאגות הקטנות שלך מבלבלות את אורח החיים הסדיר שניהלת עד כה. השתחררות מבעיות אלו תועיל יו־תר ממה שהינך מא־מין. התחוללות יתר היא אחת הסיבות לחו־סר שיווי משקל־נפשי. מנוחה במשך השבוע ופעילות חברותית, כ־גון קריאה, קונצרטים או תיאטרון, יזדרוך למצב נורמלי. בנסיבות בלתי צפויות אתה עשוי להיאלץ לצאת למסע קטן. הצטייד בכל הדרוש. אל תעמדי במבוכה כשיצי־עו לך הצעה מפתה שאת מצפה לה.

* * *

כולנו יודעים שאתה בטוח שבכוחך לפ־תור את בעיותיהם של כל אלה הפונים אליך. אבל השבוע — בחייך, אל תיתן עצות. אתה עשוי לסבך אח־רים, מתוך זה שאתה חושב שכולם בנויים כמוך. התנאים אינם שווים לכל אחד, וזה נתון שעלול לסבך אותך, בייחוד כאשר אתה אינך רואה את הנקודות של הזולת. אל תיתן לעצמך להתפרץ, ביום ראשון.

ללא תקווה, ללא סיכוי

(המשך מעמוד 33)

בחורים — שנהגו להגיע בשעות הלילה למוסד מיבנה הסמוכה, כדי להבריח ממנו את הנערות הכמהות לחיי־לילה ודיסקו־טקים.

ואכן, בשבוע שהותי בצופיה, לא נת־קלתי בתופעה הישנה, המוכרת, של עדרי הגברים מעבר לגדר, מדי ערב.

עשר בערב. בחדר הקטן, שבו ישנתי יחד עם אסנת ועם צביה, דולק עדיין ה־אור. שעת כיבוי־אורות עברה. יעל ושרית הגיעו עם צ׳יפס חם. שהוכן בחשאי במט־בח. החשיק שלנו לישון עבר. יעל, בת למשפחה אמידה מדרום־אפריקה — אחת הוולונטריות היחידות במוסד — ממשיכה לחכות לחברים שיבואו להבריח אותה מ־צופיה. כל רגע היא משתיקה אותנו. נד־מה לה ששורקים בחוץ.

רק נדמה, והיא מתחילה לצ׳ובט: „פעם אחת בא שמשון, החבר שלי, להבריח אותי עם נשק חם. עשינו הסכם שאני יו־צאת, ושרה את השיר של שמשון — חברת בימוח, בשביל שהוא יידע איפה אני נמ־צאת. אבל השומרים שמעו אותי שרה, באו לראות מה קורה, ותפסו אותנו.״

אסנת קורצת לי שלא להאמין.

„יעל אוהבת לשקר,״ אומרות עליה ה־בנות. „יש לה, כמו שאומרים, רגשי נחיתות.״

לא רק יעל. למי אין בעיות, בצופיה?

קינאה, שינאה

ינה ימשך צריכה לבלוע כדורים. היא מסרבת. „אני לא רוצה להיות בריאה,״ היא מכריזה. צריך להשגיח עליה שתבלע אותם. צריך לענות בסבלנות ל־שאלות האינסופיות שלה, שברובן נש־אלות רק כדי להסנות אליה את תשומת־הלב.

וצריך להיזהר שלא להפגין חיבה מיו־חדת אל אחת מהן, כי אין דבר קל מאשר לעורר את קינאתן. אפילו אני הייתי מרגישה את עיניה של אסנת הבולשות אחרי, כשהיא חוששת שמא תצטרך להת־חלק בידידה החדשה שלה עם אחרות.

רבקה נוהגת לחלוץ את נעליה, להופיע בחדרה של העובדת הסוציאלית ברגלים יחפות: „אני עושה את זה כדי למשוך את תשומת־הלב שלך,״ היא מכריזה, כבעלת מקצוע לכל דבר.

עבודת היום ביום בצופיה קשה ומ־עייפת. בהישגים שישנם — אפשר להבחין רק בטווח זמן ארוך. לא רבים מוכנים ויכולים לעמוד במתח הזה. מכאן אחת הבעיות של משרד הסעד. עם כל הרצון הטוב והנכונות לתת תנאי עבודה נוחים — קשה לשכנע אנשי מקצוע לעבוד ב־צופיה.

מה שמרגיז את אנשי משרד הסעד, ומעכב עוד יותר את מאמציהם לשפר את המצב במוסד — זה יחס הזילזול שמס־גינה החברה שבחוץ כלפי נערות צופיה — יחס שגם אנשי המקצוע מושפעים ממנו לפעמים. אני עוד זוכרת את החיוך המסויים מאוד, שבו קיבל נהג האוטובוס הסעד לשלם לא מצליח להתגבר על ה־חשש מפני הנערות, שהחברה רואה בהן זונות וגנבות. בעייה דומה עומדת בפני עובדי המוסד כשהם רוצים לסדר נערה בעבודת־חוץ.

התוצאה ניכרת בבנות — בהלך־רוחן, בהתנהגותן, בציפיותיהן ליום השיחרור.

כמו שרית למשל. המחכה.

שרית מחכה שהחבר שלה ישתחרר מ־בית־הסוהר. רק אתמול הכריזה שלעולם לא תחזור לפשע, „כי בפשע את לא יכו־לה להיות זקנה. בגיל 30 כבר לא מסתכלים עלייך. אני רוצה עבודה שאפשר לעבוד גם כשזקנים.״ ואילו היום, היא כבר מספ־רת בשבחי החבר שלה, ומצהירה: „בטח שאני אחזור אליו, כשהוא ייצא. אני רו־צה להיות איתו.״

„מה האמת, שרית?״ אני שואלת אותה.

״האמת?״, היא מצטחקת. „האמת היא שחוץ משני האחים הקטנים שלי, שהם קטנים ועוד לא יודעים לדבר — אין לי אמון באף אחד. אבל מה? כל פעם שאני חושבת על העתיד שלי, המחשבות שלי משתנות.״

גם כן הצלחה

עתיד. המילה הקובעת. סימן ה־שאלה הגדול, המרחף מעל כל מח־שבותיהן. כל חלומותיהן, של הילדות והנערות — שכל עתידן לא לפניהן.

האם נותן להן צופיה סיכוי לחיים אח־רים, כשיעזבו אותו?

„היו לנו כמה מקרים של הצלחה,״ אומרת אסתר כהן. „אבל השאלה היא מהי הצלחה. אם הבחורה יוצאת מפה עם יותר פיקוח עצמי — אם היא מצליחה פחות או יותר לחיות בשלום עם הוריה — אם היא באה לפגישות עם קצינת המעקב, וזה נמשך זמן מספיק כדי שנוכל להסיק מזה שיש קביעות בהתנהגותה — בשבי־לנו זאת הצלחה.

„אנחנו לא מדברים פה על שיקום. אנח־נו מדברים על שינוי. אם אני מוציאה ילדה קצת אחרת ממה שהיתה — אני אומרת דייני.״

הבנות בביתן

בחדר המרכזי של הביתן — חכלא של „צופיה״ — בשעת בוקר. כאן יושבות הבנות כדי לתפוס קצת שמש, שקרניה חודרות מבעד לפתח שבגג, ולפטפט. חלק אחר של הבנות נמצא בכיתת בית־הספר. שלום, חרכז החינוכי (מימין), מאיץ בבנות לחזור לכיתה או למועדון.

„אינני יורקת לעברו״

מיוחד בא הדבר לידי ביטוי בקשיים במציאת משפחות־אומנות לנערות. מס־ביר פקיד בכיר במשרד הסעד: „מאחר והמקור העיקרי לבעיותיה של הנערה העזובה הוא בית הרוס, יש חשיבות רבה לניתוקה מבית הוריה. מכאן חשיבותה של המשפחה האומנת, המוכנה לקבל את הילדה לחיקה. גם הכסף שמוכן משרד את בקשתי לרדת בצופיה. בלי להפנות את ראשי, יכולתי להרגיש את מבטי הנוספים הננעצים בגבי.

החומה של דיעות קדומות, בוז ו־זילזול, מעכבת בעד התהליך, של־מענו קיים המוסד — תהליך השתלבותן בחברה של הבנות, שנזרקו ממנה.

במדינה

אירגונים

המתאבק שהוכרע

מחוץ לזירה

„חתיכת מכביסט, צא מכאן, ומהר!" צעק דויד תדיר, מרכז האתלטיקה ב־הפועל. היה זה כאשר נכנס אליו ישׁשכר אהרוני, אלוף ישׂראל בהאבקות, וביקש את הוצאותיו מן התחרות שבה ייצג את הפועל ביוון.

סיבת הצעקות: השמועה שהגיעה ל־אוזני המרכז, כי בן טיפוחיו הפועלי עזב את האגודה ועבר לאגודה המתחרה — מכבי.

ישׁשכר אהרוני, צעיר שחום, חסון־גוף שימש עד לפני כשמונה חודשים נושא לגאוותם של אנשי־הפועל בהאבקות. הוא זכה בעשׂרות גביעים ומדליות בתחרויות שונות מטעם הפועל, בכולם ניצח. משך חמש שנים רצופות מאז 1966 ועד 1971, נבחר כאלוף ישׂראל בהיאבקות מטעם הפועל. ישׁשכר התחיל את דרכו בהיאבקות כנער בהפועל רמלה.

כל חייו הוקדשו לאימונים. הוא החל זוכה בתחרויות ובמדליות. כולם ניבאו לנער הביישן, המחביא את שׂריריו בחול־צות ארוכות שׂרוולים, עתיד גדול.

ישׁשכר התבגר. התעסקותו בהאבקות מנעה ממנו כל אפשׂרות להתקבל לעבודה סדירה. הוא החל מבקש שלפחות יחזירו לו את ההוצאות שהיו לו בעת האימונים, אך תמיד נדחה בלך ושוב.

אם ינצח, שיסע. יום אחד קיבל אהרוני הצעה לעבור להפועל קריית־חיים. „הסכמתי," הוא מספר, „אבל ברגע האחרון, דויד תדיר, מרכז האתלטיקה של־נו, ביקש ממני להשאר ונשארתי עוד שנה. המשכתי להיות מחוסר כל.

„כולם ראו בי כוכב אבל לי לא היה עם מה לשלם את החדר שלי בקריית־שלום. אז קיבלתי הצעה לעבור למכבי. הסכמתי ונכנסתי להסגר.

מתאבק אהרוני
נוק־אאוט בסעיף הוצאות

„באימונים המשכתי כרגיל," ממשיך ישׁשכר בתלאותיו, „התחילו ההכנות לק־ראת היציאה לאולימפיאדה והוזמנתי ל־נבחרת־ישׂראל. זה מותר לי. רק לשחק בהפועל אסור לי בזמן ההסגר. כולם היו בטוחים שאני יוצא. רק אני הרגשתי שהמאמן, מוני ויינברג, רוצה להכשיל אותי. הוא המאמן של נבחרת ישׂראל וגם המאמן של הפועל. ובאמת הוא הכשיל או־תי ברגע האחרון.

לדברי ישׁשכר הודיע המאמן, באחת הישיבות האחרונות טרם היציאה, כי ה־מתאבק איננו בכושר מלא ובמקומו יישׂ־לח מאיר הוברט, שהוא במקרה או אולי לא כל כך במקרה חניך הפועל.

„אני מוכן עכשיו ברגע זה," פולט ה־מתאבק הצעיר בחום, „ללכת לחמש תח־רויות נגד מאיר. אם הוא ינצח אותי באחת מהן, אני מוותר לו. שייסע."

PHILIPS

גלוח מהנה עם פנים מחייכות...

פיליפס שם דבר למכונות גלוח חשמליות

PHILIPS
פיליפס רעיונות שעוזרים יותר

פרסום שפי

הטכניון־מכון טכנולוגי לישׂראל

מזכירות לימודי הסמכה

מודיעה כי הרשׁמת מועמדים לסמסטר חורף תשל"ג (אוקטובר — ינואר 1972/3) תסתיים ביום ו' 2.6.72.

ההרשׁמה היא ליחידות האקדמיות הבאות:

הנדסה אזרחית
הנדסת גיאודזיה
הנדסת מחצבים
הנדסת מכונות
הנדסה חשמל
הנדסה כימית
הנדסה חקלאית
הנדסת מזון וביוטכנולוגיה
הנדסה אוירונוטית
הנדסת תעשׂיה וניהול
כלכלה וניהול
מתמטיקה
מתמטיקה שימושית
מדעי המחשב
פיסיקה
כימיה
ביולוגיה
הכשׁרת מורים למקצועות מדוייקים
הכשׁרת מורים להנדסת חשמל
הכשׁרת מורים להנדסת מכונות
ארכיטקטורה ובינוי ערים
רפואה

לשם סידור ההרשׁמה יש לפנות, בימים א—ו, למשׂרד רישום מועמדים בחיפה, קרית הטכניון, בנין אולמן, חדר מס' 417. אחרי התאריך 2.6.72 לא תתקבל בקשת הרשׁמה לסמסטר חורף תשל"ג.

לתשׂומת לב המועמדים

ההרשׁמה לסמסטר אביב תשל"ג מרץ 1973 תחל ביום א', כ"ב סיון 4.6.72 ותסתיים ביום ו' 27.10.72.

בחינות המיון לסמסטר חורף תשל"ג יקויימו בתאריכים 1.2.3/8/72.

בחינות המיון לסמסטר אביב תשל"ג יקויימו בתאריכים 22/11/72. 21. 20.

הודעה לעקרת הבית

עופות מעולים בזול!

עם עליית מחירי העופות „החמים", נעשו מאמצים ע"י משרד החקלאות, המועצה לענף הלול והרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות — לספק ולשווק עופות והודיים במחירים זולים יותר.

הודיים

מחירי בשר ההודו בירידה. עכשיו הזמן לאכול יותר בשר הודו — לבריאות ולהנאה!

עופות מן הקירור

העופות המוזלים מן הקירור הם פטמים צעירים — מן הסוג המקובל על עקרת הבית הישראלית — אשר נשחטו לאחרונה במשחטות מודרניות, בתנאים היגייניים ביותר, והוכנסו מיד לקירור עמוק — כדי לשמור על טריותם ועל ערכם התזונתי המלא.

המועצה לענף הלול

רחל מרחלת על כל העולם

קריסטין קילר - לביקור בארץ

וזה גם לא יהיה הראשון. עכשיו רק מתברר לי, שנערת־הטלפון המפורסמת, שהפילה את ממשלת אנגליה כאשר התבררו הקשרים הטלפוניים בינה לבין שר־ההגנה האנגלי, **ג'והן פרופיומו** — היתה כבר פעם בארץ לפני כארבע שנים. למה רק עכשיו מתברר לי? כי הביקור שלה לא היה חברתי, אלא מיקצועי, ככה. קילר הגיעה לארץ בסודיות, לבצע כאן ניתוח פלסטי של מתיחת עור־הפנים אצל **רופא מסויים** באסף־הרופא. באה, מתחה, והסתלקה.

אז מסתבר שהיא תבוא בקרוב שוב, מאחר שהיא זקוקה כבר לניתוח נוסף. במקצוע שלה, העור משתפשף מהר.

חרושת הבבל"ת

השגריר **יצחק רבין** הולך להתגרש, פשטה השמועה כאש.

כשלבן־אדם הולך, אז הולך לו, ישמור האל. אפילו אם הוא בן־אדם חשוב כמו האיש שלנו באמריקה.

תראו רק את שרשרת הצרות שנפלה עליו בעת האחרונה: הבטחתה של **גולדה** למנות אותו לשר בממשלה הלכה ונמוגה. בביקורו הנוכחי כנראה גמרה להימוג, ולא נותר ממנה דבר. כפי ששגריר התבטא בצאתו השבוע מהארץ, בפני ידיד ששאל אותו, מה עם ההבטחה: „אף טוחס," הגיב השגריר באירוניה.

האמת אסור לומר, לפעמים. אמר — וחטף.

אז אפשר היה לחשוב שקרן־האור היחידה, בכל הנידנודים האלה, תהיה חתונת בתו **דליה**, שהתקיימה בשבוע שעבר (ראה דף תשקיף). נכון. היא באמת היתה. אלא מאי? גם כאן לא חסרו צרות.

הצרה הקטנה ביותר היתה עובדת היעדרו הרועם של שר־החוץ **אבא אבן** מהחתונה. היו אפילו אורחים שחשבו שדיש, בביטוי שמשמעותו, בתרגום חופשי: שווה לת—.

מובן שזאת לא היתה הצרה היחידה שלו. כאילו לא מספיק לו מה שיש לו — כלומר, מה שאין לו — נוסף לו גם הסיכסוך עם ועד עובדי משרד־החוץ, שלא הוסיף לו בריאות ונחת. בתור דיפלומט ושגריר בעמדה הרגישה ביותר לישראל, יצחק רבין לא למד עדיין כנראה שאת

רבין

אבן כועס או משהו, ולכן לא בא, או משהו.

הצרה היותר גדולה היתה השמועה, שבמשך שבועות התפרפרה בארץ, והגיעה לשיאה בחתונה — לפיה רבין עומד להתגרש מאשתו **לאה**, ורק עיכב את הפירסום עד לאחר נישואי בתו.

אז הנה חתונת בתו כבר חלפה עברה לה, ורבין בכל זאת לא מתגרש.

כל השמועה לא היתה אלא חלק מחרושת הבבל"ת המפותחת בארץ, שכאשר היא מתלבשת על מישהו, אין חיסון מפניה.

לפחות במקרה של רבין, אפשר לגלות הפעם איך התחילה השמועה מתגלגלת.

היא התחילה כאשר מזכירתו של רבין מתקופת כהונתו כרמטכ"ל, סרן **רות חמה**, יצאה לארצות־הברית, עם בעלה ובתה, כדי לקבל מחדש את הג'וב שלה כמזכירתו של רבין, הפעם בשגרירות.

בעיני יצרני הבבל"ת, זו היתה סיבה טובה לפיתוח שמועת־שווא חדשה.

ערומה מאחורי הקלעים

לאבי כחט נותרו עוד כמה דקות, לפני שעמד לעלות על הבמה, בתפקידו כמנחה בהופעתו של **מייק בראנט** בירושלים בשבוע שעבר, כשלפתע ניגשה אליו חתיכה אלמונית, התחילה להתחנן לפניו: „בחייך, עזור לי, איך אני מגיעה למייק? רק לחבק אותו פעם, בחייך."

אבי הבין לפני מה ולפני מי הוא עומד, ונכנס לפעולה. הוא תקע בעלמה מבט בוחן, סקר אותה בקפדנות מלמטה למעלה, ובחזרה, והניד ראשו לצדדים בדאגה עמוקה. „מה יש? משהו לא בסדר?" נחרדה המעריצה.

„לא, בהחלט לא," הסביר אבי. „באמת הייתי רוצה לעזור לך, אבל מייק לא יסכים. את רואה, יש לך חזה גדול, אבל הוא נופל."

מה שהיה כמובן בלוף אחד גדול. כי למעלה היה לא רק חזה גדול, אלא שהוא גם הזדקר לשחקים. העלמה הנדהמת, שזו הפעם הראשונה בחייה ששמעה תלונה בכיוון הזה דווקא, הכניסה לאבי באותו רגע את שוק חייו: „מה אתה מדבר, בחייך? זה נופל זה?" ולפני שאבי הספיק להגיד כן נופל, לא נופל — הגברת כבר עמדה לפניו ערומה ממותניה ומעלה: „גו, תגיד בעצמך: זה חזה נופל?"

אבי לא יכול היה לענות, כי נשימתו נתקעה בגרונו למראה החזיון הסינמסקופי. כאשר שבה אליו רוחו, נשמע הצילצול, והוא נאלץ לזנק לבמה.

מה שהשאיר את הגברת אפילו עוד יותר נבוכה. היא פשוט היתה בטוחה שמראה שדיה עד כדי כך לא השביע את רצונו של אבי — שהוא ברח ממנה.

אולם העלמה לא היתה מהמוותרות בקלות — לפחות, לא למען מטרה כה עליונה כמייק בראנט. התוצאה הפנטסטית, בדקות הקרובות: כל עובדי הבמה, ומי שהסתובב מאחורי הקלעים, יכול היה לראות צעירה ערומת שדיים מסתובבת בתוך כל ההמולה, מנסה לתפוס כל מי שרק יקשיב לה, לשכנע אותו שזה לא נופל, ושיסדר לה פגישה עם מייק.

אם היא זכתה בסוף לפגישה עם מייק או לא — איננו יודעת. מה שאני כן יודעת, זה שהחברה שם, מאחורי הקלעים, עסקו באינטנסיביות בבדיקות אם זה נופל או לא.

מסקנתם החד־משמעית: בפירוש לא. סתם עלית־שווא. את יכולה להתעודד, בתי.

כחט

כמה זמן אפשר להיות מאהבת?

זאת בדיוק השאלה שמטרידה בימים אלה את **יעל כהנא**, מזכירתו החתיכה והצעירה (29) של האמרגן **גיורא גודיק**. מאחר שבימים אלה היא חוגגת את מלאות ארבע שנים להיותה המאהבת של **אמן ידוע**, היא החליטה שזה מספיק, ואו שתהיה חתונה מהעסק, או שהעסק לא עסק. לא בשבילה, בכל אופן.

החלטה המשליכה את הכדור לידי המאהב הוותיק, שהסטאטוס־קוו עד היום דווקא מאוד מצא־חן בעיניו.

האמן, שהוא נשוי ואב לשני ילדים, התחיל את הרומן דווקא בתגובה על מעשי שובבות דומים מצד אשתו, פיירית לסתום את הפה, ולדעת שזה מגיע לה.

אלא מאי? כל זמן שזה היה רומן. עכשיו, כאשר יעל התחילה ללחוץ, והעסק הפסיק פתאום להיות מישחק, הפסיקה גם האשה לסתום את הפה.

ויש לי רושם שעוד נשמע גדולות ונצורות משם. ובאיזה טונים.

אמנית גם היא, גם אם ידועה פחות. אלא מאי? האשה היתה מודרנית ומתירנית מאוד, כל זמן שהיא היתה זו שמשתוללת. כאשר נודע לה על מעשי התגובה של בעלה, השתנתה פתאום הפילוסופיה המטריאלית שלה.

אך יחד עם זאת, היא היתה מספיק כך למה? למה שכשהוא היה בארה"ב, אמרו לו תבוא תבוא, והבטיחו לו תפקידים בכל מיני הצגות. אבל כשהוא בא, הוא גילה מה שגילה גם ישראלי אחר בארצות־הברית — שעל הבטחות מהארץ לא כדאי לסמוך יותר מדי.

אז למזלו, תפס עכשיו מוטי בכל זאת תפקיד, גם אם לא ממש על הבמה. מאז

תפקיד חדש למוטי בהרב

שהמנצח הנודע **ליאונרד ברנשטיין** הגיע לארץ, מוטי הפך להיות המלווה שלו.

לגבי מוטי, זה בעצם תפקיד חדש־ישן. גם בביקורו הקודם בארץ של ברנשטיין — מוטי היה מלווהו. וזה, למרות שאז היה לו דווקא תפקיד גם על הבמה, ב־**בכחאי בקאמרי**.

בהרב

כש**מוטי בהרב** חזר לא מזמן לארץ מארצות־הברית, הוא התמרמר נורא. כל־

אלי אביבי והקטינה

המישטרה:

„הוא בעל קטינה וחשוד בהחזקת בית־בושת"

כך החל כשלפני כחודש נעלמה מביתה באחת משכונות תל־אביב, נערה בת חמש־עשרה בשם ז'ורז'ט אביר־זה *. הנערה שגדלה בבית הורים שמרניים, יוצאי מרוקו, פרקה עול ויצאה לחפש את החיים החופשיים.

משך חודש ימים עברה בכל קצווי הארץ ויחד עם בחור בשם מוסה כהן מראשון־לציון החליטה לסגור את המעגל באכזיב, שם כידוע מישתולל ההופש בין החרבות.

לפני שנסעו לאכזיב החליט מוסה לבדוק אישית את השטח וירד למקום עם שניים מחבריו. השלושה הגיעו לאכזיב, התלהבו ממדיניותה המתקדמת ומוסה חזר למחרת היום כדי להביא את חברתו ז'ורז'ט שתהנה גם היא מחלקה בגן־העדן.

מקצוע חופשי ומכניס

חבורה של שלושת שוחרי החרות והעלמה הצעירה, השתחררה לחלוטין במדינה החפשית. הם החלו עוסקים באהבה אינטנסיבית לעיני כל, בלא שום שרידי בושה מימסדיים. וכאן נכנס לתמונה, כשמצלימה תלויה על כתפו, אלי אביבי.

ז'ורז'ט הנאה ביקשה מאביבי לצלמה בערום. אלי הסכים בהתלהבות, אך גילה מאוחר מדי כי מצלימתו היתה ריקה מסרט בשעת מעשה. כפיצוי ונחמה על התמונות האבודות לקח אלי את דוגמניתו לאחד החצרים הקטנים־אינטימיים שמפוזרים במדינת אכזיב.

הדבר קרה ביום שישי בעת שרינה, אשתו של אלי, שהתה באכזיב, וזה מה שהיה בעוכריו. בהסכם הבלתי כתוב בינו לבין אשתו, לא עוסק אלי באהבה חופשית בעת שהותה של אשתו במדינת אכזיב.

ביניתיים התחילה החבורה מראשון־לציון להרגיש במקום כמו בבית. ובבית, אהבה חופשית אין בה די, יש צורך גם במעט פרנסה, ובדיון משותף פנים־קומונה החלט כי העלמה תישא בנטל הפרנסה.

לגירסת המשטרה התגלו השלושה כג'נטלמנים לכל דבר בהחליטם לעזור לקטנה בכך שלא תיאלץ לרדוף בעצמה אחרי קליינטורה. הם החלו מביאים לה לקוחות מראש הנקרה ועד לעיירה שלומי הסמוכה.

כאנשים חופשיים במדינה חופשית הגיעו למסקנה שיש מקום לשיתוף בין שני העמים וצרפו מדי פעם למעגל ההכנסות ערבים עוברי־אורח.

הקיצור, שמה של אכזיב החל יוצא ובא בקרב גברי הסביבה ולאו־דווקא בזכות נשיאה — אביבי. העסקים עלו ופרחו עד אשר גילה אביבי יום אחד את הענף החדש שפשה במדינתו והחליט לגרש את בעלי היוזמה מתחומיו. היה זה זמן לא רב אחרי שנהנה בשנית מחסדי בעלת הדבר.

הוא הזעיק את החוק, והמישטרה מיהרה להגיע. הארבעה נעצרו, ובמישטרת נהריה פתחו את סגור ליבם ושפכו את כל פרשת יחסיו של אביבי עם בת טיפוחיהם.

*) שם קטינה מוסווה.

ממלכת אכזיב

אחד מבנייני האבן העתיקים שנותרו באכזיב. בעקבות שערוריית הקטינה עתיד החופש ששרר עד עתה באכזיב להצטמצם. אות ראשון לכך בשלט שתלה אביבי: „הכניסה לקטינות אסורה!"

אלי אביבי:

„לא ידעתי שהיא קטינה - והודעתי שהיא זונה!"

חוקרי המישטרה מיהרו להחתים את החבורה על העדויות שמסרו ולפני ש־יבשה הדיו, צצו והופיעו שנית במדינת אכזיב. הפעם כדי לחקור את הנשיא בכבוד ובעצמו.

אלי אביבי נשאל על ידם אם שכב עם הבחורה והלה השיב עניינית: „כן, אז מה?" השוטרים ביקשו ממנו לחתום על הצהרה זו והזמינו אותו להילוות אליהם לתחנת המישטרה בנהריה. בדרך הסבירו לו גם מה פשעו. כששמע אלי כי נפל ברישתה של קטינה, החליט להזעיק את העור שכנגד.

„הפתיע אותי הבחורה שבחר"

רינה אביבי שהתה אותה שעה בפרדס־כץ בבית הוריו של אלי אביבי. אלי לא הסביר לרינה את הגורם למעצרו, הוא רק הפציר בה לבטל את תוכניותיה לרדת לאילת לחופשה בת שבוע ימים ולחזור מייד לאכזיב. רינה התיישבה במונית ואצה למישטרת נהריה. שם סיפר לה אלי על הסיבה שבגללה נעצר.

מאוחר יותר נפגשה האשה עם כתב העולם־הזה וסיפרה את דעתה על המעשייה כולה:

אני עדיין לא יכולה לדבר על הפרשה הזו בצורה רציונאלית. זה יותר מדי כואב לי מכדי שאוכל לחשוב בהגיון. בעת שהייתי בבית הוריו של אלי ואלי התחנן אלי שאני אחזור לא ידעתי מדוע נעצר.

האמת התבררה לי רק בנהריה. יתכן ואם הייתי יודעת במה העניין אולי לא הייתי חוזרת. זה הפתיע אותי מכמה בחינות. לא כל כך בגלל שאלי שכב עם בחורה אחרת. כל גבר שוכב עם בחורה אחרת. זה הפתיע אותי בגלל סוג הבחורה שאלי בחר לשכב איתה.

„להתגרש מאלי זה כמו מאכזיב"

אני ראיתי אותה. היא היתה סתם בחורה. לא היה בה שום דבר מיוחד. הדבר השני שהפתיע אותי שאלי בחר לעשות את זה בעת שאני הייתי באכזיב. זה כאב לי כששמעתי על כך.

היא היתה טיפוס פשוט, לאינטליגנציה שלה אינני רוצה בכלל להתייחס. עדיין אינני יודעת מה אעשה כשהפרשה הזו תיגמר. באמת שאינני יודעת. העניין הוא יותר מדי טרי, יותר מדי כואב. אני אנסה לבחון את הבעיה.

אם יתברר לי שאלי במשבר אני לא אעזוב אותו. בסופו של דבר שמונה השנים שאני מכירה אותו אינם דבר קל ערך. אם יתברר שהבעיה יותר רצינית מבחינתי ושאלי עשה את זה בלי להיות במשבר, הרי שהכל אפשרי.

אני לא רוצה לדבר על גירושין. גירושין בשביל אלה שלא נישואים באופן רשמי הוא דבר מסובך יותר מאשר בשביל זוג אחר. חוץ מזה קיימת עוד בעיה. אני לא יכולה להתגרש מאלי בלי להתגרש מאכזיב ומאכזיב לא אוכל להתגרש.

אני יותר מדי אוהבת את המקום הזה. יותר מדי השקעתי במקום הזה מכדי

רינה אביבי:

„אם אלי במשבר - אשאר עימו!"

שאעזוב אותו. אני עוד צריכה לחשוב המון על הבעיה.

עד כאן סיפורה של אשת אביבי.

יש לציין שהיחסים בין רינה לאלי אביבי התקררו בחצי השנה האחרונה. רינה שהתה תקופות ארוכות מחוץ לאכזיב. בעיקר שהתה רינה באילת, מקום שהוא השגעון החדש שלה, כפי שהיא מגדירה אותו. ברור כי בתקופה הקרובה לא יקרה דבר בין רינה לאלי. הוא העניק לה שבוע חופשה על מנת שתשכח „מה־צרות שעשיתי לה."

הכניסה לקטינות אסורה!"

ר ב פקד מיכאל פרלמן, ראש מחלקת חקירות בנפת עכו, סיפר כי החקירה עדיין בעיצומה. בינתיים הוחשד אביבי בבעילת קטינה בלבד. לגבי הסעיף של ניהול בית־בושת, שבו נאשם, עדיין לא ברור דבר.

„המשטרה עדיין צריכה לגבות עדויות," מסר פרלמן. „אם יתברר שאלי ידע על המתרחש או שנהנה באיזו שהיא צורה מעיסוקיה של ז'ורז'ט הרי שנעמיד אותו לדין גם על סעיף זה. מה שנכון נכון, העובדה שהוא הזמין את המישטרה היא נקודה חשובה לזכותו.

בינתיים תלה נשיא מדינת אכזיב ב־כניסה לדירתו שלט ענק: הכניסה לקטינות אסורה! בנוסף לכך יתחיל לרשום את שמות המתאכסנים אצלו. החופש במדינת אכזיב לא ייפגע אולי, אבל הוא יתחיל מעתה להיות מבוקר.

את דעתו שלו על פרשת הקטינה ואת סיפור אין־סוף המעצרים שבאו בעקבות החשדתו גולל אביבי באריכות, וכך סיפר:

הבעל והאשה

רינה אביבי ואלי בעלה בחצר ביתם שבאכזיב. רינה נפגעה קשות ממעשהו של אלי בקטינה ואינה יודעת עדיין כיצד יסתיים לגביה כל העניין. אלי, לעומת זאת, ציין את גודל רוחה של אשתו בתגובה לסיפור הפרשה והעניק לה בתמורה שבוע חופש „שתנוח מהצרות שעשיתי לה." רינה לא מתכוננת לעזוב את אכזיב.

לפני חג השבועות הגיעו לאכזיב שלוש בחורים מראשון־לציון. לאחד מהם קראו מוסה. את שם השניים האחרים אינני יודע. יום אחרי שהגיעו אמר לי מוסה, שלדעתי היה ראש־הקבוצה, שהוא נוסע לראשון־לציון כדי להביא את החברה שלו. למחרת היום הוא חזר עם בחורה יפה מאוד בשם ז'ורז'ט והוא סיפר לי שהיא החברה שלו.

הארבעה סיפרו לי שהם דוגלים באהבה חופשית. על החזה הם ענדו סמלים ש־כתוב עליהם Free-Love. הם אמרו ש־שמעו שמדינת אכזיב היא מדינה של אה־בה־חופשית ובגלל זה באו לכאן. הבחורים לקחו את ז'ורז'ט לאחד החדרים וכל אחד מהם שכב איתה. אני לא יודע אם כל אחד מהם לחוד או כולם יחד. במקרה הזדמן למקום צלם שצילם פירסומות לסוג מסר־יים של אוהלי־טיילים והם הצטלמו בש־בילן צילומי־פירסומת כמעט בערום מלא.

כולם התנהגו בצורה החופשית ב־יותר. הם התקלחו יחד במקלחת שב־חצר, היו ערומים ולא התביישו מאף אחד. ביום שישי בחג השבועות שכבתי איתה. לא תיארתי לאיזו צרה אני נכנס.

היא באמת בחורה יפהפיה. יש לה מב־נה גוף יפה ומבוגר.

כששכבתי איתה לא ידעתי שהיא גם פרוצה. אני ראיתי בה פשוט בחורה ש־אוהבת את זה וזהו. לקחתי אותה לחדרון קטן, מקום פרטי שלי, שאף אחד לא יפ־ריע לנו, כי היו המון מבקרים באכזיב בחג־השבועות. זה היה ביום שישי, ביום ראשון שכבתי איתה שוב.

ואז התחלתי להבחין שהקבוצה הזו מת־נהגת בצורה מאוד מוזרה. נראו לי פתאום טיפוסים פליליים. הם היו מעשנים סמים וגם שמתי לב שהיו מביאים אל ז'ורז'ט בחורים מכל מיני מקומות. בעיקר מה־עיירה שלומי. הזהרתי אותם, וביקשתי מהם להסתלק מאכזיב אך הם לא שמו לב אלי בכלל.

נתתי להם אולטימטום לעזוב את המקום ביום שני בבוקר. בחג־השבועות הייתי עמוס מדי ולא יכולתי לריב איתם. ביום שני בבוקר הלכתי אליהם. אז כבר היה לי ברור לחלוטין עם מי יש לי עסק. דרשתי מהם להסתלק מהמקום. הם לא רצו. הזהרתי אותם שאפנה למישטרה.

הם אמרו לי שאם אני אפנה למישטרה הם יודיעו שם ששכבתי עם ז'ורז'ט. אבל לי לא היה איכפת. אז מה אם הם יודיעו על זה. לא תיארתי לעצמי שהיא קטינה ואף אחד לא אמר לי את זה. להיפך היא בעצמה סיפרה לי שהיא בת שמונה עשרה.

נקמה על סיכסוך ישן

צ יצחתי ?מישטרת־נהריה והו־דעתי שיש כאן כמה בחורים ובחורה המנצלים את המקום בניגוד לרצוני. אחרי זמן מה הגיע סמל בשם אבן ממישטרת נהריה. לאחר חקירה קצרה הוא עצר את הרביעיה ועוד כמה אנשים שהיו במקום, ביניהם ערבים שהחברה הביאו לז'ורז'ט כדי שתשכב איתם.

מוסה, המנהיג שלהם, לא היה באותו יום, כי יום קודם לכן, ביום ראשון, הוא נסע מאכזיב ולא חזר עד שעצרו אותו שלושה ימים אחרי זה.

ובאותו יום אחרי־הצהריים הגיעו שוט־רים לאכזיב. הם ביקשו לגבות ממני עדות ומסרתי להם את כל הפרטים. סיפרתי להם ששכבתי עם ז'ורז'ט בשתי הזדמנויות. כל מה שהם ביקשו לדעת, מסרתי להם. כל אותו זמן הם לא אמרו לי שהם חוק־רים אותי כאילו אני חשוד באיזו עבירה.

הם לא הזהירו אותי שאני לא חייב לומר להם שום דבר. הם גבו ממני הודאה רגילה. רק אחר־כך כשסיימתי את העדות, הודיעו לי שאני חשוד בבעילת קטינה.

אמרתי להם במקום שהיא לא נראית לי קטינה ושהיא אמרה לי שהיא בת 18 ושגם אי־אפשר להם לתאר שהיא קטינה בהתאם לגסיון שהיא הפגינה. גם אמרתי להם שאם הייתי יודע שהיא קטינה אז ודאי שלא הייתי מזמין את המשטרה נגד עצמי.

בשעה ארבע אחר־הצהריים באותו יום לקחו אותי למישטרת נהריה. סמל צבי כהן, איתו יש לי סיכסוך ישן בגלל שהע־ליב פעם באכזיב את רינה אשתי, מונה לחקור אותי. בשעת ערב לקחו אותי בחז־רה לאכזיב יחד עם ז'ורז'ט. הם ביקשו שאשחזר את מה שקרה. שיחזרתי עם ז'ורז'ט את מה שקרה, כלומר כל אחד מאתנו לחוד שיחזר את הקטע שלו בנוכ־חותו של צלם המישטרה.

אשתי קיבלה אותי נהדר!"

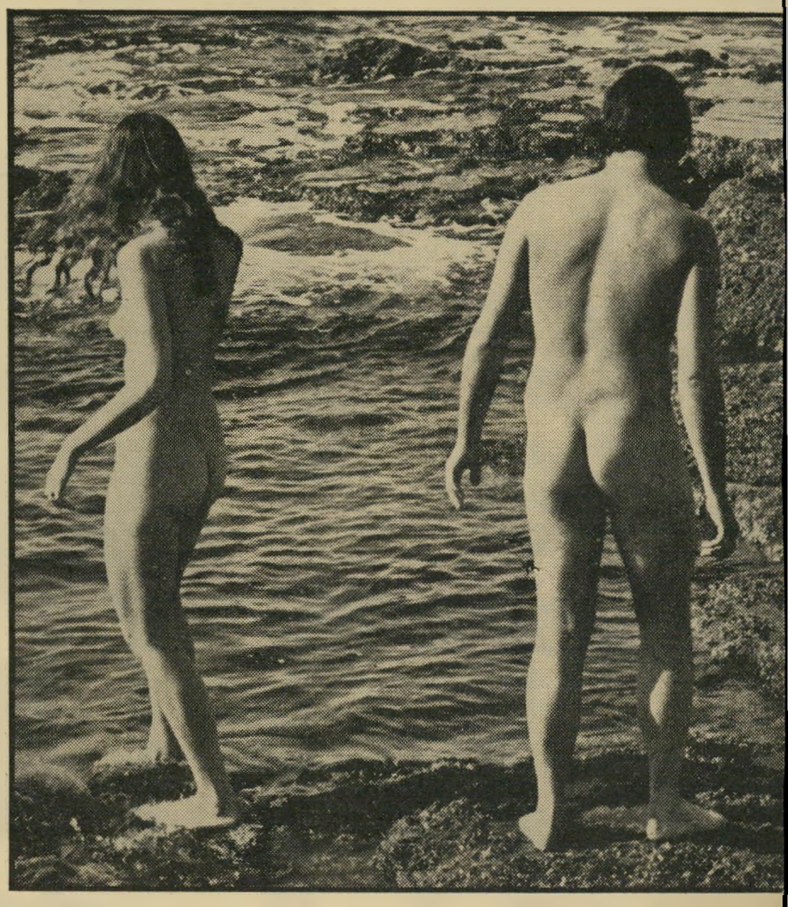
מ אכזיב העבירו אותי לתחנת־ה־משטרה שבמעונה ליד תרשיחה. בכלל, הם כל לילה העבירו אותי למקום אחר כדי שאני לא אוכל ליצור קשר עם החברים שלי דעם העיתונות. במעונה הכי־רו אותי כולם. קיבלו אותי כמו נשיא. יש להם גן מאוד יפה שטפחו עם צמחי נענע וסוגים שונים של פרחים וצמחים.

ישבתי בגן ושתיתי תה עם נענע. זה היה בית הבראה לא גורמלי. אם פעם יהיו לי עשרה ימי חופשה אני אהיה מוכן לנסוע לבית־המעצר שבמעונה כדי לנוח שם. אבל גן העדן עם הנענע נגמר מהר מאוד. למחרת לקחו אותי לעכו כדי לצלם אותי. צילומי ראש מקדימה מפרופיל וצי־לומי גוף. כנראה שפחדו שאני אברח להם. מעכו העבירו אותי לכרמיאל. שם זרקו אותי כמו כלב לתא המעצר. שאלתי את הסמל צבי כהן מדוע לא לוקחים אותי בחזרה למעונה והוא השיב לי שמעונה זה רחוק מדי. הוא כנראה לא יודע שכר־מיאל רחוקה פי שתיים.

תא המעצר בכרמיאל הוא בלתי נסבל. אין לא אוכל ולא שתיה. התנאים שם הם תנאי צינוק ממש. אסור לך להתרחץ, להתגלח ואסור לך לקבל מבקרים או טל־פונים. בכרמיאל כנראה לא יודעים שמי שיושב שם הוא רק חשוד ולא אשם.

ביום חמישי בלילה העבירו אותי שוב לעכו, כבול באזיקים. הוכנסתי לתא אחד עם נרקומנים, פושעים, מחבלים וגנבים. ביום שישי בבוקר נפגשתי עם אחד מה־קציניים הגבוהים של המטה. הוא הסביר לי שהם לא רואים במקרה שלי מקרה חמור מאחר וגילו בחקירה כי ז'ורז'ט עסקה בזנות. מה עוד שאני בעצמי הודע־תי למשטרה, וזה המקרה הראשון שלי, הרי שהם ינסו לעשות הכל לשחרר אותי.

בשש בערב ביום שישי יצאתי ממישט־רת נהריה. הגעתי הביתה בשבע ורינה אשתי קיבלה אותי נהדר. היא התעלמה מכל מה שעוללתי לה והכינה לי את ה־ארוחה הנורמלית הראשונה אחרי ארבעה ימים של סיוטים.

אווירה חופשית

בין סלעי החוף למים הצלולים ניתן למצוא תמיד באכזיב כמה גופות ערומים כשהם משתלבים היטב בנוף הפראי שלא הושם עדיין במוסרות הביטון. זוגות אוהבים הינם מראה שכיח באכזיב.

מספר 1813 שנה 36 י"ח סיון תשל"ב 31.5.1972 המחיר 2.00 ל"י

העולם הזה

האם סרן-צנחנים

זה הוא

ראש

נוסף

רצח בע"מ?

סרן (מיל.) אורי לוי מובל למעצר